Województwo Śląskie

Załącznik do Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 209/145/VII/2026 z dnia 12.02.2026 r.

Raport monitoringowy Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” za lata 2022-2024

Katowice 2026

DOKUMENT OPRACOWANY PRZEZ:

Referat Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego (RCAS)
Departament Rozwoju i Transformacji Regionu (RT)
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (UMWSL)
tel. 32 77 44 040
e-mail: rcas@slaskie.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Ligonia 46; 40-037 Katowice
www.slaskie.pl

1. Wprowadzenie 5

2. Regionalne Wskaźniki Rozwoju 8

2.1. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego 8

2.2. Indeks niedostosowania społecznego 17

2.3. Indeks aktywności społecznej 21

2.4. Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego 27

3. Monitoring Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” 30

3.1. Realizacja celów – analiza wydatków 30

3.2. Realizacja celów – analiza wskaźnikowa 35

3.3. Realizacja przedsięwzięć 45

3.4. Projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych realizowane przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w latach 2022-2024 roku wpisujące się w realizację przedsięwzięć Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. 52

4. Monitoring regionalnych dokumentów branżowych 74

4.1. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego 2030 75

4.2. Regionalna Polityka Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030 77

4.3. Regionalna Polityka Zdrowia Województwa Śląskiego 2030 81

4.4. Regionalna Polityka Miejska Województwa Śląskiego 83

4.5. Polityka Rozwoju Gospodarczego Województwa Śląskiego 2030 90

4.6. Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalna polityka energetyczna do roku 2030 93

4.7. Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030 96

4.8. Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030 105

4.9. Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 112

4.10. Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego 138

4.11. Regionalna Polityka Rowerowa wraz z planem sieci regionalnych tras rowerowych 143

4.12. Polityka Rozwoju Turystyki Województwa Śląskiego do 2030 roku 144

4.13. Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego 150

4.14. Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego 154

4.15. Strategia Rozwoju Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w Województwie Śląskim 158

4.16. Branżowe dokumenty strategiczne planowane do ujęcia w kolejnym raporcie monitoringowym 163

5. Podsumowanie 165

Wykaz skrótów

B plus R – działalność badawczo-rozwojowa

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CAS – Centrum Aktywności Społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – Jednostka Samorządu Terytorialnego

NGO – organizacje pozarządowe

OWES – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

OZE – Odnawialne Źródła Energii

PKB – Produkt Krajowy Brutto

PKB per capita – Produkt Krajowy Brutto na jednego mieszkańca

PM10 – pyły zawieszone o średnicy nie większej niż 10 mikrometrów

PM2,5 – pyły zawieszone, których średnica nie przekracza 2,5 mikrometra

REGON – Rejestr Gospodarki Narodowej

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego

ROPS OZPS – Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

RPO WSL – Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego

RT – Departament Rozwoju i Transformacji Regionu

UMWSL – Urząd Marszałkowskie Województwa Śląskiego

WRT – Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego

WRT-G – Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego - Gospodarka

WRT-M – Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego - Mieszkaniec

WRT-P – Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego - Przestrzeń

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

1. Wprowadzenie

Przygotowany **Raport Monitoringowy Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”** (dalej: Raport Monitoringowy) jest drugą edycją raportu monitoringowego po przyjęciu zaktualizowanej strategii rozwoju województwa w 2020 roku i obejmuje informacje za lata 2022-2024. W ramach prac monitoringowych wcześniejszych wersji strategii w latach 2007-2020 powstało łącznie 10 raportów monitoringowych (niektóre z przygotowanych dokumentów monitoringowych obejmowały dwa lata).

Istotą monitoringu jest systematyczne gromadzenie i wstępne przetwarzanie danych pozwalających na odnotowanie wzrostu lub spadku badanego zjawiska. Monitoring obejmuje zjawiska policzalne i niepoliczalne, stąd konieczność analizy ilościowej i jakościowej zachodzących zmian w regionie. W tym celu potrzebne jest zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości materiałów roboczych, które stanowią podstawę opracowania szeregu wskaźników na poziomie strategicznym. Monitoring pokazuje obraz zmian zachodzących w województwie śląskim w badanym okresie oraz kierunki rozwoju województwa, efektywność prowadzonej polityki rozwoju oraz może stanowić materiał wyjściowy w razie konieczności przeprowadzenia aktualizacji strategii rozwoju województwa.

Równolegle do realizowanych prac monitoringowych strategii rozwoju województwa corocznie przygotowywany jest Raport o stanie województwa (Raport o stanie województwa przygotowywany jest przez Departament Rozwoju i Transformacji Regionu). Wymóg przygotowania Raportów o stanie województwa oraz ich ramowy zakres wynika z ustawy o samorządzie województwa. Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego dookreślono zakres dokumentu, który prezentuje tło społeczno-gospodarcze oraz podsumowanie działalności Zarządu Województwa Śląskiego, w tym realizacje polityk, programów i strategii. Ponadto w załącznikach przedstawiana jest informacja o stanie realizacji uchwał Sejmiku Województwa Śląskiego oraz sprawozdanie z realizacji budżetu obywatelskiego. Z uwagi na wskazany powyżej zakres raportu o stanie województwa w raportach monitoringowych zrezygnowano z prezentowania analiz społeczno-gospodarczych przygotowywanych głównie na podstawie danych GUS. Dodatkowo w ramach Raportu o stanie województwa ujęte zostały pełne wykazy opracowanych i realizowanych dokumentów strategicznych, zadań finansowanych ze środków budżetu samorządu województwa oraz projektów realizowanych ze środków zewnętrznych. Z tego względu przygotowując raport monitoringowy, starano się aby zawarte w nim informacje nie powielały się. Pojawienie się tych samych kategorii informacji ma na celu rozwinięcie i pogłębienie pewnych zagadnień. Dodatkowo monitoring procesu wdrażania strategii rozwoju województwa uzupełniono kontekstowo analizą wskaźnikową z realizacji regionalnych dokumentów branżowych, których cele stanowią rozwinięcie celów określonych w głównym

dokumencie. Pozwala to na uzyskanie pogłębionych informacji w wybranych obszarach tematycznych, dla których opracowano politykę rozwojową. Opóźnienia czasowe dotyczące części prezentowanych danych wynikają z dostępności danych źródłowych w oficjalnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego w momencie przygotowywania analiz.

Raport Monitoringowy wraz z Raportem o stanie województwa stanowią kompleksową informację o sytuacji społeczno-gospodarczej regionu i realizacji strategii rozwoju województwa. Całość prac monitoringowych koordynowana jest w Departamencie Rozwoju i Transformacji Regionu przez referat Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego. Podkreślić należy również zaangażowanie i rolę Zespołu ds. wdrażania i monitoringu strategii rozwoju województwa powołanego przez Zarząd Województwa, składającego się z przedstawicieli departamentów i jednostek podległych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Zadaniem zespołu jest dostarczanie informacji oraz opiniowanie powstających dokumentów strategicznych oraz monitoringowych. Układ logiczny systemu monitorowania przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 1. Układ logiczny monitorowania Strategii Rozwoju Województwa i sytuacji społeczno-gospodarczej.

Źródło: opracowanie własne.

Analizy i informacje zawarte w Raporcie Monitoringowym przygotowano na podstawie m.in.:

- ankiet skierowanych do departamentów i jednostek podległych UMWSL dotyczących wydatkowanych środków finansowych na zadania i projekty (Informacje dotyczące środków wydatkowanych na projekty została przygotowana przez Departament Projektów Regionalnych);

- informacji z departamentów UMWSL odnośnie wartości wskaźników monitoringowych wdrażanych przez nie dokumentów branżowych;
- prac własnych referatu Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego (RCAS) Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu (RT) przygotowanych m.in. w oparciu o dane GUS.

Układ raportu monitoringowego przedstawia poniższy schemat.

Rysunek 2. Elementy składowe Raportu monitoringowego strategii rozwoju województwa.

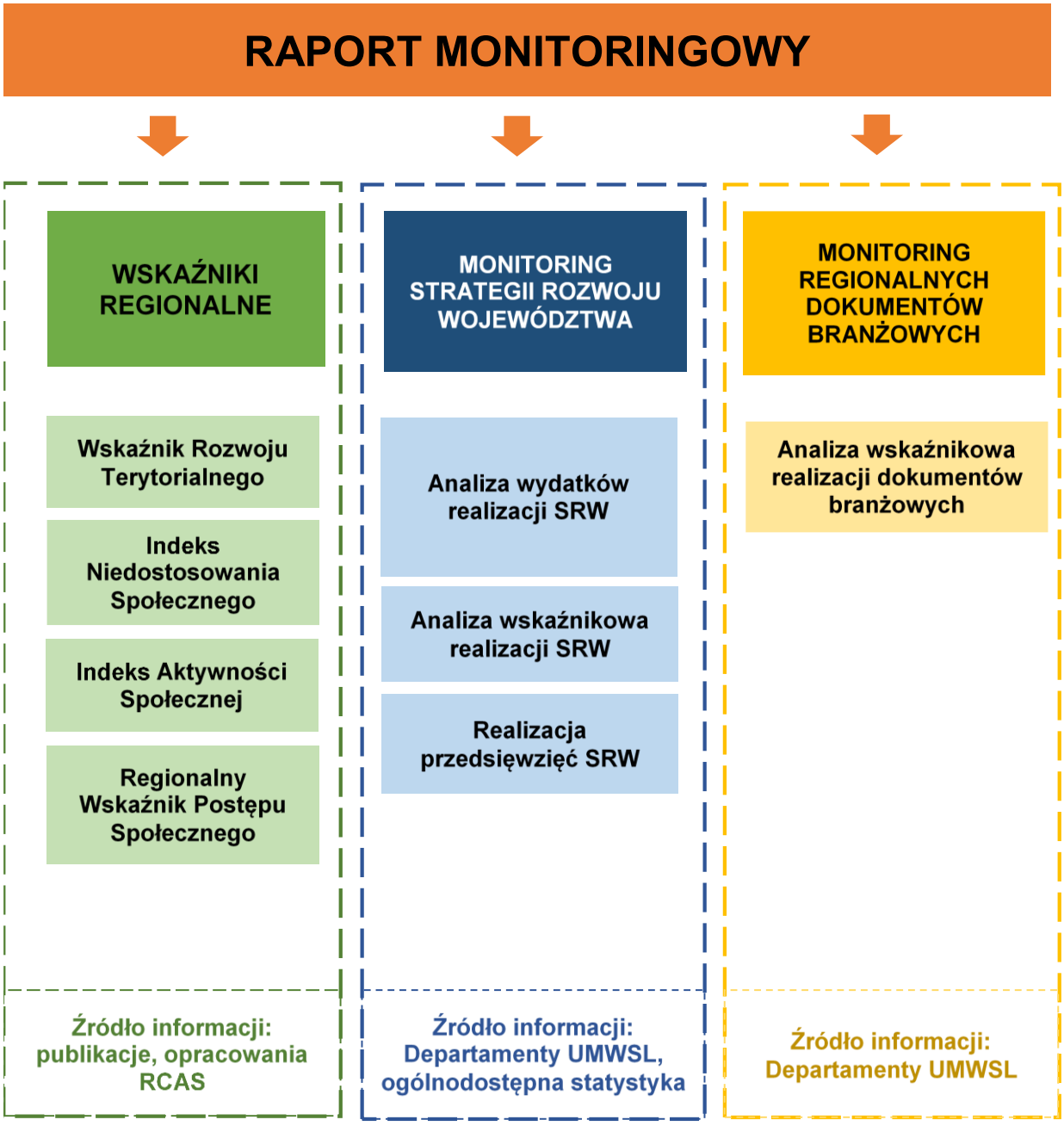

Źródło: opracowanie własne.

2. Regionalne Wskaźniki Rozwoju

W tej części raportu monitoringowego przedstawiono obraz zjawisk społeczno-gospodarczych za pomocą syntetycznych wskaźników.

Większość wskaźników ma na celu pokazanie wspomnianych zjawisk z uwzględnieniem zróżnicowania terytorialnego wewnątrz regionu. W ramach tych wskaźników wskazuje się następujące miary:

- Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego (WRT);
    - Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Gospodarka (WRT – G);
    - Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Mieszkaniec (WRT – M);
    - Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Przestrzeń (WRT – P);
- Indeks niedostosowania społecznego;
- Indeks aktywności społecznej.

Uzupełnieniem obrazu jest przedstawienie pozycji województwa śląskiego na tle innych regionów europejskich w postaci Regionalnego Wskaźnika Postępu Społecznego.

2.1. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego (WRT) to syntetyczny miernik rozwoju regionu obrazujący wewnętrzne zróżnicowania rozwojowe w województwie śląskim w kontekście procesu terytorializacji polityki rozwoju regionu (koncepcja tego wskaźnika została pierwotnie opracowana w latach 2013-2015 w ramach badania prowadzonego przez Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w związku z realizacją projektu pn. „Rozwój efektywnego systemu monitoringu polityk publicznych w województwie śląskim”). U podstaw jego sformułowania stała potrzeba monitorowania procesów rozwojowych zachodzących w regionie pozwalająca uchwycić zróżnicowania wewnętrzne województwa i w rezultacie umożliwiająca ukierunkowanie działań w regionie z uwzględnieniem specyficznych i zróżnicowanych potrzeb poszczególnych jego części. Pierwotnie przyjęto koncepcję odniesienia wskaźnika do czterech obszarów priorytetowych, zidentyfikowanych w **Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”** tj. : Nowoczesna gospodarka (NG), Szanse rozwojowe mieszkańców (SR), Przestrzeń (P), Relacje z otoczeniem (RO). W październiku 2020 roku przyjęta została natomiast zaktualizowana **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,** co wpłynęło na potrzebę zrewidowania koncepcji WRT. Dokonano przeglądu wykorzystanych w konstrukcji WRT wskaźników oraz jego podziału na obszary tematyczne. Ostatecznie przyjęto bardziej uniwersalną koncepcję prezentacji WRT w trzech obszarach: gospodarka (WRT-G), mieszkaniec (WRT-M), przestrzeń (WRT-P).

Poniżej zaprezentowano wynik obliczeń wartości Wskaźnika Rozwoju Terytorialnego dla poszczególnych powiatów za rok 2023 (obliczono na podstawie danych z lat 2019-2023). W związku z przyjętą metodologią niższa wartość wskaźnika syntetycznego oznacza mniejszą odległość powiatu od obiektu idealnego (wzorcowego), a tym samym wyższą pozycję w rankingu i relatywnie lepszą sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną niż w pozostałych powiatach.

Analizując zróżnicowania w poziomie rozwoju powiatów w 2023 roku należy podkreślić dominującą pozycję dużych miast w regionie. Najwyższe miejsce pod względem ogólnego WRT (pozycja bardzo wysoka) uzyskała jedynie stolica województwa – Katowice, natomiast Gliwice i Bielsko-Biała sklasyfikowane zostały w następnej kolejności (wysoka pozycja). Lider rankingu (Katowice) odznacza się najwyższą pozycją w zakresie wskaźników cząstkowych dotyczących WRT-G i WRT-M. Gliwice swoją wysoką pozycję zawdzięczają głównie drugiej pozycji w zakresie wskaźnika WRT-G, natomiast wysokie miejsce Bielska-Białej to efekt najwyższej pozycji w zakresie wskaźnika WRT-P oraz wysokich miejsc w obszarach WRT-G i WRT-M.

Oprócz trzech wskazanych powyżej miast, na średnich pozycjach w rankingu WRT uplasowały się miasta: Częstochowa, dwa miasta z Aglomeracji Rybnickiej (Rybnik, Żory) oraz trzy wchodzące w skład Metropolii Górnośląskiej (Dąbrowa Górnicza, Tychy i Chorzów). Poza wymienioną szóstką miast na średnich pozycjach WRT znalazły się także cztery powiaty ziemskie: tarnogórski, mikołowski, pszczyński i cieszyński. Analizując wyniki dla wymienionych powiatów w zakresie określonych wskaźników cząstkowych należy wskazać w szczególności na: wysokie pozycje Chorzowa oraz Tychów w ramach wskaźnika WRT-P, Dąbrowy Górniczej pod względem WRT-G czy też powiatu pszczyńskiego w ramach WRT-M.

Na najniższych pozycjach w odniesieniu do uzyskanej wartości WRT znalazły się cztery powiaty leżące w północnej części regionu – częstochowski, kłobucki, myszkowski i zawierciański, charakteryzujące się relatywnie dużym udziałem rolnictwa w strukturze gospodarki. Bardzo niską pozycję w rankingu WRT zanotowały także, leżące w subregionie zachodnim powiat rybnicki i miasto Jastrzębie-Zdrój oraz Bytom (subregion centralny), czyli obszary, w których wyraźnie widoczne są skutki działalności tradycyjnego dla regionu przemysłu, w szczególności górnictwa. Relatywnie niskie pozycje w rankingu ogólnym WRT osiągnęły powiaty obejmujące obszary leżące przy wschodnich, zachodnich i południowych granicach województwa, a także kilka miast leżących w centralnej (Ruda Śląska, Świętochłowice, Zabrze, Siemianowice Śląskie, Piekary Śląskie) oraz wschodniej (Mysłowice, Sosnowiec, Jaworzno) części Metropolii Górnośląskiej.

Mapa 1. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego ogólny w 2023 r. dla powiatów województwa śląskiego według pozycji powiatu.

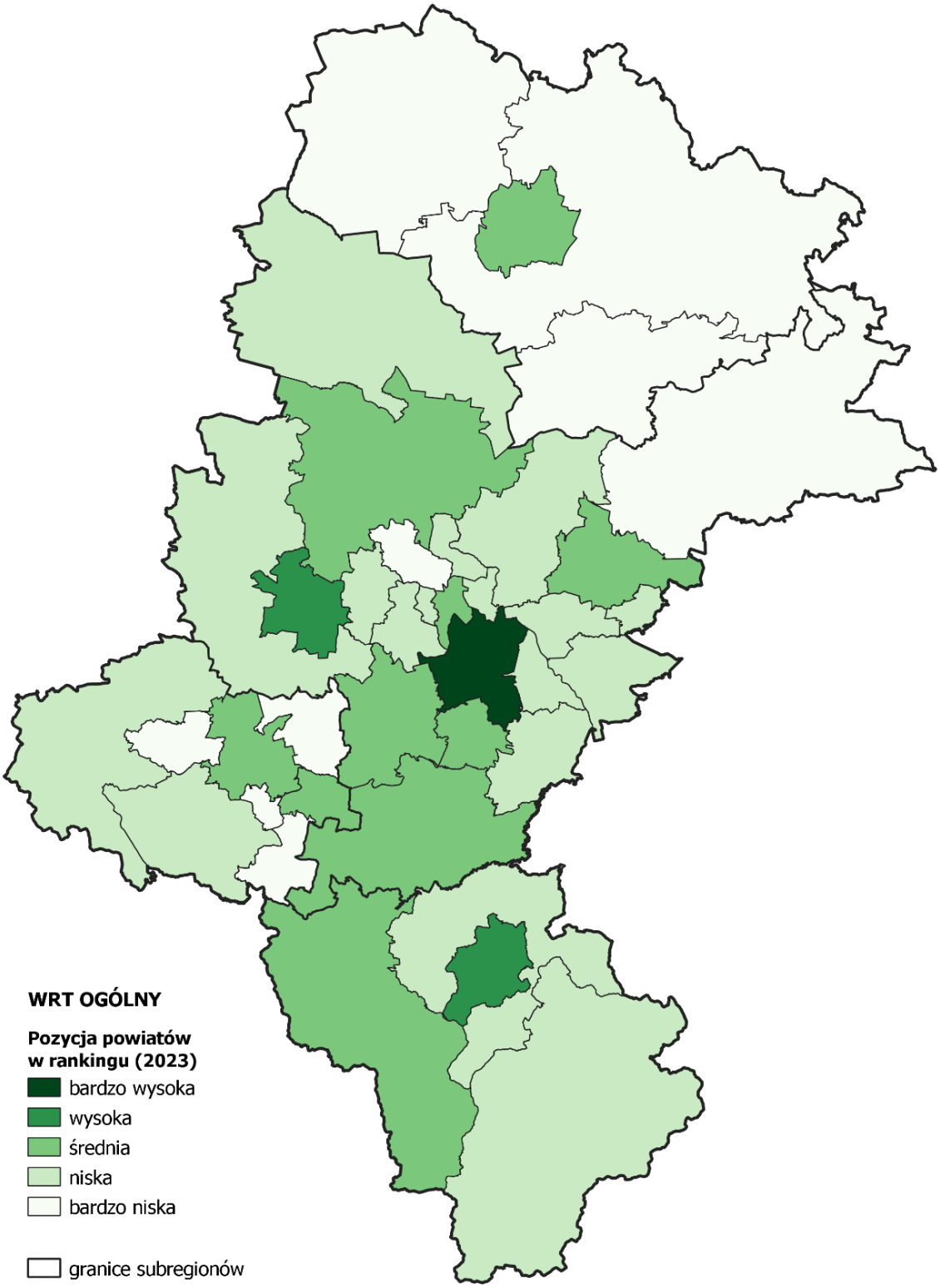

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Gospodarka

Wskaźniki cząstkowe WRT ukazują poziom rozwoju w powiatach województwa śląskiego w różnych aspektach życia społeczno-gospodarczego. Przy konstrukcji wskaźnika odnoszącego się do Gospodarki szczególnie brane były pod uwagę wskaźniki związane z wielkością ponoszonych nakładów inwestycyjnych, odnoszące się do aktywności gospodarczej w regionie, a także wskaźniki rynku pracy, czy też efekty działalności badawczo-rozwojowej.

Najlepsze pozycje w kontekście rozwoju gospodarki zajmują dwa duże miasta z centralnej części regionu – Katowice i Gliwice, czyli stolica regionu oraz miasto będące zachodnią bramą Metropolii. Oprócz dwójki liderów dobrze wypadają również dwa inne miasta: wiodący ośrodek subregionu południowego czyli Bielsko-Biała oraz Dąbrowa Górnicza. Najsłabiej z kolei w przypadku wskaźnika WRT-G wypadają: otaczający Częstochowę, stolicę subregionu północnego, powiat częstochowski, miasto Jastrzębie-Zdrój oraz powiaty rybnicki i wodzisławski (czyli tereny subregionu zachodniego o znaczącej pozycji w odniesieniu do przemysłu wydobycia węgla kamiennego), a także cztery miasta Metropolii Górnośląskiej (Piekary Śląskie, Bytom, Świętochłowice i Ruda Śląska).

Mapa 2. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego cząstkowy w powiatach województwa śląskiego w 2023 roku dla obszaru: Gospodarka według pozycji powiatu.

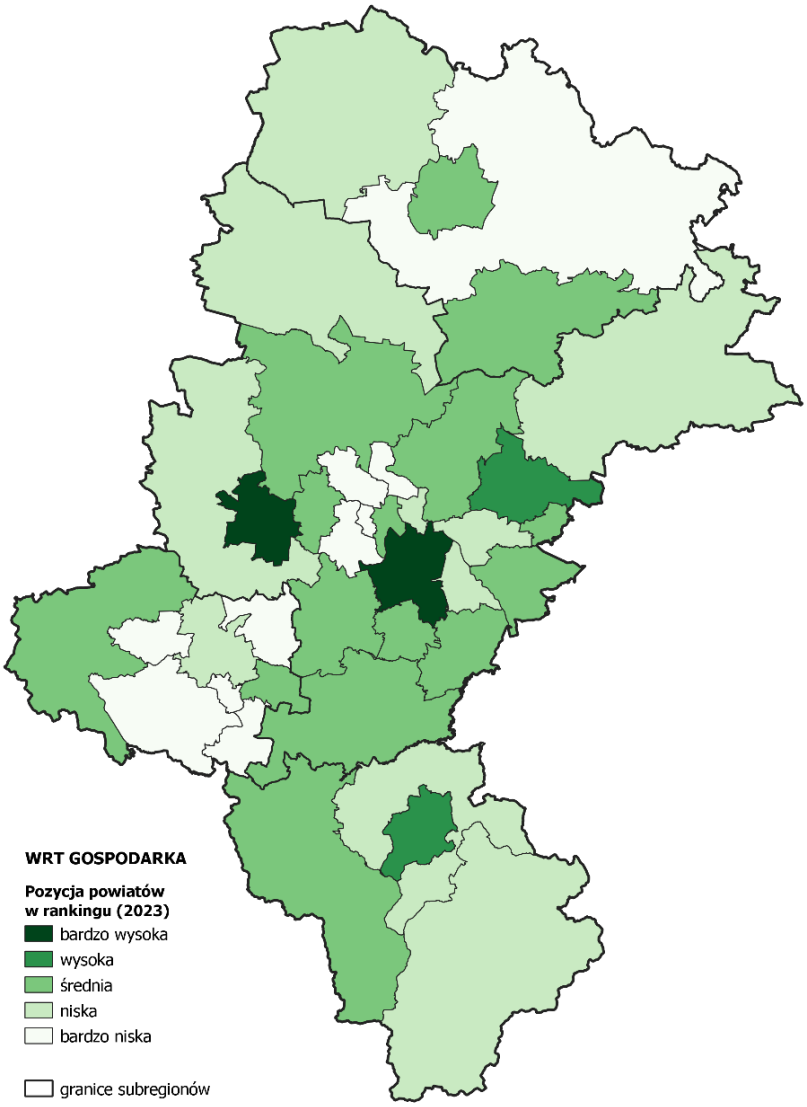

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Jak wynika z analizy przestrzennej najbardziej predystynowane do rozwijania nowoczesnej gospodarki są obszary o najwyższym stopniu urbanizacji (z wyłączeniem tych terenów które najsilniej odczuwają wyzwania wynikające z transformacji regionu). Najgorzej oprócz obszarów transformacji wypadają również tereny o charakterystyce rolniczej i obszary peryferyjne.

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Mieszkaniec

Wskaźnik cząstkowy WRT Mieszkaniec odzwierciedla m.in. zagadnienia związane z ruchem naturalnym ludności, jakością kształcenia, dostępnością usług publicznych w

tym zdrowotnych, kulturalnych, opiekuńczych, tendencjami demograficznymi, czy też kwestie związanymi z bezpieczeństwem publicznym.

Mapa 3. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego cząstkowy w powiatach województwa śląskiego w 2023 roku dla obszaru: Mieszkaniec według pozycji powiatu

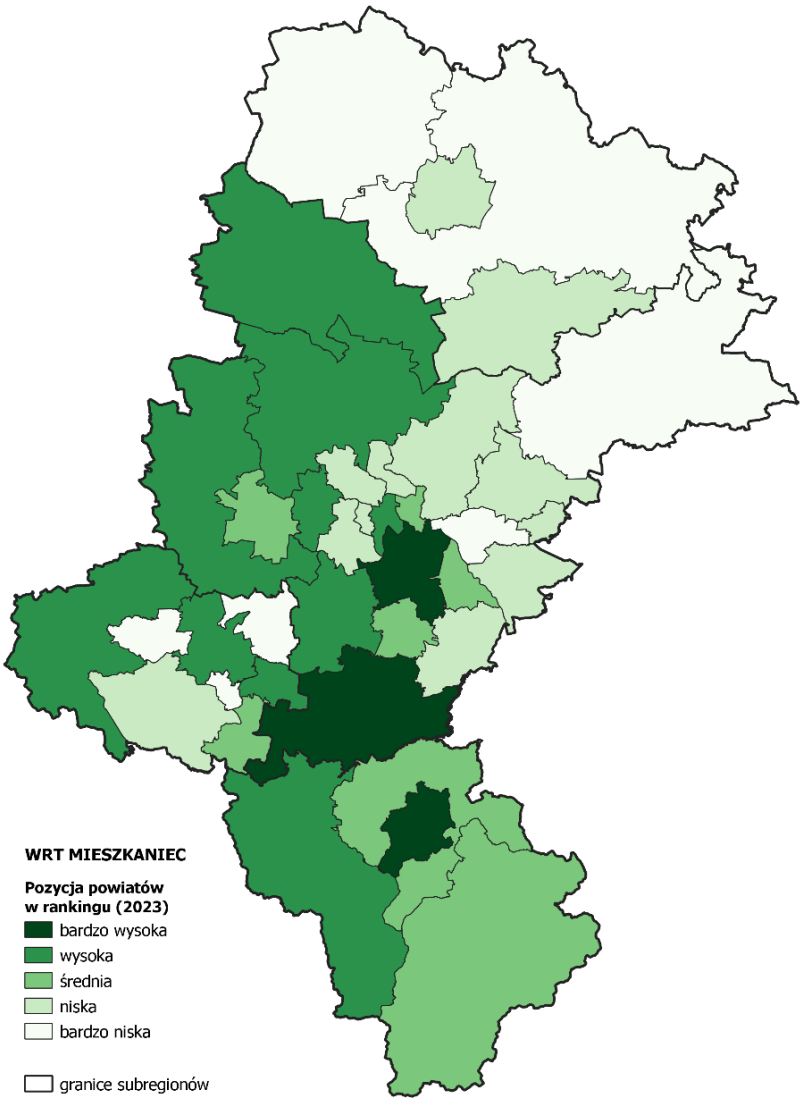

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Najlepsze pozycje, w odniesieniu do tego wskaźnika cząstkowego WRT, osiągają duże miasta: Katowice, Bielsko-Biała, a także powiat pszczyński. Dosyć korzystnie wypadają w tym zakresie także Zabrze, Chorzów, Rybnik, Żory oraz powiaty ziemskie o wysokim udziale terenów zielonych (tarnogórski, lubliniecki, gliwicki, raciborski, mikołowski i cieszyński). Najgorsze wartości tego wskaźnika cząstkowego odnotowano w powiatach północnej części województwa śląskiego: częstochowskim, myszkowskim i zawierciańskim, a także w powiecie rybnickim. Spośród miast na prawach powiatu źle w tym zakresie wypadł również Sosnowiec.

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Przestrzeń

Wskaźnik cząstkowy odnoszący się do Przestrzeni wyznaczany jest między innymi w oparciu o czynniki środowiskowe (odpady, zanieczyszczenia środowiska, wykorzystanie sieci komunalnych). Ponadto w jego konstrukcji uwzględniono wskaźniki odnoszące się do systemu transportowego, a także kwestie z zakresu mieszkalnictwa.

Mapa 4. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego cząstkowy w powiatach województwa śląskiego w 2023 dla obszaru: Przestrzeń według pozycji powiatu.

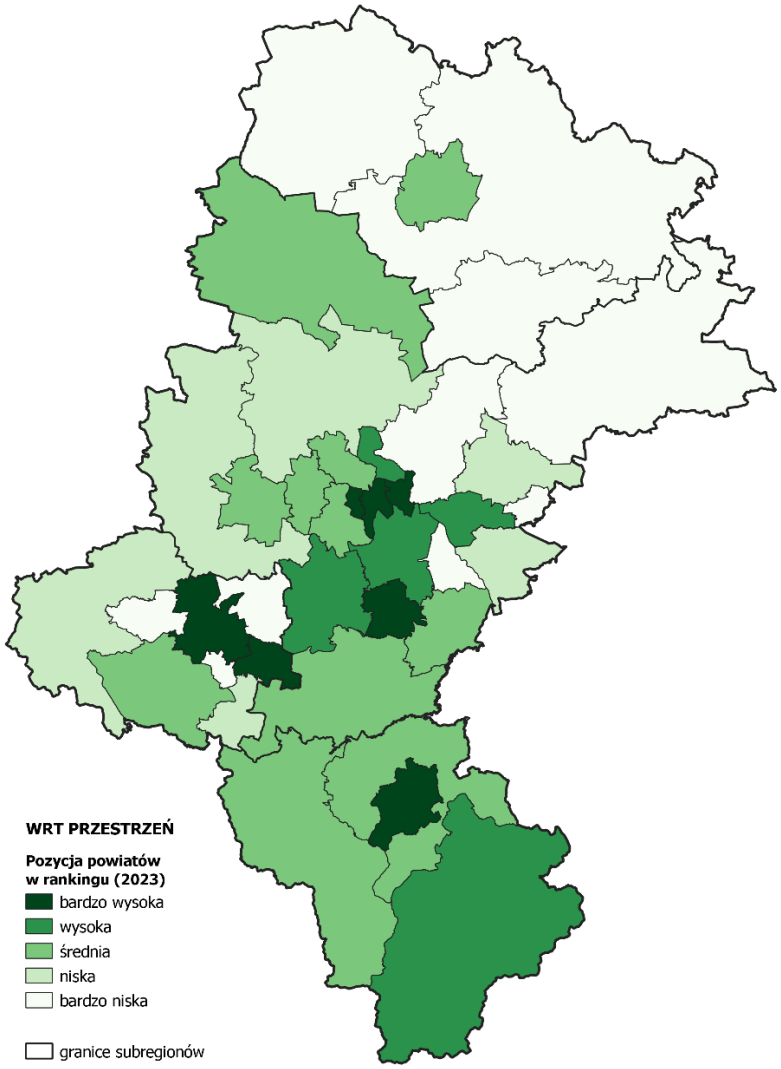

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Najlepiej klasyfikowane w zakresie wskaźnika cząstkowego WRT-P są miasta Rybnik, Żory, Bielsko-Biała, Tychy, Siemianowice Śląskie, Chorzów i Świętochłowice, a w dalszej kolejności Katowice, Sosnowiec, Piekary Śląskie oraz powiaty: mikołowski i żywiecki. Zdecydowanie najsłabiej wypada pod tym względem

północno-wschodnia część województwa śląskiego (powiaty kłobucki, częstochowski, myszkowski, zawierciański i będziński). Obszarem o złej pozycji w zakresie wskaźnika WRT-P jest także otoczenie Rybnika (konkretnie powiat rybnicki) oraz leżące we wschodniej części Metropolii Górnośląskiej miasto Mysłowice.

Poniżej w tabeli przedstawiono całościowy ranking powiatów województwa śląskiego w zakresie Wskaźnika Rozwoju Terytorialnego za 2023 rok.

Tabela 1 Ranking powiatów województwa śląskiego w zakresie Wskaźnika Rozwoju Terytorialnego za rok 2023.

Pozycja w rankingu	Pozycja WRT-ogólny	Pozycja WRT-G	Pozycja WRT-M	Pozycja WRT-P	Powiat	Wartość WRT ogólny	Wartość WRT-G	Wartość WRT-M	Wartość WRT-P
BARDZO WYSOKA	1	1	1	8	Katowice	0,4667	0,3795	0,4767	0,5438
WYSOKA	2	2	15	16	Gliwice	0,5188	0,3935	0,5753	0,5875
WYSOKA	3	4	3	1	Bielsko-Biała	0,5216	0,5301	0,5201	0,5145
ŚREDNIA	4	8	7	2	Chorzów	0,5600	0,6182	0,5423	0,5195
ŚREDNIA	5	19	4	5	Rybnik	0,5721	0,6509	0,5305	0,5349
ŚREDNIA	6	9	16	3	Tychy	0,5745	0,6200	0,5774	0,5261
ŚREDNIA	7	10	2	19	Powiat pszczyński	0,5746	0,6212	0,5091	0,5937
ŚREDNIA	8	13	12	7	Żory	0,5765	0,6321	0,5597	0,5376
ŚREDNIA	9	11	10	11	Powiat mikołowski	0,5806	0,6310	0,5563	0,5545
ŚREDNIA	10	7	6	20	Powiat cieszyński	0,5845	0,6179	0,5416	0,5939
ŚREDNIA	11	3	25	28	Dąbrowa Górnicza	0,5888	0,5109	0,6233	0,6323
ŚREDNIA	12	6	9	25	Powiat tarnogórski	0,5912	0,6041	0,5506	0,6190
ŚREDNIA	13	5	29	18	Częstochowa	0,5918	0,5345	0,6491	0,5918
NISKA	14	14	5	23	Zabrze	0,5925	0,6368	0,5375	0,6030
NISKA	15	25	8	17	Powiat lubliniecki	0,6013	0,6692	0,5471	0,5877
NISKA	16	28	18	4	Siemianowice Śląskie	0,6056	0,6864	0,5978	0,5326
NISKA	17	18	11	27	Powiat raciborski	0,6081	0,6444	0,5563	0,6237
NISKA	18	21	13	24	Powiat gliwicki	0,6124	0,6639	0,5617	0,6116
NISKA	19	27	20	9	Powiat żywiecki	0,6125	0,6859	0,5999	0,5517
NISKA	20	16	28	13	Powiat bieruńsko-lędziński	0,6186	0,6441	0,6363	0,5753

Pozycja w rankingu	Pozycja WRT-ogólny	Pozycja WRT-G	Pozycja WRT-M	Pozycja WRT-P	Powiat	Wartość WRT ogólny	Wartość WRT-G	Wartość WRT-M	Wartość WRT-P
NISKA	21	20	19	22	Powiat bielski	0,6188	0,6572	0,5981	0,6010
NISKA	22	15	21	26	Jaworzno	0,6222	0,6425	0,6027	0,6216
NISKA	23	32	27	6	Świętochłowice	0,6245	0,7081	0,6279	0,5373
NISKA	24	26	14	33	Mysłowice	0,6287	0,6716	0,5733	0,6413
NISKA	25	29	22	15	Ruda Śląska	0,6303	0,6893	0,6150	0,5866
NISKA	26	33	26	10	Piekary Śląskie	0,6309	0,7128	0,6269	0,5531
NISKA	27	30	23	14	Powiat wodzisławski	0,6315	0,6961	0,6210	0,5773
NISKA	28	24	32	12	Sosnowiec	0,6318	0,6690	0,6690	0,5574
NISKA	29	12	24	34	Powiat będziński	0,6354	0,6315	0,6222	0,6525
BARDZO NISKA	30	17	31	31	Powiat myszkowski	0,6455	0,6442	0,6528	0,6395
BARDZO NISKA	31	31	30	21	Bytom	0,6518	0,7071	0,6496	0,5988
BARDZO NISKA	32	36	17	29	Jastrzębie-Zdrój	0,6525	0,7452	0,5799	0,6324
BARDZO NISKA	33	22	36	32	Powiat zawierciański	0,6658	0,6650	0,6913	0,6410
BARDZO NISKA	34	23	35	35	Powiat kłobucki	0,6707	0,6682	0,6893	0,6545
BARDZO NISKA	35	34	33	30	Powiat rybnicki	0,6756	0,7211	0,6728	0,6327
BARDZO NISKA	36	35	34	36	Powiat częstochowski	0,6881	0,7272	0,6776	0,6595

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

2.2. Indeks niedostosowania społecznego

Indeks niedostosowania społecznego ma na celu syntetyczne przedstawienie poziomu niedostosowania społecznego w rozkładzie terytorialnym i zbudowany jest z trzech wskaźników, w tym dwóch syntetycznych (koncepcja indeksu została pierwotnie opracowana w latach 2013-2015 w ramach badania prowadzonego przez Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w związku z realizacją projektu pn. „Rozwój efektywnego systemu monitoringu polityk publicznych w województwie śląskim”).

Podstawą wyliczenia wskaźnika są następujące dane:

a) składające się na wskaźnik przestępczości:
   - przestępstwa stwierdzone ogółem na 10 tysięcy mieszkańców,
   - przestępstwa stwierdzone kryminalne na 10 tysięcy mieszkańców,
   - przestępstwa stwierdzone przeciwko życiu i zdrowiu na 10 tysięcy mieszkańców,
   - przestępstwa stwierdzone przeciwko mieniu na 10 tysięcy mieszkańców,
b) składające się na wskaźnik korzystających z pomocy społecznej:
   - liczba dzieci w pieczy zastępczej na 10 tysięcy mieszkańców,
   - liczba osób w rodzinach objętych wyłącznie pomocą społeczną w postaci pracy socjalnej na 10 tysięcy mieszkańców,
   - liczba osób w rodzinach pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 10 tysięcy mieszkańców,
c) liczba stwierdzonych zamachów samobójczych ogółem na 10 tysięcy mieszkańców.

W stosunku do pierwotnie liczonych wskaźników nastąpiły pewne zmiany: kategorie przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu oraz przestępstw przeciwko mieniu zastąpiły liczone osobno kategorie kradzieży, włamań, rozbojów, bójek i pobić oraz uszkodzeń mienia, kategoria samobójstw została zastąpiona przez kategorię zamachów samobójczych, a kategoria liczby osób objętych pomocą społeczną wyłącznie w postaci pracy socjalnej została rozszerzona na liczbę osób w rodzinach. Dodatkową zmianą jest sposób liczenia przedziałów, który obecnie jest liczony metodą Jenksa, więcej informacji na temat metodologii można zasięgnąć w: Moduł społeczny: Część II Niedostosowanie społeczne, **Strona internetowa Regionalnego Centrum Analiz i Planowania Strategicznego.**

W województwie śląskim w 2023 r. najgorsze wyniki w zakresie niedostosowania społecznego osiągnęło 5 miast na prawach powiatów. Są to: Sosnowiec (-1,01), Świętochłowice (-0,99), Bytom (-0,80), Jaworzno (-0,73) oraz Katowice (-0,59). Wśród obszarów z największymi problemami w zakresie niedostosowania społecznego mocno reprezentowane są obszary silnie zurbanizowane zlokalizowane w Metropolii Górnośląskiej. Z kolei najlepszą sytuację pod tym względem zaobserwowano w południowych powiatach subregionu centralnego i większości powiatów subregionu zachodniego oraz południowego i jednym powiecie w

subregionie północnym. Najlepsze wyniki osiągnął powiat mikołowski (0,76), Tychy (0,75), powiat rybnicki (0,73), powiat wodzisławski (0,61), powiat żywiecki (0,61), powiat bielski (0,56), Mysłowice (0,37), Jastrzębie-Zdrój (0,37), powiat kłobucki (0,27), Bielsko-Biała (0,27) oraz powiat pszczyński (0,26).

Porównanie indeksu z rokiem 2012 wykazuje pewną trwałość negatywnych zjawisk w Świętochłowicach. Niskie natężenie niedostosowania społecznego utrzymuje się w południowej części subregionu centralnego oraz w części subregionu zachodniego i południowego.

Mapa 5. Indeks niedostosowania społecznego w powiatach województwa śląskiego w 2023 r.

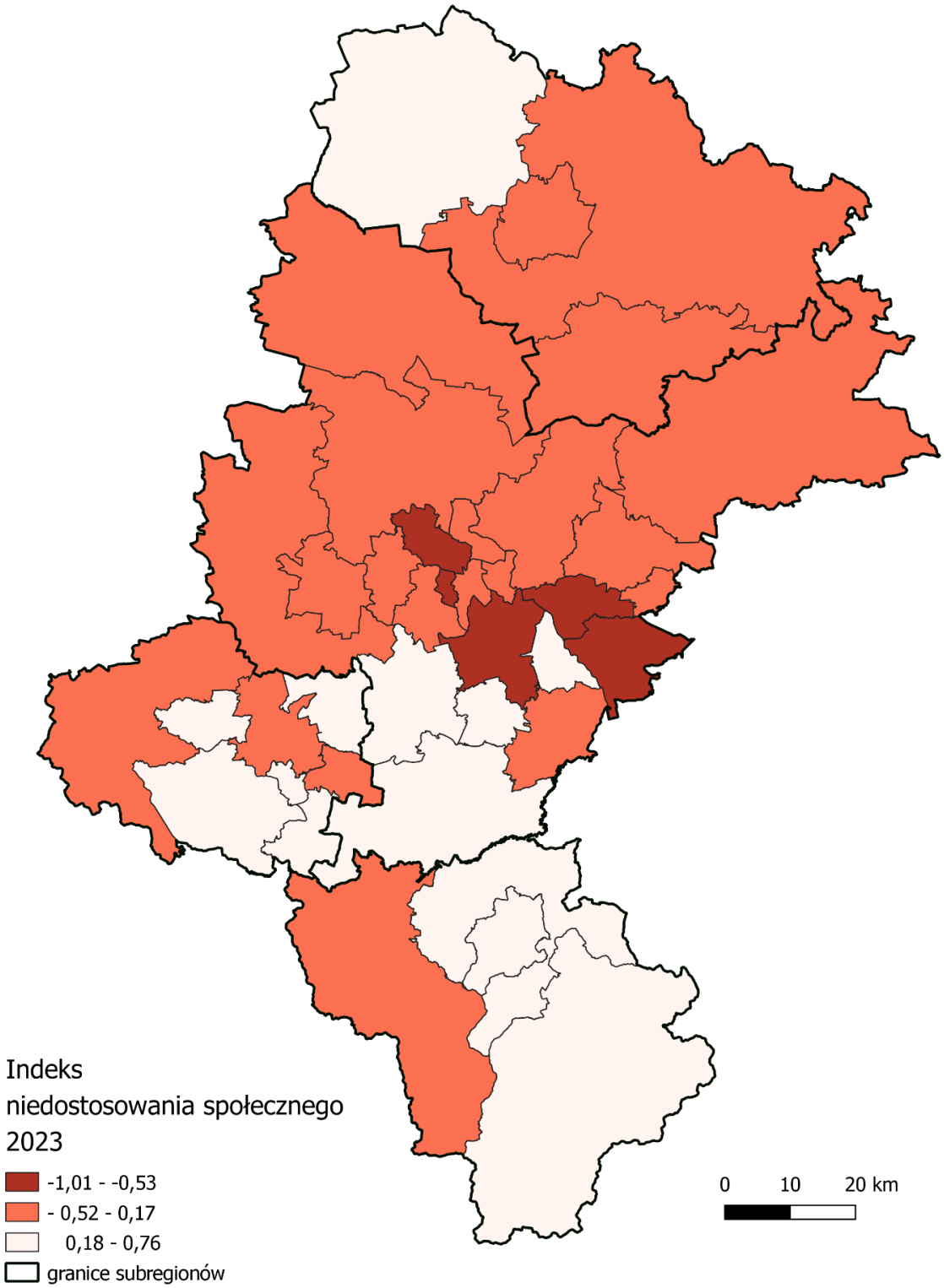

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

Tabela 2. Stopień natężenia niedostosowania społecznego w powiatach województwa śląskiego mierzony za pomocą INS w 2023 r.

Stopień natężenia	Powiat	Wartość INS
NISKI	mikołowski	0,76
NISKI	Tychy	0,75
NISKI	rybnicki	0,73
NISKI	wodzisławski	0,61
NISKI	żywiecki	0,61
NISKI	bielski	0,56
NISKI	Mysłowice	0,37
NISKI	Jastrzębie-Zdrój	0,37
NISKI	kłobucki	0,27
NISKI	Bielsko-Biała	0,27
NISKI	pszczyński	0,26
ŚREDNI	Rybnik	0,17
ŚREDNI	Zabrze	0,15
ŚREDNI	będziński	0,14
ŚREDNI	zawierciański	0,12
ŚREDNI	cieszyński	0,08
ŚREDNI	bieruńsko-lędziński	0,07
ŚREDNI	lubliniecki	0,06
ŚREDNI	tarnogórski	0,03
ŚREDNI	Dąbrowa Górnicza	0,00
ŚREDNI	Piekary Śląskie	-0,02
ŚREDNI	Gliwice	-0,03
ŚREDNI	Żory	-0,05
ŚREDNI	myszkowski	-0,13
ŚREDNI	częstochowski	-0,19
ŚREDNI	Chorzów	-0,20
ŚREDNI	gliwicki	-0,22
ŚREDNI	Ruda Śląska	-0,24
ŚREDNI	Częstochowa	-0,29
ŚREDNI	raciborski	-0,34
ŚREDNI	Siemianowice Śląskie	-0,52
WYSOKI	Katowice	-0,59
WYSOKI	Jaworzno	-0,73

Stopień natężenia	Powiat	Wartość INS
WYSOKI	Bytom	-0,80
WYSOKI	Świętochłowice	-0,99
WYSOKI	Sosnowiec	-1,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

2.3. Indeks aktywności społecznej

Indeks aktywności społecznej jest syntetycznym wskaźnikiem obrazującym zagadnienia społeczne w przestrzeni. Opracowany wskaźnik ujmuje elementy przedsiębiorczości mieszkańców, aktywności wyborczej oraz działalność organizacji pozarządowych. Indeks aktywności społecznej stanowi wskaźnik syntetyczny zbudowany z trzech wskaźników, w tym dwóch syntetycznych (koncepcja indeksu została pierwotnie opracowana w latach 2013-2015 w ramach badania prowadzonego przez Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w związku z realizacją projektu pn. „Rozwój efektywnego systemu monitoringu polityk publicznych w województwie śląskim).

Podstawą wyliczenia wskaźnika są następujące dane:

a) wskaźnik przedsiębiorczości:
   - liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców,
   - liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tysięcy mieszkańców,
   - liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym,

b) wskaźnik aktywności politycznej:
   - liczba kandydatów do rad gmin i miast na prawach powiatów na 10 tysięcy mieszkańców,
   - frekwencja w głosowaniu w wyborach do rad gmin i miast na prawach powiatu na 10 tysięcy mieszkańców,

c) liczba organizacji pozarządowych na 10 tysięcy mieszkańców.

W stosunku do pierwotnie liczonych wskaźników nastąpiły pewne zmiany: kategorie kandydatów do rad powiatu i miasta zostały zastąpione przez kategorię kandydatów do rad gminy i miast na prawach powiatu, ogólnie liczona frekwencja w pierwszym głosowaniu do wyborów samorządowych została zastąpiona frekwencją w wyborach do rad gminy i miasta na prawie powiatu, a liczba organizacji pozarządowych jest obecnie pobierana z Banku Danych Lokalnych GUS. Dodatkową zmianą jest sposób liczenia przedziałów, który obecnie jest liczony metodą Jenksa, więcej informacji na temat metodologii można zasięgnąć w: Moduł społeczny: Część I Aktywność społeczna, **Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego**

Indeks aktywności społecznej w 2023 r. najwyższe wartości wskazywał dla czterech miast na prawach powiatów, tj.: Katowic (1,94), Bielska-Białej (1,15), Częstochowy (0,9) i Gliwic (0,84) oraz 7 powiatów ziemskich tj.: myszkowskiego (0,84), żywieckiego (0,68), częstochowskiego (0,60), zawierciańskiego (0,60), cieszyńskiego (0,59), tarnogórskiego (0,40) i kłobuckiego (0,39). Interesującym zjawiskiem jest osiągnięcie wysokich wartości indeksu przez wszystkie powiaty subregionu północnego oraz prawie wszystkie subregionu południowego. Na przeciwległym biegunie mieszczą się wyniki większości powiatów subregionu zachodniego oraz części miast Metropolii Górnośląskiej. Najniższą aktywnością społeczną cechowały się takie miasta jak: Ruda Śląska (-1,28), Piekary Śląskie (-1,07), Jastrzębie-Zdrój (-0,93), Bytom (-0,77), Zabrze (-0,69) oraz powiat wodzisławski (-0,73) i rybnicki (- 0,62). Widoczne jest zjawisko koncentracji w części subregionu zachodniego oraz w środku Metropolii Górnośląskiej miast na prawach powiatów z najniższą aktywnością społeczną.

Porównując indeks z rokiem 2012 widoczna jest trwałość pozytywnych postaw aktywności społecznej w Katowicach i Bielsku-Białej oraz w powiecie myszkowskim. Widoczna jest także trwałość niskich wartości indeksu dla wymienionych wyżej powiatów.

Mapa 6. Indeks aktywności społecznej w powiatach województwa śląskiego w 2023 r.

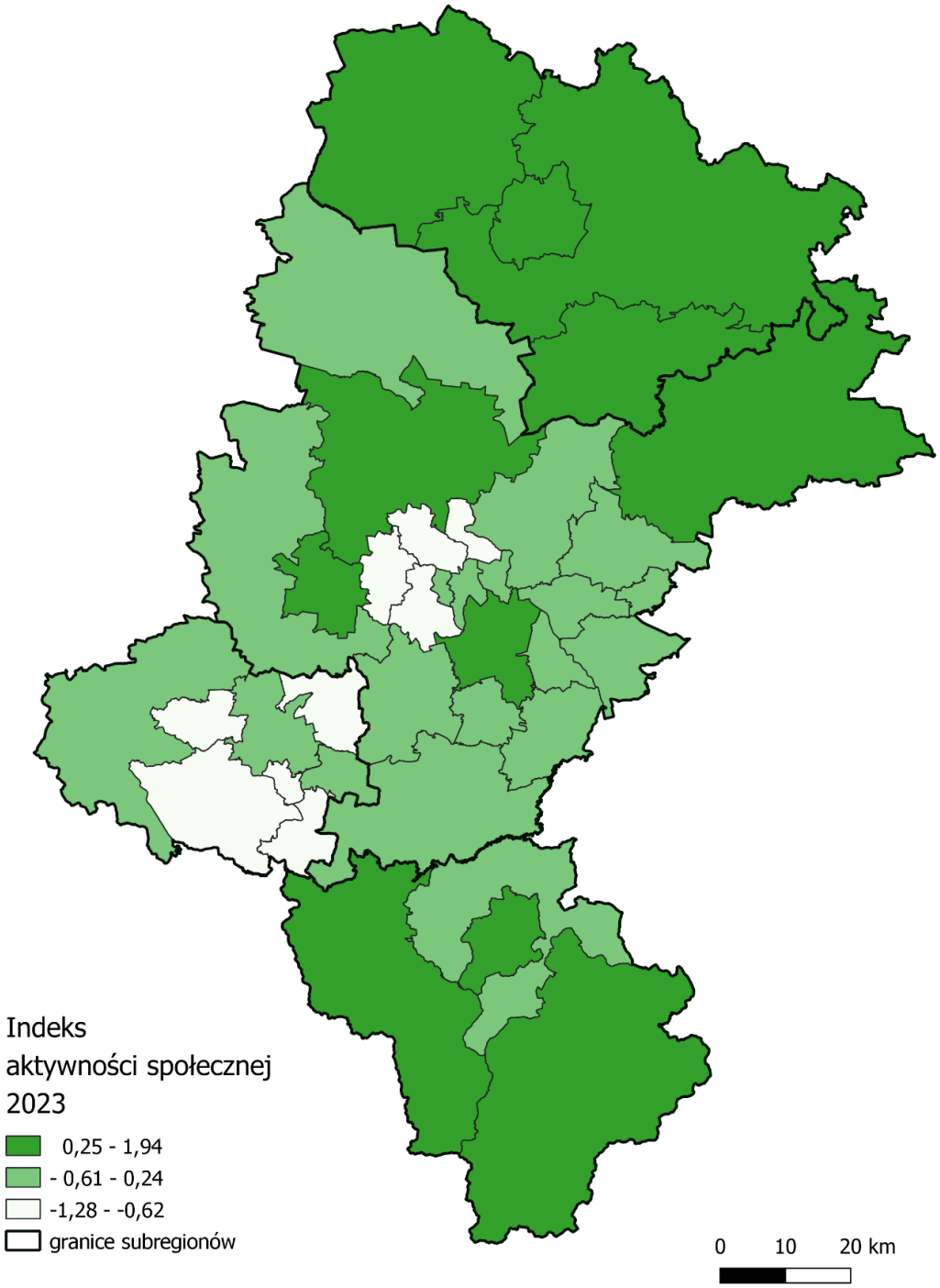

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 3. Stopień natężenia aktywności społecznej w powiatach województwa śląskiego mierzony za pomocą IAS w 2023 r.

Stopień natężenia	Powiat	Wartość IAS
WYSOKI	Katowice	1,94
WYSOKI	Bielsko-Biała	1,15
WYSOKI	częstochowski	0,90
WYSOKI	Gliwice	0,84
WYSOKI	myszkowski	0,84
WYSOKI	żywiecki	0,68
WYSOKI	Częstochowa	0,60
WYSOKI	zawierciański	0,60
WYSOKI	cieszyński	0,59
WYSOKI	tarnogórski	0,40
WYSOKI	kłobucki	0,39
ŚREDNI	lubliniecki	0,24
ŚREDNI	pszczyński	0,16
ŚREDNI	będziński	0,08
ŚREDNI	bieruńsko-lędziński	0,08
ŚREDNI	Mysłowice	0,04
ŚREDNI	mikołowski	0,01
ŚREDNI	Chorzów	-0,07
ŚREDNI	bielski	-0,09
ŚREDNI	Dąbrowa Górnicza	-0,17
ŚREDNI	Siemianowice Śląskie	-0,18
ŚREDNI	Żory	-0,25
ŚREDNI	Rybnik	-0,30
ŚREDNI	gliwicki	-0,32
ŚREDNI	raciborski	-0,33
ŚREDNI	Tychy	-0,40
ŚREDNI	Sosnowiec	-0,42
ŚREDNI	Jaworzno	-0,42
ŚREDNI	Świętochłowice	-0,49
NISKI	rybnicki	-0,62
NISKI	Zabrze	-0,69
NISKI	wodzisławski	-0,73
NISKI	Bytom	-0,77

Stopień natężenia	Powiat	Wartość IAS
NISKI	Jastrzębie-Zdrój	-0,93
NISKI	Piekary Śląskie	-1,07
NISKI	Ruda Śląska	-1,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

2.4. Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego

Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (European Social Progress Index – EU-SPI) po raz pierwszy został opracowany w 2016 roku a najnowszy pomiar jest z 2024 roku. Celem wskaźnika jest zobrazowanie progresu społecznego we wszystkich regionach Unii Europejskiej, jako uzupełnienie tradycyjnych miar rozwoju gospodarczego wyrażonych przez Produkt Krajowy Brutto, zatrudnienie, czy też poziom dochodów.

Niniejszy wskaźnik jest zagregowanym indeksem, na który składa się 53 wskaźniki społeczne i środowiskowe skupione w ramach trzech szeroko pojmowanych wymiarów (podzielonych na 12 komponentów), tj.

1. Podstawowe potrzeby ludzkie.
2. Fundamenty dobrobytu.
3. Szanse i możliwości.

Badaniu poddano 237 regionów Unii Europejskiej, a województwo śląskie zostało sklasyfikowane dopiero na 183. pozycji. W odniesieniu do polskich regionów województwo śląskie klasyfikowane jest na 8. miejscu. Biorąc pod uwagę Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego wynik województwa śląskiego jest lepszy jedynie od nieco mniej niż ¼ regionów UE, a wśród polskich plasuje się w środku stawki. Wśród polskich regionów województwo śląskie najlepsze wyniki osiąga w kategoriach:

- Zaufanie i jakość rządów oraz Inkluzywne społeczeństwo – 1. miejsce;
- Odżywianie i opieka medyczna, Sytuacja mieszkaniowa oraz wskaźnik wyższego rzędu Szanse i możliwości – 3. miejsce.

W pierwszej połowie rankingu polskich NUTS-2 województwo śląskie sytuowało się w zakresie zagregowanego Regionalnego Wskaźnika Postępu Społecznego oraz w zakresie wskaźników:

- Bezpieczeństwo;
- Informacja i komunikacja;
- Zaawansowana edukacja.

Sytuacja województwa śląskiego na tle regionów europejskich jest słaba. Wśród analizowanych wskaźników w czterech przypadkach wynik województwa lokuje region w trzeciej setce regionów, a najgorszą pozycję (230) uzyskuje w indeksie Jakość środowiska. W drugiej setce region lokuje się z wynikami 10 wskaźników. Najlepsze miejsce (9) uzyskuje w Edukacji podstawowej, a w pierwszej setce w kategorii Bezpieczeństwo.

Tabela 4. Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (wymiary i komponenty) w 2024 roku – pozycja województwa śląskiego na tle kraju i Unii Europejskiej.

Wymiary i komponenty	pozycja na tle polskich NUTS-2 (17)	pozycja na tle regionów Unii Europejskiej (240)
Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego	**8**	**183**
Podstawowe potrzeby ludzkie	**9**	**177**
Odżywianie i opieka medyczna	3	105
Woda i kanalizacja	17	217
Sytuacja mieszkaniowa	3	172
Bezpieczeństwo	4	70
Fundamenty dobrobytu	**15**	**203**
Edukacja podstawowa	9	9
Informacja i komunikacja	5	192
Zdrowie	15	221
Jakość środowiska	16	230
Szanse i możliwości	**3**	**171**
Prawa osobiste	1	158
Wolność osobista i wolność wyboru	9	172
Tolerancja i włączenie społeczne	1	178
Dostęp do zaawansowanej edukacji	7	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie: **Strona internetowa Europejskiej Komisji dotycząca Regionalnego Wskaźnika Postępu Społecznego**.

Znacznie słabiej w zakresie wskaźnika EU-SPI wypadają w Polsce województwa sąsiadujące z regionem, a mianowicie województwa: opolskie, świętokrzyskie i łódzkie, tymczasem województwo małopolskie znajduje się znacznie wyżej. Najniższe poziomy rozwoju społecznego notują w Europie regiony z południowo-wschodnich krańców Unii Europejskiej (Rumunia i Bułgaria). Z kolei prym wiodą regiony z Półwyspu Skandynawskiego (Szwecja i Finlandia) oraz regiony duńskie i holenderskie. Wśród najwyższych wyników pojawiają się też regiony pochodzące z państw członkowskich, które dołączyły do Unii Europejskiej już w XXI w. (Słowenia, Słowacja, Czechy, Estonia).

Mapa 7. Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (EU-SPI) w 2024 roku.

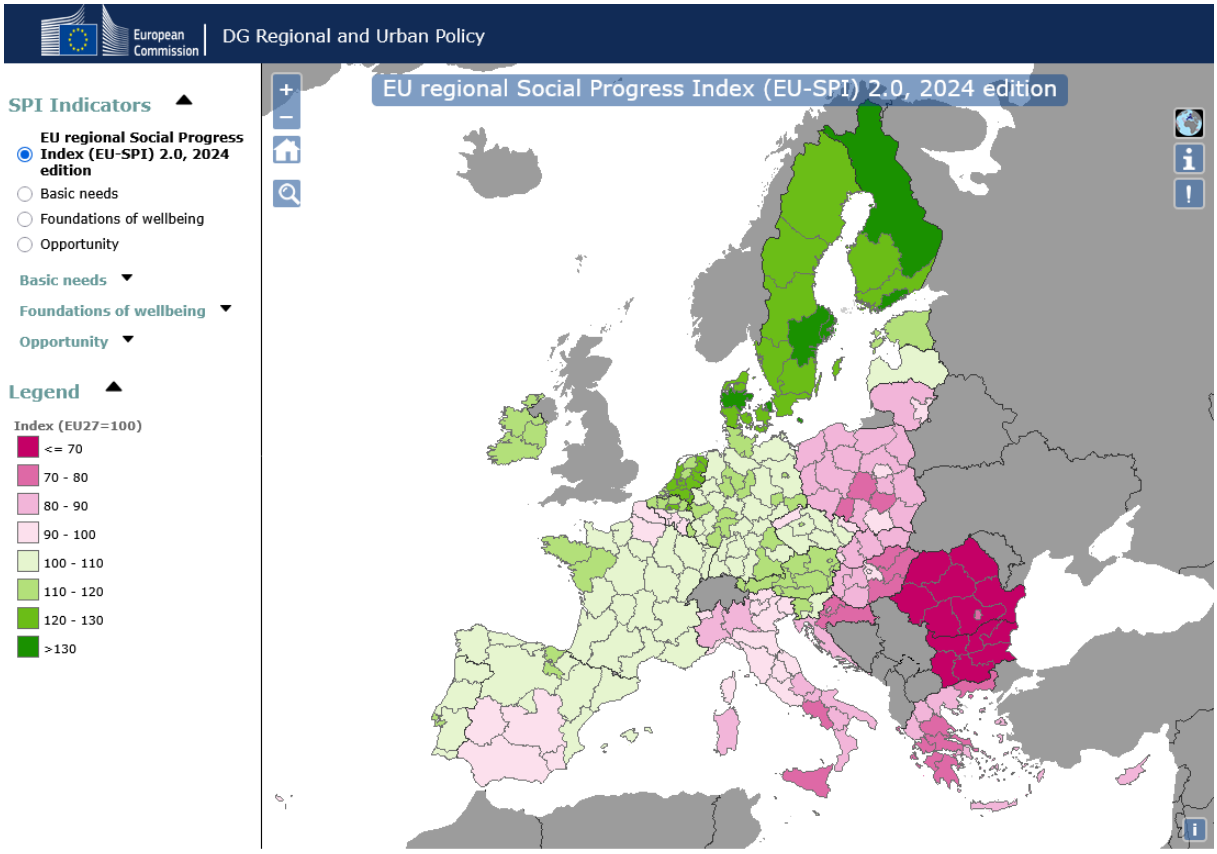

Źródło: opracowanie Komisji Europejskiej **Strona internetowa Europejskiej Komisji dotyczącej Polityki Regionalnej**

3. Monitoring Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

3.1. Realizacja celów – analiza wydatków

Analiza budżetowa prezentowana w ramach Raportu monitoringowego obejmuje analizę wydatków dokonywanych przez samorząd województwa za pośrednictwem departamentów oraz jednostek podległych z punktu widzenia realizacji celów strategii rozwoju województwa w danym roku jak i na przestrzeni lat.

Analiza realizowana jest w następujących obszarach:

- **(A) Gospodarka,**
- **(B) Mieszkaniec,**
- **(C) Przestrzeń,**
- **(D) Współpraca i zarządzanie.**

Przeprowadzone analizy obejmują porównanie wydatków w ramach celów strategicznych oraz źródeł finansowania wydatków poniesionych przez departamenty oraz jednostki samorządu województwa.

W ramach badania ankietowego wydatki poniesione przez departamenty i jednostki samorządu województwa w 2024 roku oszacowane zostały na poziomie 2 176,8 mln złotych, w 2023 roku wartość ta wyniosła 2 026,9 mln złotych, a rok wcześniej wyniosła 1 588,4 mln zł. Jako źródła finansowania tych wydatków wskazano trzy grupy: środki własne, środki europejskie i inne źródła.

W tabeli poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie poniesionych wydatków w podziale na obszary (cele strategiczne) i źródła finansowania oraz lata.

Tabela 5. Wydatki budżetu Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa i źródła finansowania w 2022 (mln zł).

OBSZARY	ŚRODKI WŁASNE	ŚRODKI EUROPEJSKIE	ŚRODKI Z INNYCH ŹRÓDEŁ	SUMA
A	4,6	20,1	1,1	**25,8**
B	687,5	191,3	99,2	**978,1**
C	491,4	49,3	4,3	**544,9**
D	36,4	0,1	3,0	**39,6**
SUMA	**1 220,0**	**260,8**	**107,6**	**1 588,4**

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostki podległe.

Tabela 6. Wydatki budżetu Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa i źródła finansowania w 2023 (mln zł).

OBSZARY	ŚRODKI WŁASNE	ŚRODKI EUROPEJSKIE	ŚRODKI Z INNYCH ŹRÓDEŁ	SUMA
A	8,3	26,1	0,8	**35,3**
B	855,2	227,3	108,5	**1 190,9**
C	635,5	36,6	84,5	**756,6**
D	39,5	1,0	3,5	**44,1**
SUMA	**1 538,5**	**291,0**	**197,4**	**2 026,9**

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostki podległe.

Tabela 7. Wydatki budżetu Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa i źródła finansowania w 2024 (mln zł).

OBSZARY	ŚRODKI WŁASNE	ŚRODKI EUROPEJSKIE	ŚRODKI Z INNYCH ŹRÓDEŁ	SUMA
A	9,3	14,9	1,3	**25,5**
B	1 001,9	19,5	84,6	**1 106,0**
C	781,1	99,5	132,0	**1 012,5**
D	30,6	0,5	1,6	**32,8**
SUMA	**1 822,9**	**134,3**	**219,5**	**2 176,8**

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostki podległe.

W 2024 roku najwięcej wydatkowanych środków wskazano w **Obszarze B: Mieszkaniec**, na który wydatkowano środki w wysokości 1 106 mln złotych, co stanowiło ponad połowę środków w ramach realizacji Strategii. Wydatki w **Obszarze C: Przestrzeń** stanowiły ponad 46,5% wszystkich środków. Natomiast w **obszarach A: Gospodarka** i **D: Współpraca** wydatkowano odpowiednio niewiele 1,2% i 1,5% wszystkich środków. Zadania realizowane w obszarze gospodarczym, często są poza kompetencjami Zarządu Województwa i realizowane są w głównej mierze poprzez finansowanie działań podnoszących poziom przedsiębiorczości i konkurencyjności w regionie skierowanych dla szerokiej grupy beneficjentów (nie będących jednostkami samorządu województwa) w ramach środków europejskich (jest to osobna analiza realizacji RPO WSL 2014-2020). **Obszar D: Zarządzanie i współpraca** ma charakter horyzontalny i zarządczy. Powyższe stanowi, że wydatki ponoszone przed departamenty i jednostki UMWSL skupiają się w obszarach **B** i **C**.

W wcześniejszych latach 2023 i 2022 roku również najwięcej środków przypadło na **Obszar B Mieszkaniec**, na który wydatkowano odpowiednio 58,8% i 61,6% środków wydatkowanych w ramach realizacji Strategii. Wydatki w **Obszarze C Przestrzeń** były drugie w kolejności i stanowiły w 2023 roku 37,3% a w 2022 roku 34,3% wszystkich środków. Najmniej wydano na realizację zadań w **Obszarze A Gospodarka:** odpowiednio 1,7% i 1,6% wszystkich środków.

Zauważyć należy, że w kolejnych trzech latach 2022-2024 na działania realizowane w **Obszarze B Mieszkaniec** wydatkowano największą kwotę stanowiącą połowę wszystkich wydatkowanych środków. Następne w kolejności były wydatki związane z realizacją celów środowiskowych i infrastrukturalnych. W kolejnych trzech latach widać malejący udział wydatków w **Obszarze Mieszkaniec** na rzecz **Obszaru Przestrzeń**. Powyższe może wynikać z finalizacji projektów finansowanych z perspektywy 2014-2020, gdzie pod koniec realizacji programu operacyjnego realizowano głównie projekty „miękkie”. Wraz z uruchomieniem finansowania z nowego okresu programowania środków UE na lata 2021-2027 w pierwszej

kolejności zaczęto realizować projekty dot. transformacji wpisujące się w cel strategiczny C.

Wykres 1. Wydatki budżetowe Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa w latach 2022, 2023 i 2024 roku (%).

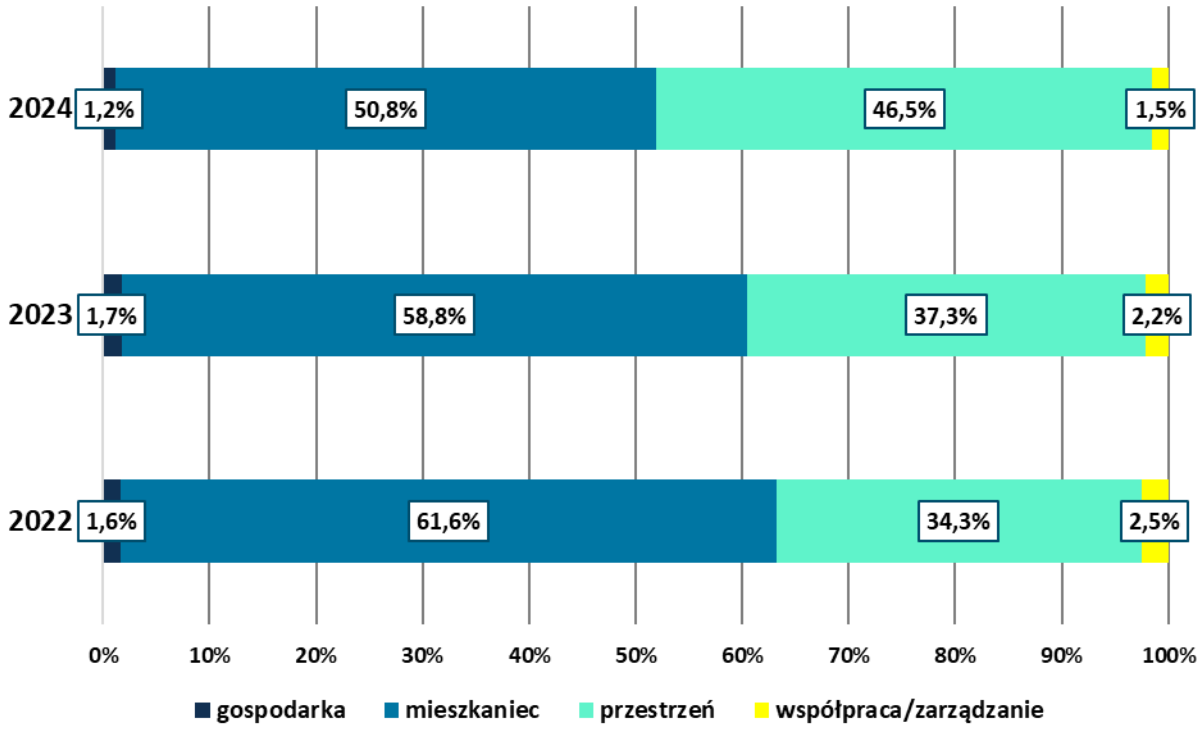

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty UMWSL oraz jednostki podległe.

Analizując proporcje dotyczące poszczególnych źródeł finansowania są one podobne w porównywanych latach. Największy udział stanowią środki własne ponad 75% wydatkowanych środków. Następne w kolejności są środki europejskie. Należy zauważyć również, korzystny, rosnący udział finansowania wydatków z innych źródeł. Niewielki udział środków Unii Europejskiej w finansowaniu wydatków na realizacje strategii w 2024 roku należy wiązać z dopiero rozpoczynającym się uruchomieniem finansowania z nowego okresu programowania.

Wykres 2. Wydatki budżetowe Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na źródła finansowania w latach 2022, 2023 i 2024 roku (%).

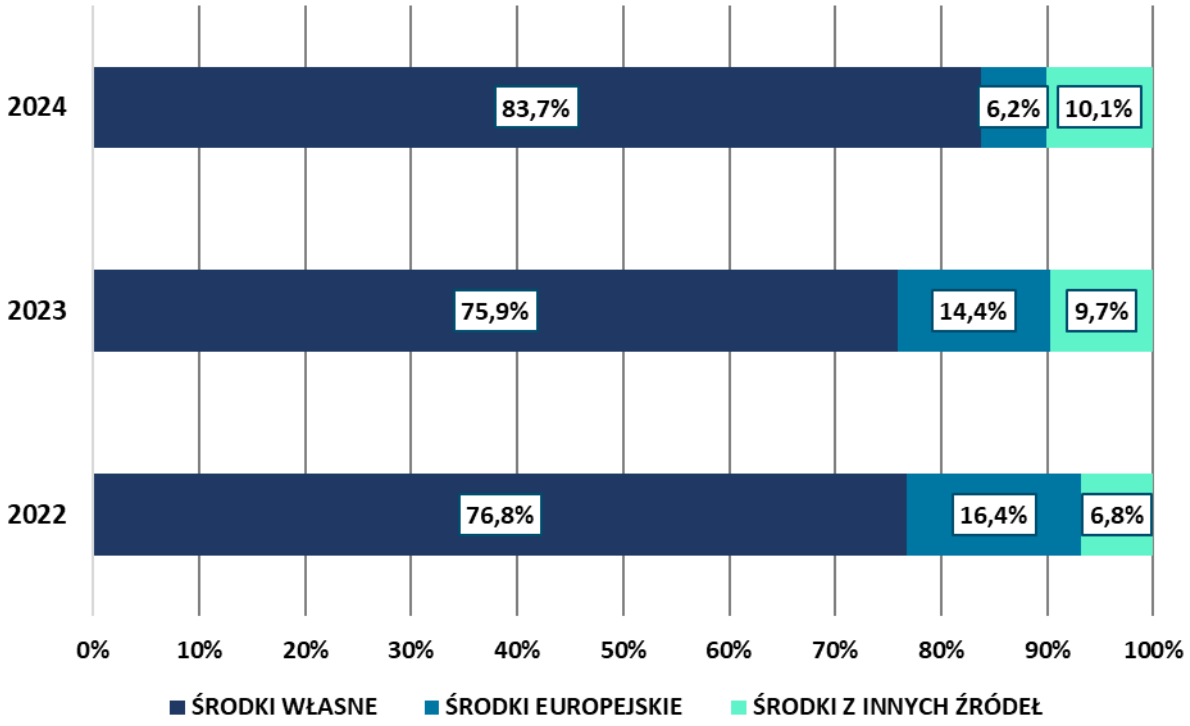

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostki podległe.

Wnioski:

- **Malejący udział wydatków** w obszarze „Mieszkaniec" na rzecz obszaru „Przestrzeń" wskazuje na przesunięcie priorytetów z projektów miękkich (społecznych) do inwestycji infrastrukturalnych i środowiskowych.
- **Niewielki udział** środków Unii Europejskiej w 2024 r. Jest to efekt przejścia między perspektywami finansowymi – w kolejnych latach spodziewany jest wzrost udziału.
- **Ważność zadań** związanych **z poprawą jakości życia mieszkańców** (usługi społeczne, zdrowie, edukacja) utrzymuje się, choć rośnie znaczenie inwestycji infrastrukturalnych.
- **Transformacja „przestrzenna" i środowiskowa** staje się kluczowym kierunkiem rozwoju regionu.
- **Potrzeba intensyfikacji** absorpcji środków Unii Europejskiej, aby zrównoważyć rosnące potrzeby inwestycyjne.

3.2. Realizacja celów – analiza wskaźnikowa

W ramach oceny monitoringowej realizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” wskazuje się dwie grupy wskaźników: generalne oraz rezultatu. Wśród wskaźników generalnych tylko jeden charakteryzował się pozytywną zmianą, pozostałe dwa nie wpisały się w zamierzony trend.

Wskaźniki rezultatu określone w dokumencie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” częściowo odzwierciedlają zakładany postęp w realizacji działań określonych w ramach celów operacyjnych. W ramach Celu strategicznego A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej cele A.2 i A.3 wpisały się w oczekiwane wskazania, natomiast cel A.1 wykazywał niejednolity trend. W przypadku Celu strategicznego B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, wszystkie cele cechowały się pozytywnymi tendencjami, z pojedynczymi negatywnymi wartościami wskaźników w poszczególnych celach. W ramach realizacji Celu strategicznego C: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości środowiska i przestrzeni w większości opisywane miary wpisują się w założone tendencje. Nieliczne wskaźniki obecne w każdym z celów wykazywały się negatywnymi tendencjami. Analiza wskaźników dla Celu strategicznego D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym wskazuje na pozytywne tendencje wśród wskaźników z wyjątkiem Celu operacyjnego: D.2.

Ocena zmian wartości wskaźników (ostatnia kolumna w kolejnych tabelach) została dokonana poprzez wskazanie kierunku w jakim podąża wartość wskaźnika:

- wzrost wartości wskaźnika,
- wartość wskaźnika bez zmian,
- spadek wartości wskaźnika,
- wartość dodatnia,
- wartość ujemna.

Ponadto odpowiednim kolorem zaznaczono, czy zachodzące zmiany wartości wskaźników mają pożądany charakter:

- zmiana pozytywna,
- zmiana negatywna.

Tabela 8. Wskaźniki generalne realizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Wartość PKB per capita dla województwa w stosunku do średniej UE	43 (2017)	51	54	EUROSTAT	wzrostowy	tendencja wzrostowa, dodatnia

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
(27 państw), (%)						
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1 000 mieszkańców, (osoba)	-0,9	-0,8	-0,6	GUS BDL	wzrostowy	tendencja spadkowa ujemna
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały na 1 000 mieszkańców, (osoba)	-0,2	-0,15	-0,02	GUS BDL	wzrostowy	tendencja spadkowa ujemna

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 9 Wskaźnik realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" dla Celu Strategicznego A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej.

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
A.1. Konkurencyjna gospodarka	Wartość PKB per capita dla województwa w stosunku do średniej krajowej, (%)	103,6 (2017)	102,5 (2021)	104,7 (2022)	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
A.1. Konkurencyjna gospodarka	Wydajność pracy (WDB/1 pracującego) – Polska = 100, (%)	107,9 (2017)	105 (2021)	107,4 (2022)	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
A.1. Konkurencyjna gospodarka	Odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność eksportową (%)	27,2	brak danych	brak danych	GUS BDL	wzrostowy	brak oceny
A.2. Innowacyjna gospodarka	Udział nakładów na B plus R	0,63	0,93	1	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnik

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
	w PKB województwa (%)						a, zmiana pozytywna
A.2. Innowacyjna gospodarka	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (%)	20,6	37,5	brak danych	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
A.2. Innowacyjna gospodarka	Pracujący w B plus R na 1 000 osób aktywnych zawodowo, (ekwiwalenty pełnego czasu pracy)	5,4	6,6	6,8	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 tys. osób w wieku produkcyjnym, w tym na terenach wiejskich	12 424/ 11 635	14 831/ 14 253,43	15 296/ 14 743,54	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość	Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w gminach do 50 tys. mieszkańców	91,7	106,2	109,2	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 10 Wskaźnik realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" dla Celu Strategicznego B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca.

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	Średnie dalsze trwanie życia: mężczyźni/kobiety w latach	73,5/ 80,9	72,8/ 80,2	74,3/ 81,1	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	Zgony z powodu nowotworów ogółem na 100 tys. ludności	315,8	315,1	329,6	GUS BDL	spadkowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	Zgony osób z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	492,0	473,7	433,3	GUS BDL	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	Liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. mieszkańców	24,4	36,6	38,3	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	Migracje na pobyt stały zagraniczne wg ekonomicznych grup wieku – zameldowania osób w wieku produkcyjnym	641	693	758	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w tej grupie wiekowej (%)	89,0	95,1	96,3	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.2. Aktywny mieszkaniec	Ćwiczący w klubach sportowych na 1 000 mieszkańców	28,2	29,2	brak danych	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.2. Aktywny mieszkaniec	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	399	231,22	273,88	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
B.2. Aktywny mieszkaniec	Zwiedzający muzea i oddziały na 1 000 ludności	333,3	325,8	431,4	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika,

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
							zmiana pozytywna
B.2. Aktywny mieszkaniec	Liczba aktywnych organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców	17,9	20,0	brak danych	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.3. Atrakcyjny i efektywny system nauki	Liczba studentów na 10 tys. mieszkańców	253	267	268	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.3. Atrakcyjny i efektywny system nauki	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu w wieku 25-64 lata, (%)	6,1	7,0	8,5	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.3. Atrakcyjny i efektywny system nauki	Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców w wieku 15-24 (%)	29,7	31,0	32,4	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
B.3. Atrakcyjny i efektywny system nauki	Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców w wieku 55-64 (%)	40,3	47,7	49,6	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 11 Wskaźnik realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" dla Celu Strategicznego C Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości środowiska i przestrzeni.

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
C.1. Wysoka jakość środowiska	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej liczbie zebranych odpadów, (%)	39,1	44,5	44,9	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.1. Wysoka jakość środowiska	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem, (%)	22,0	22,1	21,1	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
C.1. Wysoka jakość środowiska	Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w aglomeracji górnośląskiej (µg/m3) - wskaźnik jest mierzony za pomocą przedziału wyznaczonego przez minimalną i maksymalną średnią stężenia wszystkich punktów pomiarowych strefy.	29,1 ug/m3	27,3 ug/m3	23,6 ug/m3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.1. Wysoka jakość środowiska	Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w aglomeracji górnośląskiej1 1 (µg/m3)	21,7 ug/m3	20,1 ug/m3	18,1 ug/m3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.1. Wysoka jakość środowiska	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku w (dam3)	375 963,7	417 422,6	406 098,9	GUS BDL	spadkowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
C.2. Efektywna infrastruktura	Wskaźnik wykorzystania kolei (liczba przejazdów rocznie przypadających na mieszkańca)	4,9	6,2	6,8	UTK	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.2. Efektywna infrastruktura	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem	3,2	9,5	11,8	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
	wyrażony w procentach						pozytywna
C.2. Efektywna infrastruktura	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, w tym na terenach wiejskich, wyrażony w procentach	95,8/ 88,3	95,9/ 88,8	96/ 88,9	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.2. Efektywna infrastruktura	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej, w tym na terenach wiejskich, wyrażony w procentach	78,3/ 49,0	79,5/ 51,8	79,8/ 52,6	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	Udział terenów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem (%)	0,427	0,411	0,425	GUS BDL	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	Liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	391,2	423,9	430,6	GUS BDL	wzrostowy	Wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacj	Wielkość przewozu pasażerów komunikacją miejską (mln)	403,8	344,3	347,2	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmian

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
a, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu							a negatywna
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	Mała retencja wodna ogółem (pojemność ogółem w dam3)	13 319,5	13 363,2	13 382,3	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	Udział terenów zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej w miastach (do powierzchni miejskiej ogółem, %)	2,1	2,2	2,2	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 12 Wskaźnik realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" dla Celu Strategicznego D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym.

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny	Udział powierzchni gmin objętych obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni województwa ogółem (%)	70,8	74,70	75,10	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa rok 2018	Wartość rok 2022	Wartość rok 2023	źródło	Pożądany trend	ocena
D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny	Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca (zł)	2 858	3 906	4 065	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu	Liczba wystaw międzynarodowych w województwie – pozycja wśród województw	4	8	6	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu	Liczba wystaw za granicą – pozycja wśród województw	5	3	7	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
D.3. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu	Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy (%)	39,4	59,8	68,5	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Źródło: opracowanie własne.

Synteza:

- Przewaga wskaźników **z „dobrym" kierunkiem zmian** (zgodnym z pożądanym trendem): Badania i Rozwój oraz innowacyjność (A.2), przedsiębiorczość lokalna (A.3), część zdrowia publicznego (B.1: trwanie życia, liczba lekarzy), edukacja i rynek pracy (B.3), jakość powietrza (C.1: PM10, PM2.5), kolej i Odnawialne Źródła Energii (C.2), cyfryzacja usług publicznych (D.3), planowanie przestrzenne i infrastruktura wodno-kanalizacyjna (C.2, D.1).
- **Obszary wyzwań:** kultura i mobilność miejska po pandemii (frekwencja w teatrach, pasażerowie komunikacji miejskiej), ścieki wymagające oczyszczania, wskaźniki pozycji rankingowych wystaw (wahania i niejednoznaczność interpretacyjna).
- **Wpływy zewnętrzne:** pandemia Covid-19 (spadki 2020–2022), odbicie w 2023 w zdrowiu/kulturze, transformacja energetyczna (wzrost Odnawialnych Źródeł Energii), presja inflacyjna (dochody gmin w wartościach nominalnych), wojna na Ukrainie.

Wnioski:

Większość wskaźników wykazuje pozytywny trend zgodny z założeniami strategii, szczególnie w obszarach gospodarki, innowacji i infrastruktury. Wyzwania pozostają w zakresie zdrowia publicznego (profilaktyka nowotworowa), aktywności kulturalnej oraz ochrony środowiska (obszary chronione). Ogólny kierunek zmian wskazuje na postęp w realizacji celów strategii, choć wymaga dalszych działań w obszarach społecznych i ekologicznych.

Syntetyczna ocena wskaźnikowa sytuacji województwa śląskiego na tle Polski i Unii Europejskiej:

Zarysowuje się pozytywny obraz województwa śląskiego na tle Polski, ale można wskazać istotne luki względem średniej Unii Europejskiej m.in. w obszarach: Produkt Krajowy Brutto na jednego mieszkańca, Badania i Rozwój (wartości inwestycji i ilości kadry), zdrowie (długość życia, zgony z powodu nowotworu), jakości powietrza oraz transformacji energetycznej (udział Odnawialnych Źródeł Energii w produkcji energii).

Ocena rozwoju kapitału ludzkiego przez pryzmat edukacji wskazuje, że wskaźniki dotyczące opieki przedszkolnej są powyżej wartości krajowych oraz na poziomie Unii Europejskiej, natomiast uczenie się dorosłych i zatrudnienie młodych w dalszym ciągu jest poniżej Unii Europejskiej.

Mobilność publiczna oceniania przez wskaźniki wykorzystania kolei wskazuje, że kolej w województwie używana rzadziej niż średnio w Polsce; potencjał poprawy może być widziany przez integrację różnych form transportu publicznego.

W obszarze środowisko zauważalne są realne spadki wskaźników PM 10/PM 2,5, ale aby spełnić nowe limity Unii Europejskiej z horyzontem czasowym do 2030 roku i zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia – potrzebne są dalsze, szybkie działania (między innymi modernizacja źródeł ciepła, zmiany w transporcie i przemyśle).

Udział Odnawialnych Źródeł Energii w produkcji energii elektrycznej w województwie śląskim jest istotnie niższy niż średnia krajowa oraz Unii Europejskiej, jest to kluczowa luka transformacyjna.

3.3. Realizacja przedsięwzięć

Dokument Strategii „Śląskie 2030” w celu operacjonalizacji zapisów wskazuje pewne typy projektów, zadań, aktywności samorządu województwa, które zostały ujęte w formie przedsięwzięć. Istotą wskazania przedsięwzięć jest potrzeba koncentracji tematycznej w zakresie realizacji celów i kierunków oraz potrzebę priorytetyzacji pewnych aktywności. W ramach corocznie przygotowywanego Raportu o stanie województwa dokonywana jest analiza zadań finansowanych ze środków własnych oraz projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych w podziale na obszary realizacji celów strategii rozwoju województwa. Poniższe zestawienie pokazuje natomiast podejmowane aktywności wyłącznie przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w ramach przedsięwzięć Strategii „Śląskie 2030” (zestawienie przygotowane na podstawie ankiet przeprowadzonych w departamentach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego i jednostkach samorządu województwa na potrzeby przygotowania Raportu o stanie województwa za lata 2022-2024).

Wielkość 231 podjętych w 2022 roku aktywności (zadań), które mogą wpisać się w przedsięwzięcia strategiczne strategii rozwoju województwa w odniesieniu do łącznej liczby zrealizowanych zadań finansowanych ze środków własnych (według Raportu o stanie województwa za 2022 rok było to 452 zadań), stanowiła 51,1% wszystkich zrealizowanych zadań. Natomiast w przypadku zrealizowanych projektów wielkość ta wyniosła 97,3% wszystkich realizowanych w 2022 roku projektów (według Raportu o stanie województwa za 2022 rok realizowanych było 295 projektów).

W 2023 roku podjęto 198 zadań wpisujących się w przedsięwzięcia, co stanowiło 45,5% wszystkich zadań realizowanych z środków własnych (według Raportu o stanie województwa za 2023 rok było to 435 zadań). W przypadku projektów liczba ich realizacji w 2023 roku wyniosła 283, co stanowiło 95,6% wszystkich projektów (według Raportu o stanie województwa za 2023 rok było to 296 projektów).

W kolejnym roku analiza wskazuje, że 57,7% (347 zadań) zgłoszonych przed departamenty i jednostki zadań wpisywało się w realizację przedsięwzięć (w Raporcie o stanie województwa za 2024 rok ujęto 601 zadań), natomiast odnośnie projektów to 93,3% (250 projektów) zgłoszonych aktywności wpisywało się w realizację przedsięwzięć strategicznych (w Raporcie o stanie województwa za 2024 rok ujęto 268 projektów).

Pozostałe działania przedstawione przez departamenty w ankietach, co prawda nie wpisywały się w realizację przedsięwzięć – natomiast realizowały inne cele wskazane w dokumencie strategii rozwoju województwa. Można wskazać, że część zadań i aktywności podejmowanych przez samorząd województwa w ramach środków własnych często wynikają z zadań ustawowych, których realizacja nie zawsze wpisywała się w zakres przedsięwzięć, które jak wcześniej wspomniano miały na celu ukierunkowanie podejmowanych działań w celu realizacji przyjętej wizji

regionu. Natomiast realizacja projektów w prawie 100% wpisywała się w zaplanowane w dokumencie strategii przedsięwzięcia.

Tabela 13 Podjęte przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz podległe jednostki zadania/aktywności oraz realizowane projekty w latach 2022-2024 w podziale na przedsięwzięcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" w 2022 roku.

Nazwa przedsięwzięcia	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze środków własnych	Udział ilości zadań finansowanych ze środków własnych	Udział własnych środków finansowych	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział ilości zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział zewnętrznych środków finansowych
Reindustrialne Śląskie	0	0,00	0,00	2	0,70	0,05
Innowacyjne Śląskie, Autostrada Firm Przyszłości	4	1,73	0,34	16	5,59	9,12
Turystyczne Śląskie	8	3,46	0,27	2	0,70	0,01
Zdrowe Śląskie	127	54,98	16,71	121	42,31	34,52
Kulturalne Śląskie	13	5,63	22,97	76	26,57	16,62
Witalne Śląskie	2	0,87	0,09	7	2,45	0,28
Edukacyjne Śląskie	24	10,39	15,74	20	6,99	9,09
Społeczne zaangażowane Śląskie	13	5,63	0,11	15	5,24	1,28
Park Śląski – zielone serce regionu	11	4,76	0,30	1	0,35	7,98
Niskoemisyjne Śląskie	1	0,43	0,00	0	0,35	0,01

Nazwa przedsięwzięcia	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze środków własnych	Udział ilości zadań finansowanych ze środków własnych	Udział własnych środków finansowych	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział ilości zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział zewnętrznych środków finansowych
Eko Śląskie	5	2,16	1,18	10	3,50	0,38
Mobilne Śląskie	15	6,49	41,11	16	5,59	20,65
Bezpieczne Śląskie	8	3,46	1,17	0	0,00	0,00
SUMA	231	100,0	100,0	286	100,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostki podległe.

Tabela 14 Podjęte przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz podległe jednostki zadania/aktywności oraz realizowane projekty w latach 2022-2024 w podziale na przedsięwzięcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" w 2023 roku.

Nazwa przedsięwzięcia	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze środków własnych	Udział ilości zadań finansowanych ze środków własnych	Udział własnych środków finansowych	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział ilości zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział zewnętrznych środków finansowych
Reindustrialne Śląskie	1	0,51	0,02	2	0,71	0,04
Innowacyjne Śląskie, Autostrada Firm Przyszłości	5	2,53	0,48	12	4,24	13,12
Turystyczne Śląskie	3	1,52	0,13	4	1,41	0,06
Zdrowe Śląskie	103	52,02	16,00	122	43,11	26,40
Kulturalne Śląskie	12	6,06	23,26	13	4,59	7,29
Witalne Śląskie	2	1,01	0,05	1	0,35	0,01
Edukacyjne Śląskie	25	12,63	13,73	75	26,50	7,20

Nazwa przedsięwzięcia	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze środków własnych	Udział ilości zadań finansowanych ze środków własnych	Udział własnych środków finansowych	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział ilości zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział zewnętrznych środków finansowych
Społeczne zaangażowane Śląskie	7	3,54	0,02	14	4,95	8,03
Park Śląski – zielone serce regionu	9	4,55	5,39	1	0,35	11,72
Niskoemisyjne Śląskie	0	0,00	0,00	5	1,77	0,72
Eko Śląskie	8	4,04	0,12	18	6,36	0,74
Mobilne Śląskie	17	8,59	40,01	15	5,30	24,51
Bezpieczne Śląskie	6	3,03	0,79	1	0,35	0,16
SUMA	198	100,0	100,0	283	100,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostki podległe.

Tabela 15 Podjęte przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz podległe jednostki zadania/aktywności oraz realizowane projekty w latach 2022-2024 w podziale na przedsięwzięcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" w 2024 roku.

Nazwa przedsięwzięcia	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze środków własnych	Udział ilości zadań finansowanych ze środków własnych	Udział własnych środków finansowych	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział ilości zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział zewnętrznych środków finansowych
Reindustrialne Śląskie	1	0,29	0,01	6	2,40	0,20
Innowacyjne Śląskie, Autostrada Firm Przyszłości	6	1,73	0,45	12	4,80	2,38
Turystyczne Śląskie	4	1,15	0,17	1	0,40	0,18
Zdrowe Śląskie	169	48,70	22,93	46	18,40	6,16
Kulturalne Śląskie	41	11,82	22,89	93	37,20	4,32
Witalne Śląskie	1	0,29	0,01	1	0,40	0,06

Nazwa przedsięwzięcia	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze środków własnych	Udział ilości zadań finansowanych ze środków własnych	Udział własnych środków finansowych	Ilość realizowanych zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział ilości zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych	Udział zewnętrznych środków finansowych
Edukacyjne Śląskie	67	19,31	16,38	31	12,40	1,71
Społeczne zaangażowane Śląskie	13	3,75	0,18	17	6,80	5,16
Park Śląski – zielone serce regionu	9	2,59	0,53	2	0,80	14,18
Niskoemisyjne Śląskie	3	0,86	0,95	4	1,60	0,16
Eko Śląskie	10	2,88	0,15	19	7,60	2,09
Mobilne Śląskie	18	5,19	34,74	16	6,40	63,38
Bezpieczne Śląskie	5	1,44	0,60	2	0,80	0,04
SUMA	347	100,0	100,0	250	100,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostki podległe.

Działania samorządu województwa cechowały się dużą aktywnością w zakresie zadań i projektów związanych z rozwojem usług zdrowotnych, które w głównej mierze obejmowały inwestycje mające na celu poprawę standardu oferowanego leczenia w placówkach będących pod nadzorem samorządu województwa jak i działań o charakterze profilaktycznym. W ramach projektów duża liczba działań podejmowana była w ramach przedsięwzięcia „Kulturalne śląskie" oraz „Edukacyjne śląskie". Realizacja przedsięwzięć „Reindustrialne Śląskie" oraz „Niskoemisyjne Śląskie" opierała się na projektach finansowanych ze środków zewnętrznych natomiast przedsięwzięcia „Bezpieczne Śląskie" były realizowane głównie przez aktywność w ramach środków własnych samorządu województwa.

Dokonując natomiast analizy poniesionych na przestrzeni lat wydatków finansowych należy stwierdzić, że zarówno zadania własne, jak i projekty realizowane ze środków zewnętrznych w największym stopniu realizowane były w przedsięwzięciu Mobilne Śląskie, które obejmowało działania związane m.in. z powstawaniem nowych dróg lub remontem i modernizacją istniejących, utrzymaniem dróg, zakupem taboru kolejowego oraz finansowaniem przewozów regionalnych (udział łącznych wydatków na zadania i projekty w tym przedsięwzięciu wyniósł w kolejnych latach następujące wartości: 33,8% w 2022 roku, 35% w 2023 roku, 43,5% w 2024 roku). Następną grupę wydatków stanowiły te poniesione w ramach przedsięwzięcia Zdrowe Śląskie (23% w 2022 roku, 19,4% w 2023 roku, 17,8% w 2024 roku). Podobny udział

procentowy wydatków zanotowało przedsięwzięcie Kulturalne Śląskie (20,7% w 2022 roku, 18,1% w 2023 roku, 17,2% w 2024 roku). Próg ogółu wydatków powyżej 10% przekroczyło również przedsięwzięcie Edukacyjne Śląskie (13,4% w 2022 roku, 11,6% w 2023 roku, 11,9% w 2024 roku).

Wykres 3. Udział wydatków poniesionych w latach 2022-2024 na zadania własne oraz projekty w ramach realizacji przedsięwzięć Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

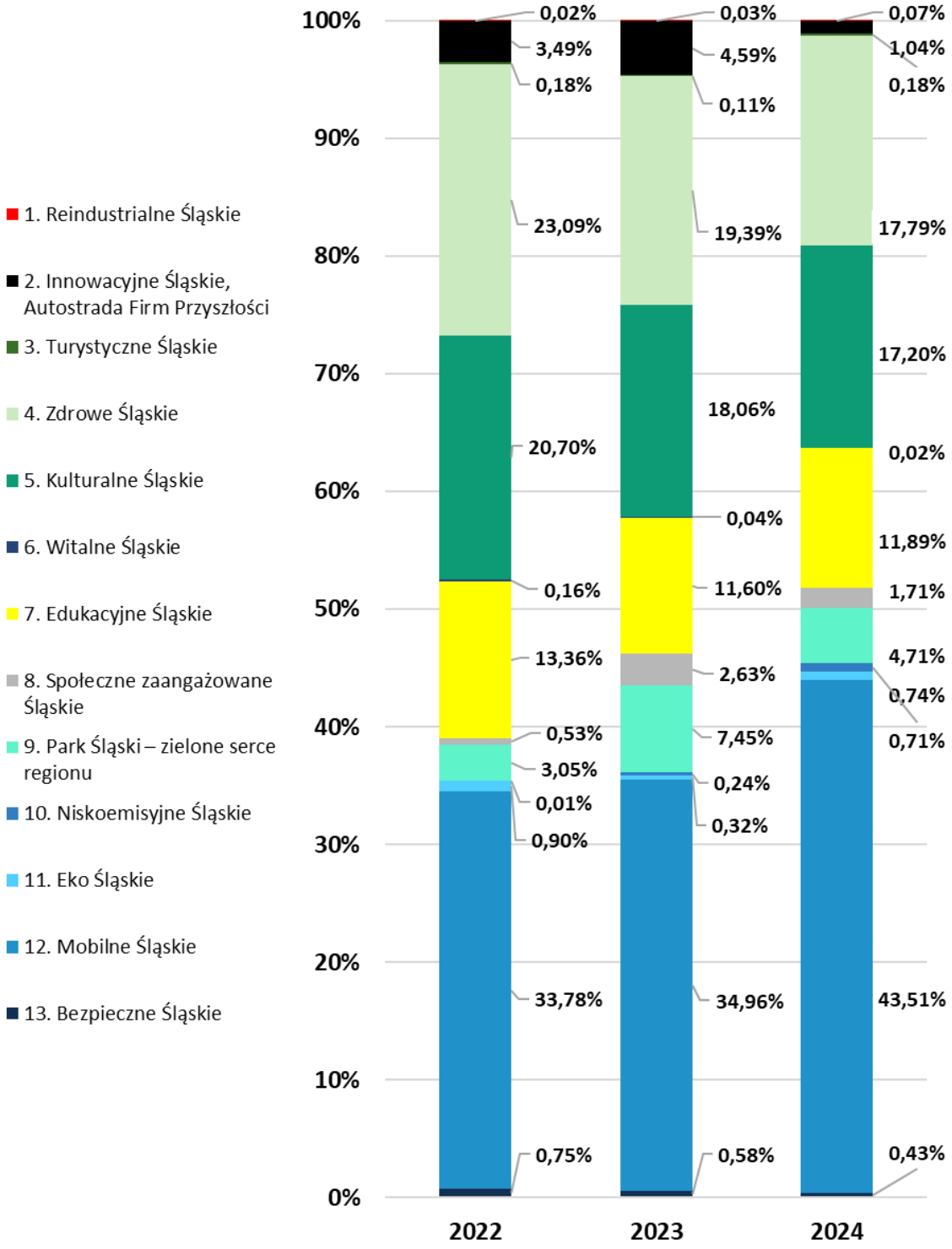

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz jednostki podległe.

Poniżej przedstawiono zestawienie projektów, w których udział biorą departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (w roli lidera lub partnera), a

które wpisują się w realizację przedsięwzięć ujętych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. W tabeli wiersze oznaczające przedsięwzięcia wynikające ze Strategii są oznaczone odrębnymi kolorami. Lista wszystkich podjętych w latach 2022-2024 zadań i projektów, wraz z krótkim opisem, dostępna jest w Raportach o stanie województwa.

Synteza:

1. **Dominujące obszary:**
    - **Zdrowe Śląskie -** najwyższa liczba zadań finansowanych ze środków własnych (np. 127 w 2022 r., 169 w 2024 r.) oraz znaczący udział w projektach zewnętrznych.
    - **Mobilne Śląskie -** mimo mniejszej liczby zadań, ma największy udział finansowy (np. 41,11% w 2022 r., 63,38% w 2024 r.), co sugeruje wysokokosztowe inwestycje infrastrukturalne.
    - **Kulturalne Śląskie -** wysoki udział finansowy w zadaniach własnych (np. 22,97% w 2022 r.), co wskazuje na duże nakłady na kulturę.
2. **Projekty zewnętrzne:**
    - Najwięcej projektów zewnętrznych w obszarze **Zdrowe Śląskie**, co pokazuje silne wsparcie z funduszy Unii Europejskiej lub krajowych.
    - Edukacyjne Śląskie - rosnąca liczba projektów zewnętrznych w 2023 r. (75 projektów).

Wnioski:

1. **Priorytety finansowe:** Mobilność i kultura pochłaniają największe środki, mimo że liczba zadań jest relatywnie niska.
2. **Efektywność pozyskiwania środków zewnętrznych:** Zdrowie i edukacja są liderami w absorpcji funduszy.
3. **Zróżnicowanie kosztów:** Obszary takie jak **„Reindustrialne Śląskie”** mają marginalny udział finansowy, co może oznaczać m.in. wczesną fazę realizacj

3.4. Projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych realizowane przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w latach 2022-2024 roku wpisujące się w realizację przedsięwzięć Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

A. Reindustrialne Śląskie

1. **Regionalne obserwatorium procesu transformacji (ROPT) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** wspieranie i usprawnienie zarządzania procesem transformacji społeczno-gospodarczej regionu poprzez gromadzenie i upowszechnianie wiedzy nt.: procesów społ.-gosp. zachodzących w regionie, skutecznych działań/narzędzi transformacyjnych, innowacyjnych technologii wspierających proces dywersyfikacji w kierunku zielonej cyfrowej gospodarki, promowanie ramowych kierunków reorientacji zawodowej w obszarach regionalnych inteligent. specjalizacji, inicjowane współpracy m.in.: partnerów lokalnych z obszarów podlegających transf. społ.-gosp., jednostek badaw.-rozwoj. z podmiotami gospod.
    - **Główne działanie projektowe:** działania projektowe zostały podzielone na 3 moduły: badawczy - realizacja badań, opracowanie raportów, bilansu strategicznego; partycypacyjny: organizacja warsztatów, seminariów oraz konferencji; implementacyjny: zarządzanie procesem transformacji, w tym monitoring strategiczny i wdrożeniowy.
    - **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023
2. **Rozbudowa systemu zarządzania terenami pogórniczymi na terenie województwa śląskiego -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu - partner projektu (pozostali partnerzy: Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach)
    - **Cel projektu:** wdrożenie nowej, ogólnodostępnej e-usługi w postaci bazy danych terenów pogórniczych na terenie województwa śląskiego wraz z waloryzacją tych obszarów, na rzecz wsparcia procesu ich przekształceń i ponownego wykorzystania.

- **Główne działanie projektowe:** pierwsze - zidentyfikowanie terenów pogórniczych w województwie śląskim oraz opisanie ich właściwości; drugie - Zidentyfikowanie interesariuszy tworzonej usługi oraz przeprowadzenie dla nich cyklu spotkań informacyjnych i konsultacyjnych; trzecie - opracowanie podręcznika dotyczącego oceny potencjałów terenów poprzemysłowych, w tym pogórniczych, pod względem obowiązujących dokumentów regionalnych, w tym strategii i polityk branżowych.
- **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023

3. **Regionalne Obserwatorium Procesu Transformacji 2.0 (ROPT 2.0) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu

- **Cel projektu:** wsparcie i usprawnienie zarządzania procesem sprawiedliwej transformacji (ST) w województwie śląskim,ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień rynku pracy, dywersyfikacji działalności gospodarczej oraz potencjału terenów poprzemysłowych, w tym pogórniczych poprzez rozwój działalności Regionalnego Obserwatorium Procesu Transformacji.
- **Główne działanie projektowe:** MODUŁ A (ANALITYCZNO-BADAWCZY) – prowadzenie badań i analiz diagnostycznych, strategicznych i foresightowych w zakresie realizacji procesu sprawiedliwej transformacji w wymiarze gosp., społ. i środowiskowym dla lepszego zidentyfikowania potrzeb oraz prognozowania zmian związanych z procesem transformacji.MODUŁ B (PARTYCYPACYJNO-EDUKACYJNY) – cykliczne wydarzenia informacyjne, edukacyjne i networkingowe, w formie m.in. warsztatów/spotkań/wizyt studyjnych dla interesariuszy wszystkich obszarów objętych procesem sprawiedliwej transformacji.MODUŁ C (PILOTAŻOWY) - wypracowanie innowacyjnych i modelowych rozwiązań/dobrych praktyk/wytycznych służących usprawnieniu procesu transformacji możliwych do wdrożenia z uwzględnieniem lokalnego i regionalnego kontekstu ("laboratoria" transformacji).MODUŁ D (STRATEGICZNO-IMPLEMENTACYJNY) – usprawnienie regionalnego systemu zarządzania procesem transformacji poprzez koordynację platformywspółpracy i wymiany doświadczeń, gromadzenie i upowszechnianie wiedzy, bieżące monitorowanie i ocenę trwającego procesu sprawiedliwej w wymiarze strategicznym oraz wdrożeniowym.

- **Instrument finansowania:** Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2026

4. **Regiony Rewitalizacji - Śląskie Programy Rewitalizacji 3.0 -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu

- **Cel projektu:** wzmocnienie zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych.
- **Główne działania projektowe:** wsparcie edukacyjne z zakresu rewitalizacji dla gmin poprzez szkolenia; wsparcie doradcze (indywidualne) z zakresu rewitalizacji dla gmin; wsparcie procesu wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk zakresie rewitalizacji; udzielanie grantów na projekty rewitalizacyjne, tzw. Regionalne Granty na Rewitalizację.
- **Instrument finansowania:** Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2027

B. Innowacyjne Śląskie, Autostrada Firm Przyszłości

1. Promocja gospodarcza regionu oraz działania związane z tworzeniem przyjaznych warunków do inwestowania i eksportowania - Departament Promocji, Gospodarki i Sportu – Lider projektu Partner – Fundusz Górnośląski S.A. w Katowicach

- **Cel projektu:** wzrost wartości bezpośrednich inwestycji w regionie, wzrost poziomu eksportu MŚP z województwa śląskiego oraz promocja województwa śląskiego pod względem zamieszkania i podejmowana pracy.
- **Główne działania projektowe:** udział w zagranicznych targach i imprezach wystawienniczych, w tym organizacja udziału w EXPO DUBAI. Ponadto: organizacja zagranicznych misji gospodarczych,organizacja/współorganizacja krajowych kongresów o charakterze międzynarodowym, rozbudowa i aktualizacja bazy ofert inwestycyjnych, ekspertyzy/analizy, kampanie informacyjne, przygotowanie materiałów i usług informacyjnych punktu kontaktowego dla przedsiębiorców, organizacja Akademii Internacjonalizacji, organizacja/współorganizacja zagranicznych misji przyjazdowych.
- **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2022

2. **InterGlobal – internacjonalizacja przedsiębiorstw sektora MŚP z województwa śląskiego -** Departament Promocji, Gospodarki i Sportu – partner projektu Fundusz Górnośląski SA – lider projektu
    - **Cel projektu:** Rozwój i wzmocnienie procesów internacjonalizacji przedsiębiorstw działających na terenie województwa śląskiego.
    - **Główne działania projektowe:** Projekt InterGlobal to program rozwoju działalności eksportowej, zestaw usług i narzędzi świadczonych na rzecz przedsiębiorców zainteresowanych rozpoczęciem lub rozwijaniem działalności eksportowej. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie rozwijania i wzmacniania działalności eksportowej zostanie zrealizowane poprzez dostarczenie narzędzi oraz specjalistycznej wiedzy. Projekt InterGlobal to kontynuacja założeń dwóch projektów realizowanych w obszarze internacjonalizacji przedsiębiorstw w perspektywie 2014-2020 (InterSilesia i GlobalSilesia).
    - **Instrument finansowania:** Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2028
3. **Design for Innovation (D4I) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** 1. Wypracowanie planów działań mających za zadanie wykorzystanie designu i zasad projektowania przez firmy (a pośrednio także przez współpracujące z nimi instytucje i ośrodki naukowe) z terenu województwa, tak by były one bardziej konkurencyjne i tworzyły pożądane przez odbiorców produkty i usługi.
      2. Tworzenie bardziej pożądanych przez odbiorców produktów i usług, poprzez promowanie designu i zasad dobrego projektowania jako narzędzi dla innowacji opartych na użytkownikach, co wpłynie na zwiększenie konkurencyjności i zysków MSP, a tym samym przyspieszy ich rozwój.
    - **Główne działania projektowe:** organizacja spotkań upowszechniających; organizacja wizyty studyjnej w województwie śląskim; opracowanie Action Planu; opracowanie ekspertyz tematycznych itp.
    - **Instrument finansowania:** Program Interreg Europa 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2022
4. **Standardy Obsługi Inwestorów w Samorządzie -** Departament Promocji, Gospodarki i Sportu
    - **Cel projektu:** wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie obsługi inwestora poprzez szereg działań skierowanych do

gmin regionu w celu udoskonalenia jakości świadczenia usług administracyjnych istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej poprzez wdrożenie rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania w obszarze obsługi inwestora.

- **Główne działania projektowe:** działania w projekcie: audyty wstępne i szkolenia z zakresu standardów obsługi inwestora w samorządach, szkolenia wdrażające i doradztwo prowadzące do wdrożenia standardu obsługi inwestora w samorządzie, tworzenie lokalnych sieci współpracy.
- **Instrument finansowania:** Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023

5. **Strengthening SME capacity to engage in Industry 4.0 (40Ready) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** Wzmacnianie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji pracowników małych i średnich przedsiębiorstw w procesie przejścia gospodarki do modelu Przemysłu 4.0.
    - **Główne działania projektowe:** organizacja spotkań upowszechniających; organizacja wizyty studyjnej w województwie śląskim; opracowanie Action Planu; opracowanie ekspertyz tematycznych itp.
    - **Instrument finansowania:** Program Interreg Europa 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023
6. **Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim (SO RIS w PPO - II) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** Usprawnienie zarządzania rozwojem naukowo-technologicznym regionu oraz zacieśnienie współpracy sieciowej poprzez m.in. rozwój kompetencji Sieci SO RIS oraz aktualizację RIS WSL 2020+.
    - **Główne działania projektowe:** budowanie kompetencji Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych; rozwijanie oferty Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych - wsparcie komercjalizacji usług, kreowanie marki Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych; opracowanie strategii RIS czwartej generacji.
      Realizacja projektu zapewni warunki do oddolnego procesu definiowania potrzeb i animowania współpracy aktorów ekosystemu innowacji w obszarach inteligentnych specjalizacji określonych w RIS WSL oraz w nowych niszach rozwojowych regionu (Proces Przedsiębiorczego Odkrywania II etap).

- **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023

7. **Improving Research and Innovation Infrastructure Performance: from Fragmented to Integrated and Sustainable Cooperation (InnoHEIs) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** Poprawa wydajności infrastruktury badawczo-rozwojowej i świadczonych usług oraz zapewnienie wydajnego i skutecznego korzystania z tych urządzeń i usług w celu zwiększenia roli instytucji szkolnictwa wyższego w promowaniu współpracy naukowej i biznesowej.
    - **Główne działania projektowe:** organizacja spotkań upowszechniających; opracowanie ekspertyz tematycznych; opracowanie Action Planu w zakresie wykorzystania infrastruktury badawczej uczelni wyższych w województwie śląskim;
    - **Instrument finansowania:** Program Interreg Europa 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023
8. **PPO WSL 2030. Utworzenie Regionalnego Obserwatorium Innowacji -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** wsparcie i usprawnienie zarządzania rozwojem regionu w zakresie regionalnego potencjału innowacyjnego oraz naukowo-technologicznego. Cel główny będzie realizowany poprzez zwiększenie liczby Obserwatoriów Specjalistycznych zgodnych ze wskazanymi w PRT obszarami technologicznymi, poprzez utworzenie Obserwatorium Innowacji na poziomie regionalnym.
    - **Główne działania projektowe:** Rozwijanie Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania obejmuje: opracowanie metodologii regionalnego systemu akredytacji IOB; przeprowadzenie procesu regionalnych foresight (Foresight Technologii Województwa Śląskiego 2050, Foresight w zakresie rynku pracy i edukacji w Województwie Śląskim 2050); animowanie współpracy ekosystemu innowacji oraz budowa potencjału projektów na poziomie regionalnym; prace grup eksperckich ds. Inteligentnych Specjalizacji; rozwój Regionalnego Obserwatorium Innowacji; kreowanie marki Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych.
    - **Instrument finansowania:** Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2025

9. **Local identity driving traditional industry transition (LOTTI) –** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** zwiększenie zdolności władz regionalnych i lokalnych do opracowywania i wdrażania lepszych polityk regionalnych opartych na innowacyjności w obszarach inteligentnych specjalizacji w zakresie tworzenia nowych kompetencji w tradycyjnych sektorach gospodarki oraz dostosowanie ich do nowych trendów związanych z postępem technologicznym, zmianą klimatu i globalizacją.
    - **Główne działania projektowe:** organizacja spotkań upowszechniających; organizacja wizyty studyjnej w województwie śląskim; opracowanie Action Planu; opracowanie ekspertyz tematycznych itp.
    - **Instrument finansowania:** Program Interreg Europa 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2027
10. **LEading coopEration toWArds energy communities policies tackling energy povertY (LEEWAY) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** zwiększenie zdolności władz regionalnych i lokalnych do opracowywania i wdrażania lepszych polityk regionalnych opartych na innowacyjności w obszarach inteligentnych specjalizacji w zakresie odnawialnych źródeł energii.
    - **Główne działania projektowe:** organizacja spotkań upowszechniających; organizacja wizyty studyjnej w województwie śląskim; opracowanie Action Planu; opracowanie ekspertyz tematycznych itp.
    - **Instrument finansowania:** Program Interreg Europa 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2027
11. **PIloting COllaborative ways to BEtter Living Locally (PICOBELLO) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** Poprawa instrumentów polityki rozwoju regionalnego w regionach partnerskich poprzez proces współtworzenia, wymiany wiedzy na temat tego, jak europejskie regiony wdrażają trzy uzupełniające się wartości Nowego Europejskiego Bauhausu w swoich strategiach rozwoju (zrównoważony rozwój, estetyka, włączenie).
    - **Główne działania projektowe:** organizacja spotkań upowszechniających; organizacja wizyty studyjnej w województwie

śląskim; opracowanie Action Planu; opracowanie ekspertyz tematycznych itp.

- **Instrument finansowania:** Program Interreg Europa 2021-2027
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2028

C. Zdrowe Śląskie

1. **Elementarz AAC urząd przyjazny osobom z trudnościami w komunikowaniu się -** Departament Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia
    - **Cel projektu:** Wypracowanie i wdrożenie, w oparciu o transfer i adaptację austriackich rozwiązań i praktykę, nowego sposobu świadczenia usług publicznych w jednostce samorządu terytorialnego wraz ze standardem obsługi osób mających trudności w komunikowaniu się z otoczeniem, a szczególnie posługujących się wspomaganymi, alternatywnymi sposobami komunikacji (AAC).
    - **Główne działania projektowe:** Projekt obejmuje następujące elementy: przygotowanie rozwiązania we współpracy z partnerem zagranicznym, testowanie wypracowanego rozwiązania na grupie docelowej ze wsparciem partnera zagranicznego, analizę efektów testowanego rozwiązania z uwzględnieniem opinii ekspertów oraz wsparcia partnera zagranicznego, opracowanie z partnerem zagranicznym ostatecznej wersji wdrożeniowej produktu z uwzględnieniem wyników testowania oraz wdrożenie rozwiązania do praktyki, ze wsparciem partnera zagranicznego.
    - **Instrument finansowania:** Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych)
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2022
2. **Zakup sprzętu dla Oddziału Neurochirurgii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju -** Departament Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia
    - **Cel projektu:** Zapewnienie kompleksowości i wysokiej jakości świadczeń medycznych w regionie, w tym poprawa jakości infrastruktury oraz wyposażenia placówek medycznych.
    - **Główne działania projektowe:** dostawa, instalacja i uruchomienie systemu neuronawigacji czaszkowej z wyposażeniem oraz mikroskopu operacyjnego neurochirurgicznego. Urządzenia zainstalowane zostały w sali operacyjnej neurochirurgicznej i przeznaczone będą do zabiegów operacyjnych pacjentów

hospitalizowanych w Oddziale Neurochirurgii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju.

- **Instrument finansowania:** Środki budżetu państwa
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2022

3. **Śląskie. Regionalne programy zdrowotne -** Departament Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia
    - **Cel projektu:** opracowanie programów rehabilitacji leczniczej ułatwiającej powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia z zakresu: chorób układu kostno-stawowego i mięśniowego; zaburzeń i chorób psychicznych, w tym depresji, a także programu polityki zdrowotnej dotyczącego zwalczania otyłości i przeciwdziałania cukrzycy.
    - **Główne działania projektowe:** opracowanie programów obejmowało: wykonanie analiz problemów zdrowotnych, opracowanie systemu identyfikacji wizualnej dla programów polityki zdrowotnej, opracowywanie programów polityki zdrowotnej, przygotowanie metodologii stawki jednostkowej uczestnictwa w programie, zatwierdzenie programów przez Zarząd Województwa Śląskiego oraz uzyskanie przez programy wymaganych opinii (wojewody, AOTMiT).
    - **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023

D. Edukacyjne Śląskie

1. **Śląskie. Inwestujemy w talenty – VI edycja -** Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
    - **Cel projektu:** podwyższenie potencjału edukacyjnego uczniów / uczennic szkół ponadpodstawowych szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, informatycznych, języków obcych lub przyrodniczych, ze szkół ponadpodstawowych znajdujących się na terenie województwa śląskiego poprzez wsparcie stypendialne udzielane w okresie roku szkolnego 2020/2021 oraz 2021/2022, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.
    - **Główne działania projektowe:** realizowane działania obejmowały: 1. Przyznanie stypendiów - przeprowadzenie naboru wniosków stypendialnych (2 nabory, pierwszy nabór w roku szkolnym 2020/2021, drugi nabór w roku szkolnym 2021/2022), podpisanie umów stypendialnych, wypłata stypendiów, rozliczenie, ewaluacja projektu, kontrola. 2. Opieka dydaktyczna stypendystów - podpisanie umów z opiekunami dydaktycznymi, weryfikacja

Sprawozdań z Planów Rozwoju Ucznia, wypłata wynagrodzeń, ewaluacja, rozliczenie.

- **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2022

2. **Planetarium - Śląski Park Nauki. Modernizacja i rozbudowa Planetarium Śląskiego w Chorzowie -** Departament Inwestycji - partner Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. M. Kopernika w Chorzowie – realizator
    - **Cel projektu:** podniesienie jakości świadczonych przez Planetarium usług edukacyjnych poprzez zastosowanie innowacyjnych metod poszerzania wiedzy i umiejętności wykraczających poza program nauczania na wszystkich poziomach edukacji.
    - **Główne działania projektowe:** głównym działaniem projektu jest rozbudowa i modernizacja Planetarium Śląskiego w Chorzowie. Przedmiotem projektu w zakresie robót budowlanych jest przekształcenie istniejących struktur budowlanych Planetarium, aby powstała przestrzeń dla rozszerzenia działalności edukacyjno-popularyzatorskiej w dziedzinie astronomii, sejsmologii i meteorologii, a także zakup wyposażenia i urządzeń.
    - **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2022
3. **Śląskie. Zawodowcy -** Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
    - **Cel projektu:** zwiększenie jakości kształcenia zawodowego na terenie województwa śląskiego oraz poprawa i dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, w tym stworzenie warunków dla zajęć praktycznych dla uczniów, podniesienie kompetencji przedstawicieli kadry pedagogicznej - nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodów, a także wypracowanie modelowego rozwiązania w zakresie współpracy edukacji z biznesem.
    - **Główne działania projektowe:** powołanie oraz funkcjonowanie Śląskiej Rady Edukacji Zawodowej; prowadzenie kampanii społecznej pn. Poznaj MOC Zawodowca! mającej na celu promocję pozytywnego wizerunku szkolnictwa zawodowego; zbudowanie sieci współpracy – partnerstw lokalnych pracodawców oraz szkół zawodowych; finansowanie doradztwa edukacyjno-

zawodowego dla uczniów i uczennic; staży uczniowskich dla uczniów i uczennic szkół prowadzących kształcenie zawodowe; dodatkowych kursów, szkoleń, zajęć dla uczniów i uczennic; w formie refundacji szkoleń, kursów i studiów podyplomowych dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu.

- **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023

4. **Śląskie. Inwestujemy w talenty - VII edycja -** Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
    - **Cel projektu:** podwyższenie potencjału edukacyjnego uczniów szkół ponadpodstawowych szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, informatycznych, języków obcych lub przyrodniczych, ze szkół ponadpodstawowych znajdujących się na terenie województwa śląskiego poprzez wsparcie stypendialne udzielane w okresie roku szkolnego 2022/2023, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.
    - **Główne działania projektowe:** przyznanie stypendiów – przeprowadzenie naboru wniosków stypendialnych, podpisanie umów stypendialnych, wypłata stypendiów, rozliczenie, ewaluacja projektu, kontrola (zgodnie ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie projektu planowane jest przyznanie 799 stypendiów); opieka dydaktyczna stypendystów – podpisanie umów z opiekunami dydaktycznymi, weryfikacja Sprawozdań z Planów Rozwoju Ucznia, wypłata wynagrodzeń, ewaluacja, rozliczenie.
    - **Instrument finansowania:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2023
5. **Silesia. 4Professionals (Śląskie. Dla zawodowców) -** Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
    - **Cel projektu:** wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy szkołami o profilu zawodowym i przedsiębiorcami w regionie oraz wypracowanie narzędzia wspierającego uczniów przy wyborze ścieżki zawodowej. Projekt przyczyni się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych, poprzez realizację działań wzmacniających współpracę¸ pomiędzy sektorem edukacji, a rynkiem pracy.
    - **Główne działania projektowe:** wymiana dobrych praktyk i doświadczeń wśród uczestników instytucjonalnych projektu (w tym przedstawicieli ŚREZu) oraz pozostałych interesariuszy poprzez m.in.: organizację 2 spotkań projektowych w Polsce z udziałem

Partnera z Islandii, 4 międzysektorowych warsztatów edukacyjnych (2 krajowych i 2 zagranicznych u partnera) oraz międzynarodowej konferencji dla przedstawicieli sektora edukacji, rynku pracy i przedsiębiorczości; wypracowanie założeń innowacyjnego i efektywnego mechanizmu, wspierającego edukację zawodową na terenie województwa śląskiego przy udziale ekspertów; utworzenie narzędzia edukacyjnego i diagnostycznego (aplikacja/program informatyczny) dla uczniów, badającego ich zainteresowania oraz predyspozycje zawodowe.

- **Instrument finansowania:** Program Edukacja (Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021)
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2024

6. **Śląskie. Inwestujemy w talenty PLUS – I edycja -** Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
    - **Cel projektu:** celem projektu jest podwyższenie potencjału edukacyjnego i rozwojowego uczniów/ uczennic szkół ponadpodstawowych tj. szkół ogólnokształcących oraz szkół o profilu zawodowym (szkół technicznych i branżowych I stopnia), szczególnie uzdolnionych, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, uczących się na terenie województwa śląskiego, poprzez wsparcie stypendialne.
    - **Główne działania projektowe:** W ramach projektu zostaną przyznane stypendia w ramach dwóch naborów wniosków stypendialnych., tj.: I nabór w roku szkolnym 2023/2024, II nabór w roku szkolnym 2024/2025. Jednocześnie w ramach projektu zaplanowano zorganizowanie wydarzenia promującego kompetencje STEM (science, technology, engineering, mathematics). Planowane jest zorganizowanie wydarzenia połączonego z promocją kompetencji przyszłości, w tym STEM i kompetencji cyfrowych. Równocześnie wydarzenie będzie promować kompetencje cyfrowe wśród uczennic, zwalczając w ten sposób jednocześnie stereotypy. Planowane jest także, aby do organizacji wydarzenia, w formie współpracy, zaproszone zostały uczelnie wyższe znajdujące się na terenie województwa śląskiego.
    - **Instrument finansowania:** Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2025

7. **Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym**

uczenia się dorosłych - Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

- **Cel projektu:** wdrożenie innowacyjnych i trwałych mechanizmów współpracy na gruncie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, uczenia się przez całe życie, sprzyjających odporności i doskonałości oraz cyfrowej i zielonej transformacji.
- **Główne działania projektowe:** realizacja projektu obejmuje 3 zadania: pierwsze - funkcjonowanie Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji (dalej WZK); drugie - realizację działań na rzecz wspierania polityki edukacyjnej województwa, koordynacja działań w zakresie doradztwa zawodowego, promocja kształcenia zawodowego oraz idei uczenia się przez całe życie; trzecie - funkcjonowanie biura koordynacji (przygotowywanie analiz, rekomendacji regionalnych; przygotowywanie propozycji rozwiązań dla kwestii zgłaszanych przez członków WZK; integracja interesariuszy z obszaru kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie; obsługa merytoryczna i organizacyjno-techniczna WZK).
- **Instrument finansowania:** Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2025

8. **Śląskie. Obserwatorium edukacji -** Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

- **Cel projektu:** stworzenie i funkcjonowanie obserwatorium edukacyjnego, które będzie wspierać Samorząd Województwa w identyfikacji wyzwań oraz podejmowaniu działań na rzecz usprawnienia i podniesienia poziomu edukacji w regionie, w tym lepszego adresowania interwencji w regionalnych programach operacyjnych.
- **Główne działania projektowe:** Działania projektowe podejmowane przez Lidera projektu obejmują: organizację prac Śląskiej Rady Edukacji (ŚRE) – organu doradczego o charakterze zespołu eksperckiego, reprezentującego wszystkie stopnie edukacji w regionie.Realizator projektu organizuje szkolenia dla przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty m.in. wynikające z badań i rekomendacji, pozytywnie zaopiniowanych przez ŚRE dedykowanych osobom realizującym się zawodowo w obszarze edukacji. Natomiast działania projektowe podejmowane przez Partnera projektu dotyczą działalności badawczej i analitycznej, tj. badania i monitoring obszaru edukacji.

- **Instrument finansowania:** Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2026

9. **Pierwszy krok w Kosmos -** Departament Projektów Regionalnych Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie: realizator
    - **Cel projektu:** Upowszechnienie pozaszkolnych form edukacji przy wykorzystaniu potencjału regionalnej pozaszkolnej placówki specjalistycznej, wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości pozaszkolnej oferty edukacyjnej w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych dla dzieci na wczesnym etapie edukacji, kształtowanie kompetencji kluczowych dzieci ze starszych grup przedszkolnych (tzw. zerówkowych) i uczniów klas I-III szkół podstaw. z terenu woj. śląskiego oraz podniesienie kompetencji kadry pedagogicznej Planetarium w obszarze nauczania przedszkolnego i wczesnoszkolnego.
    - **Główne działania projektowe:** Opracowanie i wdrożenie pozaszkolnych form edukacji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych dla dzieci, z wykorzystaniem potencjału Planetarium Śląskiego, co obejmuje m.in.: (przygotowanie kadry pedagogicznej Planetarium do realizacji zajęć dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych, realizację zajęć wprowadzających w placówkach macierzystych dzieci, zajęcia dla dzieci w Planetarium; wsparcie techniczne i organizacyjne dla ścieżki edukacyjnej, w tym zakup doposażenia/przygotowanie niezbędnej infrastruktury oraz organizacja procesu refundacji kosztów transportu grup dzieci na zajęcia w Planetarium; działania upowszechniające pozaszkolne formy edukacji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych.
    - **Instrument finansowania:** Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2026

10. **Wsparcie Procesu Sprawiedliwej Transformacji poprzez Promocję Edukacji Wyższej -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** podniesienie świadomości społecznej na terenie objętym TPST w latach 2024-2026, nt. szans i możliwości wynikających z Procesu Sprawiedliwej Transformacji w szczególności w zakresie kształcenia, zatrudnienia i życia w regionie.

- **Główne działania projektowe:** w ramach projektu zakłada się następujące działania: kampania promocyjno-informacyjna proces spraw. transformacji przez pryzmat edukacji wyższej, przeprowadzenie laboratoriów współpracy środowisk naukowych, specjalistów, analityków i praktyków rynku pracy z biznesem, mieszkańcami oraz ośrodkami lokalnych władz w zakresie wypracowania schematu zaangażowania/ współpracy w proces decydowania o kierunkach rozwoju szkolnictwa wyższego oraz przygotowywania wspólnej oferty promocyjno-informacyjnej partnerskich uczelni; opracowanie i wdrożenie z wykorzystaniem stworzonego narzędzia informatycznego schematu zaangażowania/współpracy przedstawicieli różnych środowisk interesariuszy oraz przygotowywania wspólnej oferty promującej; zorganizowanie i przeprowadzenie cyklu terenowych wydarzeń edukacyjnych EduPromoDAY z elementami kampanii promocyjno-edukacyjnej; zorganizowanie i przeprowadzenie cyklu wydarzeń edukacyjnych w szkołach średnich, uczelniach oraz u pracodawców; wypracowanie i wdrożenie przez ośrodki akademickie (partnerów proj.) oferty promocyjno-edukacyjnej skierowanej do potencjalnych studentów.
- **Instrument finansowania:** Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, PRIORYTET FESL.10 Fundusze Europejskie na transformację
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2026

11. **Śląskie. Zawodowcy 2 -** Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
    - **Cel projektu:** zwiększenie atrakcyjności kształcenia zawodowego w województwie śląskim w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2029 r. poprzez lepsze dopasowanie oferty edukacji zawodowej do zmieniających się warunków rynku pracy.
    - **Główne działania projektowe:** podejmowane w projekcie działania, mające na celu ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia, będą realizowane m.in. poprzez: przeprowadzenie doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów; organizację staży uczniowskich realizowanych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców; organizację kursów i szkoleń dla uczniów umożliwiających uzyskanie niezbędnych na rynku pracy kwalif.; podejmowanie działań mających na celu budowanie efektywnej i trwałej współpracy szkół zawodowych w regionie z przedsiębiorcami, podejmowanie działań dążących do zwiększenia roli uczelni wyższych w kształt. oferty szkół na poziomie branżowym i tech.; przeprowadzanie kursów, szkoleń oraz studiów

podyplomowych dla nauczycieli w celu zwiększenia ich kompetencji i kwalif. zaw.

- **Instrument finansowania:** Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2029

E. Społeczne zaangażowane Śląskie

1. Intergenerational Social Innovation Support Scheme (Międzypokoleniowy program wspierania innowacji społecznych - IN SITU) - Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

- **Cel projektu:** wypracowanie innowacyjnych rozwiązań w obszarze polityki społecznej, służących świadczeniu wsparcia dla grup defaworyzowanych oraz zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
- **Główne działania projektowe:** projekt obejmował m.in. organizację II etapów cyklów szkoleniowych dla trenerów wszystkich 12 partnerów międzynarodowego projektu; wsparcie uczestników projektu poprzez m.in. warsztaty, doradztwo, wsparcie merytoryczne/eksperckie w aspekcie możliwości wdrażania innowacji społecznych, itp. prowadzenie HUB innowacji społecznych dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu województwa śląskiego, w tym świadczenie wsparcia dla uczestników projektu; organizację dwóch edycji targów innowacji społecznych dla przedstawicieli wszystkich partnerów i reprezentantów uczestników wsparcia oraz innowatorów społecznych i podmiotów ekonomii społecznej (w tym jedno wydarzenie w Katowicach/Polska w okresie kwiecień-2021), systematyczne posiedzenia i spotkania Komitetu sterującego oraz zespołu projektowego + wizyty studyjne u partnerów projektowych.
- **Instrument finansowania:** Interreg Europa Środkowa
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2022

2. Wzmacnianie regionalnego dostępu do inicjatyw i funduszy UE oraz ich efektywności - Biuro Regionalnego Województwa Śląskiego w Brukseli

- **Cel projektu:** zwiększenie wykorzystania funduszy UE i wymianę najlepszych praktyk w 4 regionach (Śląsk, Walonia, Bruksela, Turyngia - beneficjenci-wnioskodawcy) poprzez poprawę jakości zarządzania i usług publicznych.

- **Główne działania projektowe:** Działania w części dotyczącej województwa śląskiego obejmują m.in.: (a) wypracowanie zoptymalizowanego modelu wsparcia NGO w ramach FE SL 2021-2027 (uwzględniającego możliwość realizacji projektów przy wykorzystaniu formuły operatora udzielającego grantów mniejszym NGO); (b) wypracowanie zoptymalizowanego modelu wsparcia kompleksowych projektów dedykowanych przedsiębiorcom i IOB w ramach FE SL 2021-2027 (uwzględniający rekomendacje w zakresie procedur pomocy publicznej); (c) wymiana dobrych praktyk w zakresie zwiększenia dostępu do środków UE dla NGO, przedsiębiorców i IOB.
- **Instrument finansowania:** Instrument Wsparcia Technicznego (DG REFORM)
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2026

3. **Women's Employment and Entrepreneurship in Just Transition Territories JustFEMME (Zatrudnienie i przedsiębiorczość kobiet na terytoriach objętych sprawiedliwą transformacją) -** Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
    - **Cel projektu:** promowanie polityk terytorialnych, które promują równy udział kobiet w zatrudnieniu, przedsiębiorczości i inicjatywach szkoleniowych, koncentrując się na powstających zielonych i cyfrowych łańcuchach wartości.
    - **Główne działania projektowe:** analiza regionalna – diagnoza stanu, identyfikacja potrzeb; identyfikacja dobrych praktyk; wymiana doświadczeń – udział w warsztatach międzynarodowych; budowa regionalnych grup interesariuszy; wypracowanie zmiany w zakresie polityki regionalnej (projekt/strategia/program)
    - **Instrument finansowania:** Program Interreg Europa 2021-2027
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2029

F. Niskoemisyjne Śląskie

1. **Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego -** Departament Projektów Regionalnych
    - **Cel projektu:** Usprawnienie realizacji Programu ochrony powietrza i Uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego.
    - **Główne działania projektowe:** Działania projektowe:- C2. Centrum kompetencji- C6. Międzynarodowe modelowanie zanieczyszczeń powietrza na obszarze Małopolski, Słowacji i Republiki Czeskiej- E1. Regionalna kampania medialna na rzecz

Czystego Powietrza- E2. Lokalne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza- E3. Tworzenie sieci wymiany doświadczeń z innymi projektami

- **Instrument finansowania:** Program LIFE, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2025

2. **Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego -** Departament Projektów Regionalnych
    - **Cel projektu:** wymiana informacji i budowanie współpracy na rzecz realizacji wspólnych zadań związanych z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększeniem udziału energii ze źródeł odnawialnych.
    - **Główne działania projektowe:** Województwo śląskie jako partner projektu bierze udział w 3 działaniach: C1. Plan działań dla klimatu i energii - w ramach działania województwo śląskie przeprowadzi analizę klimatu dla województwa śląskiego (1. Badanie dotyczące bilansu emisji i pochłaniania CO2 w różnych sektorach; 2. Pozyskanie informacji o możliwych scenariuszach redukcji emisji CO2 oraz możliwościach realizacji celu unijnego w zakresie osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku w naszym regionie. 3. Rekomendacje dla dokumentów uwzględniających zmiany klimatu oraz politykę klimatyczną (przykładowo opracowania Planu Działań dla Klimatu i Energii dla Województwa Śląskiego). C3. Potencjał OZE w województwach małopolskim i śląskim, w szczególności: realizacja usługi badawczej polegającej na analizie stopnia wykorzystania OZE w województwie śląskim - określenie stanu referencyjnego. E1-E2. Podnoszenie świadomości i zmiana zachowania, w szczególności: w ramach działania województwo śląskie przeprowadzi kampanię medialną, której głównym przeznaczeniem są działania informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat otaczających nas zmian klimatu na poziomie lokalnym i regionalnym.
    - **Instrument finansowania:** Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Program LIFE
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2025

3. **IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórniczych -** Departament Projektów Regionalnych
    - **Cel projektu:** zwiększenie odporności obszaru regionu morawsko-śląskiego na skutki zmian klimatycznych oraz w dłuższej

perspektywie dążenie do utrzymania i poprawy jakości środowiska oraz życia jego mieszkańców.

- **Główne działania projektowe:** Uczestnictwo Województwa Śląskiego w projekcie związane jest ze współpracą, wymianą doświadczeń i wykorzystaniem dobrych praktyk Kraju Morawsko-Śląskiego w zakresie adaptacji do zmian klimatu terenów pogórniczych, a także opracowanie ze środków projektu „Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego". Dokument ten będzie stanowił odpowiedź na potrzebę przygotowania regionu na coraz bardziej widoczne i odczuwalne skutki zmian klimatu, a jednocześnie stanie się dokumentem operacyjnym pomocnym przy wdrażaniu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" – Zielone Śląskie. Dodatkowe zadania w ramach projektu to m.in. badanie opinii publicznej – mieszkańców województwa śląskiego na temat skutków zmian klimatu i potrzeb adaptacyjnych, a także organizacja dwóch edycji Szczytu Klimatycznego „CLIMATE-CON"
- **Instrument finansowania:** Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Program LIFE
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2026

4. **„Śląskie. Przywracamy błękit". Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego -** Departament Projektów Regionalnych

- **Cel projektu:** usprawnienie realizacji Programu ochrony powietrza i uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego
- **Główne działania projektowe:** Zakres projektu został zdefiniowany w sposób optymalny, obejmujący wszystkie działania niezbędne dla osiągnięcia celu nadrzędnego POP, jakim jest poprawa jakości powietrza na terenie województwa śląskiego. W projekcie uwzględniono następujące działania: C.1. system wsparcia doradczego (ekodoradcy), C.2. wsparcie wdrażania uchwały antysmogowej, POP - monitoring emisji i badania próbek, C.3. wypracowanie modeli zmniejszenia oddziaływania środowiskowego w budynkach użyteczności publicznej, C.4. koncepcje zwiększenia obszarów zieleni, C.5. ograniczenie emisji transportowej, C.6. utworzenie regionalnego systemu ekoinformacji mieszkańca, D.1. monitorowanie efektów realizacji POP, D.2. monitorowanie wpływu społeczno-gospodarczego projektu w regionie, E.1. podnoszenie świadomości społecznej i działania informacyjne, E.2. lokalne działania informacyjno-edukacyjne, E.3. rozpowszechnianie wyników projektu i działania demonstracyjne, F.1. zarządzanie projektem, F.2. plan działań po projekcie (After-LIFE).

- **Instrument finansowania:** Program LIFE Unii Europejskiej, dofinansowanie NFOŚiGW oraz środki własne
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2027

G. Eko Śląskie

1. Zakup zeroemisyjnego taboru kolejowego - Departament Transportu Publicznego

- **Cel projektu:** poprawa jakości świadczonych usług transportowych poprzez nabycie 26 szt. czteroczłonowych fabrycznie nowych elektrycznych zespołów trakcyjnych (ezt). Bezemisyjny tabor kolejowy wykorzystywany będzie do wykonywania przewozów pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej (wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie).
- **Główne działania projektowe:** Zakup zeroemisyjnego taboru kolejowego na rzecz organizowanych przez Samorząd Województwa Śląskiego kolejowych pasażerskich przewozów o charakterze regionalnym. Zakup 26 sztuk nowoczesnego, energooszczędnego taboru przystosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wraz z wieloletnim utrzymaniem. Beneficjentem projektu jest Województwo Śląskie, natomiast podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie jest spółka Koleje Śląskie, świadcząca usługę publicznego transportu zbiorowego na podstawie umowy przewozowej. Podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie produktów jest Województwo Śląskie. Tabor kolejowy, będący produktem projektu będzie się poruszał na obsługiwanych przez spółkę Koleje Śląskie na ciągach komunikacyjnych S1, S31, S4, S7, S71, S78, S8.
- **Instrument finansowania:** Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2027

2. Uzupełnienie sieci kolejowej o połączenie kolejowe Jastrzębia–Zdroju z Katowicami - Departament Transportu Publicznego

- **Cel projektu:** uzyskanie połączenia lub usprawnienie istniejącego połączenia (dla którego są prowadzone pasażerskie przewozy transportem kolejowym) miasta o wielkości powyżej 10 tys. mieszkańców z miastem wojewódzkim celem poprawy konkurencyjności połączenia i spójności komunikacyjnej regionu.
- **Główne działania projektowe:** uzyskanie połączenia miasta Jastrzębie Zdrój z miastem wojewódzkim. Poprawa

konkurencyjności połączenia oraz spójności komunikacyjnej regionu.

- **Instrument finansowania:** Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej + do 2029 roku
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2028

3. **Rewitalizacja linii kolejowej nr 190 -** Departament Transportu Publicznego
    - **Cel projektu:** Uzyskanie połączenia lub usprawnienie istniejącego połączenia (dla którego są prowadzone pasażerskie przewozy transportem kolejowym) miasta o wielkości powyżej 10 tys. mieszkańców z miastem wojewódzkim celem poprawy konkurencyjności połączenia i spójności komunikacyjnej regionu.
    - **Główne działania projektowe:** Poprawa konkurencyjności połączenia oraz spójności komunikacyjnej regionu polegająca na rewitalizacji linii kolejowej nr 190 na odcinku Skoczów – Bielsko–Biała jako niezbędny element połączenia Śląska Cieszyńskiego z Krakowem (Cieszyn – Skoczów – Bielsko–Biała – Wadowice – Kraków).
    - **Instrument finansowania:** Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej + do 2029 roku
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2028
4. **Zwiększenie zdolności przepustowej linii kolejowej nr 140 -** Departament Transportu Publicznego
    - **Cel projektu:** Modernizacja oraz odtworzenie/rewitalizacja infrastruktury kolejowej, celem uzyskania połączenia miasta o wielkości powyżej 10 tys. mieszkańców z miastem wojewódzkim (poprawa spójności komunikacyjnej regionu).
    - **Główne działania projektowe:** Planowana jest dobudowa drugiego toru między Katowicami Piotrowicami a Orzeszem Jaśkowicami. Zwiększy się przepustowość linii, czyli będzie mogło kursować więcej pociągów między Katowicami a Rybnikiem, Raciborzem i dalej w kierunku Czech. W ramach zadania wybudowane zostanie 20 km toru i sieci trakcyjnej. Powstaną nowe przystanki w Mikołowie: Kamionka, Reta i Osiedle Mickiewicza.
    - **Instrument finansowania:** Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej - Kolej+ do 2029 roku
    - **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2029

H. Bezpieczne Śląskie

1. **Śląskie Cyfrowe -** Departament Cyfryzacji i Informatyki

- **Cel projektu:** wdrożenie rozwiązań podnoszących poziom cyberbezpieczeństwa w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego.
- **Główne działania projektowe:** Refundacja poniesionych już wydatków Urzędu Marszałkowskiego przeznaczonych na nabycie systemu do ochrony poczty elektronicznej oraz klastru macierzy.
- **Instrument finansowania:** Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2024

2. **Cyberbezpieczne Śląskie -** Departament Cyfryzacji i Informatyki

- **Cel projektu:** wdrożenie rozwiązań podnoszących poziom cyberbezpieczeństwa w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego.
- **Główne działania projektowe:** W ramach grantu „Cyberbezpieczne Śląskie" zaplanowano zakup sprzętu oraz przeprowadzenie dwóch ankiet dojrzałości cyberbezpieczeństwa w Urzędzie oraz audyt systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji na koniec realizacji projektu. Powyższe wynika z potrzeb Urzędu w zakresie zwiększenia poziomu bezpieczeństwa informacji.
- **Instrument finansowania:** Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)
- **Planowane zakończenie realizacji projektu:** 2026

4. Monitoring regionalnych dokumentów branżowych

Elementem monitoringu strategii rozwoju województwa jest również weryfikacja stanu realizacji regionalnych dokumentów branżowych: polityk, programów, strategii. W raporcie gromadzone są dane dotyczące wybranych dokumentów strategicznych kluczowych z punktu widzenia polityki rozwoju i wdrożenia strategii rozwoju województwa, a nie objętych ustawowo określoną sprawozdawczością sektorową. Zbierane informacje dotyczą poziomu realizacji wskaźników i przedsięwzięć. Dane te przekazywane są przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, które odpowiedzialne są za opracowanie, wdrożenie i monitorowanie dokumentów branżowych. Poniżej przedstawiono tabele ze wskaźnikami realizacji celów.

W ramach Raportu Monitoringowego ujęto wskaźniki dla następujących dokumentów:

1. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego 2030.
2. Regionalna Polityka Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030.
3. Regionalna Polityka Zdrowia Województwa Śląskiego 2030.
4. Regionalna Polityka Miejska Województwa Śląskiego.
5. Polityka Rozwoju Gospodarczego Województwa Śląskiego 2030.
6. Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalna polityka energetyczna do roku 2030.
7. Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030.
8. Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030.
9. Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030.
10. Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego.
11. Regionalna Polityka Rowerowa wraz z planem sieci regionalnych tras rowerowych.
12. Polityka Rozwoju Turystyki Województwa Śląskiego do roku 2030.
13. Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego.
14. Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego.
15. Strategia Rozwoju Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w Województwie Śląskim.

W ramach tabel z wskaźnikami wskazano na pożądany trend oraz wyszczególniono kolumnę z oceną, która wskazuje czy zachowano przyjęty dla wskaźnika trend.

Ocena zmian wartości wskaźników (ostatnia kolumna w kolejnych tabelach) została dokonana w sposób analogiczny jak w przypadku monitoringu wskaźników strategii rozwoju województwa.

4.1. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2022	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Nakłady na działalność innowacyjną przedsiębiorstw (w usługach i przemyśle) (w PLN)	4 451 747 tys. zł	5 699 810 tys. zł	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (%)	13,8 %	37,5 %	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w nakładach krajowych (%)	11,5 %	10,2	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Personel wewnętrzny B plus R na 1 000 osób aktywnych zawodowo (ECP)	5,9	6,4	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Patenty udzielone przez UPRP na 100 tys. mieszkańców	7,6	5,6 (2024)	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Wartość wsparcia na działania innowacyjne w regionie w ramach osi I Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 ze środków EFRR (w PLN)	0	376 525 979 (2024)	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu – Referat Regionalnej Strategii Innowacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Jednym z głównych wskaźników monitorowanych podczas realizacji **Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2030** jest pozycja województwa śląskiego w europejskim rankingu „Regional Innovation Scoreboard". Według powyższego rankingu potencjał innowacyjny województwa śląskiego wynosił 57,7% w 2023 r. średniej wartości potencjału Unii Europejskiej. Województwo znajdowało się w grupie umiarkowanych innowatorów, a w ogólnym rankingu uplasowało się na 206 miejscu w 2023 roku. Zgodnie z Raportem „Regional Innovation Scoreboard 2025", województwo śląskie zajmuje 9 pozycję w grupie wschodzących innowatorów. Wszystkie regiony z pierwszej dziesiątki grupy wschodzących innowatorów osiągają wyniki na poziomie od 63% do 70% średniej Unii Europejskiej.

Na tle ogólnej dynamiki innowacyjności, pozytywnie wyróżnia się wzrost nakładów na działalność innowacyjną w sektorze usług i przemysłu, rosnący udział przedsiębiorstw wdrażających innowacje w całkowitej liczbie firm, a także zwiększenie zatrudnienia w wewnętrznych działach Badań i Rozwoju) w przeliczeniu na 1 000 osób aktywnych zawodowo. Najbardziej dynamiczny wzrost odnotowano w zakresie średniego udziału przedsiębiorstw innowacyjnych – ich średni udział w ogólnej liczbie firm wzrósł z 13,8% w 2019 roku do 37,5% w roku 2022, co świadczy o znaczącym ożywieniu aktywności innowacyjnej w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim.

Wśród wskaźników realizacji celu głównego strategii zauważalna jest niekorzystna tendencja spadku liczby patentów udzielonych przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej na 100 tysięcy mieszkańców. Negatywną zmianą jest również malejący udział nakładów na działalność innowacyjną przedsiębiorstw w strukturze krajowych nakładów ogółem.

4.2. Regionalna Polityka Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017 bądź 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Odsetek jednostek administracji publicznej posiadające politykę lub strategię Open Data	2,4	23	GUS	30	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek jednostek administracji publicznej, które udostępniały aplikacje możliwe do pobrania na urządzenia mobilne oferujące e-usługi	10,4	45,5 (2024)	GUS	90	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek jednostek administracji publicznej posiadające stronę internetową przystosowaną do obsługi przez urządzenia mobilne (w % jednostek posiadających stronę internetową)	75,6	98,9 (2024)	GUS	95	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących komputery	96,1	brak danych	GUS	99	brak

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017 bądź 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Odsetek przedsiębiorstw posiadające dostęp do Internetu	95,5	98,2 (2022)	GUS	99	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek pracowników przedsiębiorstw wykorzystujących komputery z dostępem do Internetu	36,3	49,2	GUS	70	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących media społecznościowe	29,1	99	GUS	70	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek przedsiębiorstw składających zamówienia przez sieci komputerowe	34,2	brak danych	GUS	70	brak
Odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe	12,3	15,9	GUS	50	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek przedsiębiorstw korzystających z e-administracji	94,9	brak danych	GUS	98	brak
Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer	82,3	brak danych	GUS	98	brak
Odsetek osób regularnie	70,8	93,7 (2022)	GUS	95	wzrost wartości wskaźnika,

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017 bądź 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
korzystających z komputera					zmiana pozytywna
Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu	74,8	96,3 (2024)	GUS	95	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Osoby zamawiające lub kupujące przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy	49,7	68,7 (2024)	GUS	85	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy	39,4	67,3 (2024)	GUS	90	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Cyfryzacji i Informatyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Do oceny monitoringowej realizacji działań w ramach **Regionalnej Polityki Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030** wykorzystano wskaźniki dostępne w badaniach Głównego Urzędu Statystycznego. Wskaźniki dotyczą administracji publicznej, sektora przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz mieszkańców. Wszystkie wskaźniki przedstawione w tabeli wykazują się wzrostem wartości i wpisują się w założone tendencje.

Nadal największy wzrost jest widoczny we wskaźnikach dotyczących celu operacyjnego C1 (wysoka jakość i powszechna dostępność e-usług w regionie dostarczonych w oparciu o istniejące systemy i rozwijaną infrastrukturę), w tym największy wzrost odnotowujemy niezmiennie w obszarze odsetka jednostek administracji publicznej, które udostępniały aplikacje możliwe do pobrania na urządzenia mobilne oferujące e-usługi (wzrost o 35.1 punktów procentowych).

Do roku 2024 zostały osiągnięte następujące wskaźniki: jednostki administracji publicznej posiadające stronę internetową przystosowaną do obsługi przez urządzenia mobilne (w % jednostek posiadających stronę internetową), przedsiębiorstwa wykorzystujące media społecznościowe, odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu.

Kompetencje cyfrowe to dziś fundament funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym, a Województwo Śląskie naprawdę przyspieszyło w tym obszarze w latach 2022-2024. Cel operacyjny C4 – wysokie kompetencje cyfrowe różnych grup zawodowych i społecznych w powiązaniu z systemami ich rozwoju i walidacji lub certyfikacji – wykazuje stałe tendencje wzrostowe.

Ze względu na to, że badania realizowane przez Główny Urząd Statystyczny (zgodnie z metoda Eurostatu) charakteryzują się częściową zmiennością zakresu przedmiotowego, pytania i moduły tematycznie różnią się w poszczególnych latach. Zmiana zakresu przedmiotowego badań spowodowała deficyt w dostępie do relewantnych danych. W związku z tym szczegółowa analiza wskaźników jest ograniczona i utrudniona.

4.3. Regionalna Polityka Zdrowia Województwa Śląskiego 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Liczba osób przypadających na jeden szpitalny oddział ratunkowy	377 797,1	286 094,0	GUS BDL	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba lekarzy przypadających na 10 tys. mieszkańców	24,3	39,5	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba studentów na kierunkach kształcących kadrę medyczną	11 817	12 164 (2023)	Śląski Uniwersytet Medyczny, GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Zgony z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	492	433,3 (2023)	GUS BDL	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Zgony z powodu chorób nowotworowych na 100 tys. ludności	315,8	329,6 (2023)	GUS BDL	spadkowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Współczynnik osób z chorobami zawodowymi na 100 tys. pracujących	23,8	33,4	Śląski Urząd Wojewódzki	spadkowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Cudzoziemcy przebywający w śląskich szpitalach uzdrowiskowych	575	269	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
i sanatoriach uzdrowiskowych					
Kuracjusze leczeni stacjonarnie	38 183	36 848	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Kuracjusze leczeni stacjonarnie pełnopłatni	12 361	10 089	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Ocena wskaźników związanych z realizacją **Regionalnej Polityki Zdrowia Województwa Śląskiego 2030** ujawniła zarówno obszary postępu, jak i wyzwania, które wciąż wymagają intensyfikacji działań.

W wyniku analizy zidentyfikowano cztery wskaźniki świadczące o pozytywnych kierunkach zmian, wskazujących na korzystne procesy rozwojowe w badanym obszarze. Jednym z nich jest zauważalny spadek liczby pacjentów przypadających na jeden szpitalny oddział ratunkowy, co może wskazywać na zwiększoną dostępność świadczeń zdrowotnych w trybie pilnym oraz lepsze rozłożenie obciążenia placówek medycznych w województwie śląskim. Natomiast zauważalny wzrost liczby lekarzy przypadających na 10 tysięcy mieszkańców może świadczyć o poprawie dostępności do opieki medycznej oraz o pozytywnych zmianach w strukturze zatrudnienia w sektorze ochrony zdrowia w województwie śląskim. Również pozytywnym zjawiskiem jest wzrost liczby studentów na kierunkach kształcących kadrę medyczną, co może przyczynić się do wzrostu przyszłej kadry medycznej. Za jedno z najistotniejszych pozytywnych zjawisk należy uznać spadek liczby zgonów z powodu chorób układu krążenia na 100 tysięcy ludności, co może świadczyć o skuteczniejszej profilaktyce oraz poprawie jakości opieki kardiologicznej.

Pomimo pozytywnych rezultatów w obszarze profilaktyki chorób układu krążenia, problematyka chorób nowotworowych oraz wzrost współczynnika zachorowań zawodowych nadal stanowią istotne wyzwania dla systemu ochrony zdrowia. Analiza wykazała również spadek liczby kuracjuszy leczonych stacjonarnie oraz zmniejszenie liczby cudzoziemców korzystających ze świadczeń w śląskich szpitalach i sanatoriach uzdrowiskowych, co może świadczyć o malejącym zainteresowaniu leczeniem uzdrowiskowym lub ograniczonej dostępności tych usług.

4.4. Regionalna Polityka Miejska Województwa Śląskiego

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni gmin miejskich i miejsko-wiejskich ogółem	62%	72,1%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba przewozów pasażerskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca (przewozy pasażerów komunikacją miejską to suma pasażerów przewiezionych wszystkimi środkami komunikacji miejskiej powszechnie dostępnymi dla ludności, tj. autobusami, tramwajami i trolejbusami)	82,96	80,12	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia	75,3%	65,3%	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w aglomeracji górnośląskiej	29-41 ug/m^3	21-29 ug/m^3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
(wskaźnik jest mierzony za pomocą przedziału wyznaczonego przez minimalną i maksymalną średnią stężenia wszystkich punktów pomiarowych strefy)					
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej[13]	36-44 ug/m^3	25-26 ug/m^3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Bielsku-Białej	28 ug/m^3	18 ug/m^3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Częstochowie[13]	26-34 ug/m^3	21-28 ug/m^3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w aglomeracji górnośląskiej[13]	25 ug/m^3	17-20 ug/m^3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej	26-28 ug/m^3	19 ug/m^3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnioroczne stężenie pyłu	22-28 ug/m^3	16-18 ug/m^3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
zawieszonego PM2,5 w Bielsku-Białej[13]					wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w Częstochowie	20 ug/m^3	19 ug/m^3	GIOŚ	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział terenów zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej w miastach (do powierzchni miejskiej ogółem)	2,1%	2,2%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w odpadach komunalnych zebranych z gospodarstw domowych ogółem	41,3%	44,9%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Długość bus-pasów w miastach	10,6 km	18,0 km	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Długość dróg rowerowych w gminach miejskich i miejsko-wiejskich	847,9 km	1 170,8 km	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba parkingów w systemie Parkuj i Jedź (Park&Ride) w gminach miejskich i miejsko-wiejskich	9	29	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminach miejskich i wiejsko-miejskich	88,6%	93,7%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba lekarzy posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego na 10 tys. ludności	40,3 os	44,8 os.	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych	1 869,8 tys. os.	1 186,7 tys. os.	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Noclegi udzielone w bazie noclegowej turystyki – udzielone noclegi na 1 000 ludności	1 441,24	1 444,10	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową (mln zł)	2 461,3	4 039,6	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	7,2%	7,4%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek jednostek administracji publicznej, które posiadały politykę lub strategię Open Data	13,4%	18,1-21%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną (wśród osób korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 12-mcy)	50,3%	68,5%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek osób korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 3-mcy	83,6%	89,2%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0-14 lat; w miastach	141,5 os.	148,5 os.	GUS BDL	spadkowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Saldo migracji w gminach miejskich i wiejsko-miejskich	-7 385	-5 325	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności	76,6%	77,9%	GUS BDL	Wzrostowy lub w równowadze	Wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Stopa bezrobocia rejestrowanego	3,6%	3,6%	GUS BDL	Spadkowy lub w równowadze	wskaźnik w równowadze, zmiana pozytywna
Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	13,8%	37,5%	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Dochody własne budżetów na 1 mieszkańca	477,91 zł	572,66 zł	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1 000 ludności	2,6 szt.	3,8	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu – Referat Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Analiza wartości wskaźników monitorowanych w ramach realizacji zapisów **Regionalnej Polityki Miejskiej Województwa Śląskiego**, wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian.

Analiza wskaźników dla celu pierwszego, dotyczącego odporności miast i ich zdolności adaptacyjnych do zmieniających się warunków klimatycznych, wykazała stabilność w zakresie działań proekologicznych i zrównoważonej mobilności. Utrzymuje się stały udział terenów zieleni miejskiej oraz wzrost liczby inwestycji w infrastrukturę rowerową i transport publiczny. Ponadto, kontynuowany jest proces ograniczania emisji zanieczyszczeń, co wskazuje na wyraźny postęp w dążeniu do poprawy jakości środowiska miejskiego. Zauważalny natomiast jest spadek wartości udziału ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia oraz spadek liczby przewozów pasażerskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Wskaźniki dla celu drugiego, dotyczącego miast oferujących mieszkańcom wysokie standardy życia, wskazują na pozytywne tendencje w większości obszarów. Odnotowano wzrost w zakresie edukacji przedszkolnej, dostępności usług medycznych, a także w kulturze i turystyce. Wskaźniki dotyczące sektora kreatywnego, działalności badawczo-rozwojowej oraz administracji publicznej również wykazują wzrost. Spadek liczby widzów i słuchaczy w teatrach oraz instytucjach muzycznych spowodowany sytuacją epidemiologiczną, mimo wzrostu w ostatnich latach, nadal pozostaje niższy niż wartość bazowa przyjęta w dokumencie.

Analiza wskaźników związanych z celem trzecim, obejmującym stabilność demograficzną, gospodarczą i przestrzenną miast, potwierdza utrzymujące się pozytywne zmiany, co może świadczyć o skuteczności dotychczasowych działań oraz dobrze ukierunkowanej polityce rozwoju miejskiego. Jednak ocena jednego ze wskaźników dotyczącego relacji liczby osób w wieku 65 lat i więcej do liczby osób w wieku 0–14 lat nie wypada korzystnie. Wskaźnik ten wskazuje na rosnący poziom

starzenia się społeczeństwa w miastach, co jest zgodne z ogólnokrajowym trendem demograficznym. Zjawisko to może w dłuższej perspektywie wpływać na rynek pracy, system opieki zdrowotnej oraz zapotrzebowanie na usługi społeczne, dlatego wymaga uwzględnienia w planowaniu polityk miejskich, zwłaszcza w kontekście dostosowania infrastruktury i usług do potrzeb osób starszych.

4.5. Polityka Rozwoju Gospodarczego Województwa Śląskiego 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 100 (2020)	1 234	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
PKB per capita	61 322 zł (2019)	93 566	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	5 693 zł (2019)	8 163	GUS BDL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do PKB	1,61 (2019)	brak danych	GUS BDL	wzrostowy	brak oceny
Liczba podmiotów z kapitałem zagranicznym	2 261 (2019)	2 178	GUS BDL	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Udział w ogólnej wartości towarów sprzedawanych z Polski za granicę	10,26% (2020)	brak danych	Centrum Analityczne Izby Skarbowej	wzrostowy	brak oceny
Liczba wydarzeń promujących konkurencyjność i atrakcyjność regionu	39 (2022)	52 (2024)	Departament Promocji, Gospodarki i Sportu UMWS	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba inwestorów, którym udzielono wsparcia w ramach działalności Śląskiego Centrum	32 (2022)	27 (2024)	Departament Promocji, Gospodarki i Sportu UMWS	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Obsługi Importera i Eksportera					
Liczba zagranicznych misji gospodarczych	11 (2022)	4 (2024)	Departament Promocji, Gospodarki i Sportu UMWS	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba zorganizowanych zagranicznych targów i wydarzeń wystawienniczych	11 (2022)	12 (2024)	Departament Promocji, Gospodarki i Sportu UMWS	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba organizacji pozarządowych, które otrzymały wsparcie w ramach konkursu ofert w dziedzinie promocji rozwoju gospodarczego	7 (2022)	6 (2024)	Departament Promocji, Gospodarki i Sportu UMWS	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Promocji, Gospodarki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Analiza wartości wskaźników monitorowanych w ramach realizacji zapisów **Polityki Rozwoju Gospodarczego Województwa Śląskiego 2030** wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian.

Wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców, zwiększenie nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na jednego mieszkańca oraz znaczący wzrost Produktu Krajowego Brutto na jednego mieszkańca stanowią pozytywny sygnał dla rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości województwa śląskiego. Jednocześnie należy zauważyć, że ze względu na brak dostępnych danych, dwa istotne wskaźniki (dotyczące działalności innowacyjnej przedsiębiorstw oraz udziału regionu w krajowym eksporcie) nie zostały poddane ocenie. Ogranicza to możliwość kompleksowej analizy potencjału rozwojowego województwa w kontekście innowacyjności i internacjonalizacji gospodarki, które stanowią kluczowe obszary budowania przewagi konkurencyjnej regionu.

Analiza wskaźników w obszarze promocji i współpracy międzynarodowej ujawnia zarówno pozytywne, jak i negatywne tendencje w zakresie działań wspierających rozpoznawalność i atrakcyjność regionu. Na szczególną uwagę zasługuje wzrost liczby wydarzeń ukierunkowanych na promocję konkurencyjności województwa

śląskiego, a także niewielki wzrost liczby zorganizowanych zagranicznych targów i wydarzeń wystawienniczych.

4.6. Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalna polityka energetyczna do roku 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba budynków, w których przeprowadzono zewnętrzną izolację (termoizolację)	1 049	5 542	Departament Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba zlikwidowanych kotłów niespełniających wymogów uchwały "antysmogowej"	11 220	23 412 (Przez liczbę zlikwidowanych kotłów węglowych należy rozumieć wszystkie zlikwidowane kotły węglowe i piece (np.: piece kaflowe, „pieco-kuchnie”), które zostały zlikwidowane w województwie niezależnie czy spełniały one wymogi „uchwały antysmogowej”)	Departament Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Zużycie węgla kamiennego w gospodarstwach domowych	1 420 tys. t	906 tys. t	GUS	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem	2,8 %	11,8 %	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Produkcja energii elektrycznej w	27 834,20 GWh	19 620,9 GWh	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika,

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
województwie śląskim					zmiana negatywna
Zużycie energii elektrycznej w województwie śląskim ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca*	5 785,61 kWh	6 153,06 kWh	GUS BDL	spadkowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej*	2 175,4 km	2 244,7 km	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej	406,1 mln	347,2 mln	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba pojazdów z napędem elektrycznym	198	5 417	CEPIK/ Raporty o elektromobilności	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Długość ścieżek rowerowych	824,1 km	1 479,4 km	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM 10 w aglomeracji górnośląskiej	40-52 µg/m^3	25-35 (2024) ug/m^3	GIOŚ	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM 2,5 w aglomeracji górnośląskiej	31-39 µg/m^3	16-23 (2024) ug/m^3	GIOŚ	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	39 662 941 t/rok	26 807 816 (2024) t/rok	GUS BDL	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

*zmiana metodologii

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wartości wskaźników monitorowanych w ramach realizacji zapisów **Polityki gospodarki niskoemisyjnej województwa śląskiego. Regionalnej polityki energetycznej do roku 2030** wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian.

Jednym z głównych kierunków działań podejmowanych w regionie jest redukcja emisji powierzchniowej (pochodzącej z indywidualnych systemów grzewczych). Wzrost wartości wskaźników związanych między innymi z termomodernizacją budynków, wymianą źródeł ciepła oraz poprawą jakości powietrza wskazuje na skuteczność działań realizowanych w regionie, w tym związanych z wdrażaniem zapisów tzw. uchwały antysmogowej. Kolejnym z kluczowych działań wskazanych do realizacji w monitorowanym dokumencie jest zwiększenie proekologicznego potencjału energetycznego regionu. W ostatnich latach widoczny jest sukcesywny wzrost udziału energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem, na co wpływ miała niewątpliwie dostępność środków unijnych na dofinansowanie stosownej infrastruktury.

Wprawdzie w przypadku wskaźnika związanego z wielkością produkcji energii elektrycznej w województwie śląskim czy z zużyciem energii elektrycznej ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca, odnotowano kierunek zmian niezgodny z założeniami, jednak wynika on z faktu zmian planistycznych wprowadzonych na poziomie krajowym oraz działań związanych z transformacją energetyczną regionu.
W analizowanym okresie czasu zaobserwowano również negatywną zmianę związaną ze spadkiem liczby pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej, na co wpływ miał niewątpliwie wzrost pracy zdalnej i hybrydowej.

4.7. Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w sekcji A i C dział 10 PKD	413	482	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych	162	145 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Udział powierzchni użytków rolnych ekologicznych gospodarstw rolnych w użytkach rolnych ogółem (%)	0,80	0,78 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Średnia cena gruntów rolnych (zł/ha)	38 779	53 356	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba produktów zarejestrowanych na liście produktów tradycyjnych	144	145	UM WSL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych	120	107	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych – obszary wiejskie	65	44	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba turystycznych obiektów noclegowych	645	610	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba turystycznych obiektów noclegowych – obszary wiejskie	231	204	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba udzielonych noclegów	5 810 348	6 158 381	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Wartość nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej wg sekcji A PKD 2007 (tys. zł)	240 127	241 948 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w ogólnej produkcji energii (% energii produkowanej w województwie)	2,8	11,8 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba instalacji OZE	259	359	URE	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	34 840	35 254	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – obszary wiejskie	7 562	7 948	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%)	86,4	96,3 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%) – obszary wiejskie	82,0	89,3 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział ludności korzystającej z oczyszczalni w ludności ogółem (%)	80,8	83,4	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział ludności korzystającej z oczyszczalni w ludności ogółem (%) - obszary wiejskie	48,7	57,7	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział korzystających z instalacji wodociągowej w ludności ogółem (%)	95,8	96,0 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział korzystających z instalacji wodociągowej w ludności ogółem (%) – obszary wiejskie	88,3	88,9	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział korzystających z instalacji kanalizacyjnej w ludności ogółem (%)	78,0	79,8 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział korzystających z instalacji kanalizacyjnej w	48,4	52,6 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
ludności ogółem (%) - obszary wiejskie					
Udział korzystających z instalacji gazowej w ludności ogółem (%)	62,3	67,1 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział korzystających z instalacji gazowej w ludności ogółem (%) – obszary wiejskie	32,1	43,5 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba mieszkańców przypadająca na 1 przychodnię	1 596	1 505	GUS BDL	spadkowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba mieszkańców przypadająca na 1 przychodnię – obszary wiejskie	2 285	2 456	GUS BDL	spadkowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba porad ambulatoryjnych udzielonych w ciągu roku na 1 mieszkańca	7,8	8,9	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba porad ambulatoryjnych udzielonych w ciągu roku na 1 mieszkańca - obszary wiejskie	4,4	4,7	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Poziom dostępu do dóbr i usług rynkowych w miejscu zamieszkania	brak danych	brak danych	badanie ankietowe	wzrostowa	brak oceny
Wskaźnik pokrycia miejscowymi planami	69,4	75,1 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika,

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
zagospodarowania przestrzennego (%)					zmiana pozytywna
Liczba NGO	13 043	16 089	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba NGO – obszary wiejskie	2 954	3 537	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych	52,3 (2018)	48,83%*	Państwowa Komisja Wyborcza	wzrostowa	brak oceny
Powierzchnia form ochrony przyrody (ha)	271 803,48	260 737,40	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Udział ścieków przemysłowych i komunalnych oczyszczanych w ściekach wymagających oczyszczania	84,3	77,84	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba urządzeń i obiektów ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi	275	284	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział punktów pomiarowych jakości wód podziemnych w poszczególnych klasach jakości w stosunku do ogólnej liczby punktów pomiarowych	3,3 (2022)**	1,5**	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
przedstawiony w procentach: I klasa					
Udział punktów pomiarowych jakości wód podziemnych w poszczególnych klasach jakości w stosunku do ogólnej liczby punktów pomiarowych przedstawiony w procentach: II klasa	28,9 (2022)**	22,1**	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Udział punktów pomiarowych jakości wód podziemnych w poszczególnych klasach jakości w stosunku do ogólnej liczby punktów pomiarowych przedstawiony w procentach: III klasa	43,0 (2022)**	50,0**	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	spadkowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Udział punktów pomiarowych jakości wód podziemnych w poszczególnych klasach jakości w stosunku do ogólnej liczby punktów pomiarowych przedstawiony w procentach: IV klasa	19,8 (2022)**	23,5**	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	spadkowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Udział punktów pomiarowych jakości wód podziemnych w poszczególnych klasach jakości w stosunku do ogólnej liczby punktów pomiarowych	5,0 (2022)**	2,9**	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
przedstawiony w procentach: V klasa					
Udział JCWP o dobrym stanie w ogólnej liczbie JCWP w procentach	10	23,5	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	wzrostowa	brak oceny
Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych zrekultywowanych i zagospodarowanych w hektarach	52	61	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba imprez masowych	760	1 078	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba imprez masowych – obszary wiejskie	55	34	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba uczestników imprez masowych	3 627 919	4 094 872	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba uczestników imprez masowych – obszary wiejskie	135 090	66 663	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba inicjatyw promocyjnych podejmowanych przez samorząd województwa śląskiego, realizowanych w	brak danych	19	UM WSL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
oparciu o walory obszarów wiejskich					
Liczba inicjatyw promocyjnych o charakterze ponadlokalnym (udział minimum 2 gmin i więcej)	brak danych	brak danych	badanie ankietowe	wzrostowa	brak oceny
Liczba punktów zbytu produktów lokalnych	brak danych	brak danych	badanie ankietowe	wzrostowa	brak oceny
Długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km^2	154,7	155,7 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Długość linii komunikacji miejskiej na wsi w jednostce kilometry	1 980	2 661,0 (2023)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Ilość ponadlokalnych inicjatyw rozwojowych	brak danych	brak danych	badanie ankietowe	wzrostowa	brak oceny

*frekwencja do rad gmin, miast i miejskich.
**zmiana metodologii, obecnie istnieje jeden wskaźnik.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Terenów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Zgodnie z założeniami **Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030**, tam gdzie było to celowe i możliwe monitoring przeprowadzono dwupoziomowo, to znaczy na poziomie całego regionu oraz osobno dla obszarów wiejskich bazując przede wszystkim na informacjach dostępnych w statystyce publicznej. Analiza wartości wskaźników monitorowanych wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian, z kilkoma wyjątkami.

Analiza wskaźników przeprowadzona w ramach oceny monitoringowej dla celu strategicznego A: **Zdywersyfikowana struktura gospodarcza obszarów wiejskich województwa śląskiego wykorzystująca tradycyjne sektory produkcji, otwarta na innowacje oraz rozwijająca się w zgodzie z zasadami rozwoju zrównoważonego**, wykazała w kilku obszarach niepokojące tendencje. Wśród

niekorzystnych zmian warto wskazać znaczący spadek liczby gospodarstw prowadzących produkcję ekologiczną, co może świadczyć o malejącym zainteresowaniu rolnictwem zrównoważonym. Równocześnie obserwuje się zmniejszenie liczby obiektów noclegowych na terenach wiejskich, w tym pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

W przypadku celu strategicznego B: **Wysoka jakość życia na obszarach wiejskich województwa śląskiego odpowiadająca rosnącym standardom cywilizacyjnym i wykorzystująca specyfikę społeczną i środowiskową wsi**, badane wartości wskaźników w większości wpisywały się w założone tendencje, oprócz jednego wskaźnika: liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię na obszarach wiejskich.

Z kolei dla celu strategicznego C: **Wieś województwa śląskiego obszarem pielęgnowania, rozwijania i promowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu**, badane wartości wskaźników cechowały się zróżnicowanymi tendencjami (połowa indeksów charakteryzowała się negatywnymi tendencjami, a połowa pozytywnymi). Do negatywnych zmian w obszarze środowiskowym zaliczyć należy zmniejszenie powierzchni obszarów objętych formami ochrony przyrody oraz spadek udziału ścieków przemysłowych i komunalnych poddawanych oczyszczeniu w stosunku do całkowitej ilości ścieków wymagających oczyszczenia. Zmiany te mogą świadczyć o osłabieniu działań na rzecz ochrony środowiska oraz pogorszeniu efektywności systemów gospodarki wodno-ściekowej. Ze względu na zmianę metodologii obliczania udziału punktów pomiarowych jakości wód podziemnych poszczególnych klasach jakości względem ogólnej liczby punktów, ocenie poddano lata 2022 i 2024. Pozytywną tendencję zaobserwowano jedynie w przypadku klasy jakości V, natomiast dla klas I, II, III oraz IV odnotowano pogorszenie. Natomiast w obszarze społecznym, niekorzystną tendencją jest spadek liczby imprez masowych organizowanych na obszarach wiejskich oraz zmniejszenie liczby ich uczestników, co może wskazywać na ograniczenie aktywności społeczno-kulturalnej i malejącą integrację lokalnych społeczności.

Optymistycznie przedstawia się natomiast analiza dla celu strategicznego D: **Zintegrowany rozwój obszarów wiejskich i miejskich prowadzący do przyspieszonego rozwoju regionu**, badane wskaźniki wpisały się w całości w założone trendy.

4.8. Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030

Analiza dokumentu Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030, wykazała brak możliwości przeprowadzenia jego monitoringu przy wykorzystaniu wskazanego w dokumencie zestawu wskaźników: produktu (w odniesieniu do przedsięwzięć), rezultatu (w odniesieniu do celów strategicznych) oraz oddziaływania (w odniesieniu do stopnia osiągnięcia wizji). Sam zestaw ujętych w dokumencie wskaźników jest zresztą bardzo rozbudowany – liczy 19 wskaźników produktu, 23 wskaźniki rezultatu i 23 wskaźniki oddziaływania, a więc łącznie aż 65 wskaźników – i w wielu przypadkach wymaga pozyskania danych z licznych instytucji, podmiotów bądź przeprowadzenia badań. Zgromadzenie niezbędnych danych wymaga znacznej ilości czasu, środków finansowych na wykonanie badań, a w niektórych przypadkach – ze względu na sposób sformułowania wskaźnika lub likwidację podmiotu stanowiącego źródło danych – może być trudne lub wręcz niemożliwe. Mając na względzie powyższe uwarunkowania wskazana jest potrzeba aktualizacji dokumentu w zakresie systemu monitoringu, ograniczając aktualnie ocenę realizacji Strategii do wybranych wskaźników:

- liczba i długość wyznaczonych ścieżek dydaktycznych (sztuk, km),
- liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody (sztuk, km², % pow. woj.),
- liczba, rodzaj i powierzchnia korytarzy ekologicznych objętych ochroną prawną w stosunku do ogółu wyznaczonych korytarzy (sztuk, km^2, %),
- liczba i powierzchnia obiektów przyrody nieożywionej Geosites objętych ochroną prawną (sztuk, km²),
- powierzchnia gruntów rolnych i leśnych przeznaczonych na inne cele (ha),
- liczba i powierzchnia obiektów chronionych zlikwidowanych (sztuk, km²),
- udział terenów zieleni publicznej w powierzchni gminy (%),
- liczba zagrożonych regionalnie gatunków roślin nieobjętych ochroną (sztuk, %),
- liczba zagrożonych regionalnie gatunków zwierząt nieobjętych ochroną (sztuk, %).

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Liczba wyznaczonych ścieżek dydaktycznych (szt.)	369	428	Baza danych ścieżek przyrodniczych UMWSL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Długość wyznaczonych ścieżek dydaktycznych (szt.)	1 922,3	1 922,4	Baza danych ścieżek przyrodniczych UMWSL	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody dla: Parki narodowe (szt./km^2/% powierzchni województwa)	brak danych	brak danych	CRFOP	wzrostowy	brak oceny
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody dla: Parki krajobrazowe (szt./km^2/% powierzchni województwa)	8 2 296,69 18,62	8 2 297,25 18,63	CRFOP/GUS	wzrostowy	brak zmiany wartości dla pierwszego wskaźnika oraz wzrost wartości dla pozostałych dwóch oznaczają zmianę pozytywną
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody dla: Rezerwaty przyrody (szt./km^2/% powierzchni województwa)	65 44,72 0,36	66 46,04 0,37	CRFOP/GUS	wzrostowy	wzrost wartości dla trzech wskaźników , zmiana pozytywna
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną	46 1 173,28 9,51	46 1 173,28 9,51	CRFOP/wg danych przestrzennych	wzrostowy	wartości trzech wskaźnikó

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
przyrody dla: Obszary Natura 2000 – łącznie (szt./km^2/% powierzchni województwa)					w pozostają bez zmian
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody dla: Obszary Natura 2000 – obszary specjalnej ochrony ptaków (szt./km^2/% powierzchni województwa) (szt./km^2/% powierzchni województwa)	5 623,6 5,1	5 623,6 5,1	CRFOP/GUS	wzrostowy	wartości trzech wskaźnikó w pozostają bez zmian
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody dla: Obszary Natura 2000 – specjalne obszary ochrony siedlisk i obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (szt./km^2/% powierzchni województwa)	41 922,12 7,5	41 933,04 7,6	CRFOP/GUS	wzrostowy	brak zmiany wartości dla pierwszego wskaźnika oraz wzrost wartości dla pozostałych dwóch oznaczają zmianę pozytywną
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną	15 373,67 3,03	15 247,33 2	CRFOP/GUS	wzrostowy	spadkowe wartości dwóch wskaźnikó

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
przyrody dla: Obszary chronionego krajobrazu (szt./km^2/% powierzchni województwa)					w oznaczają zmianę negatywną
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody dla: Użytki ekologiczne (szt./km^2/% powierzchni województwa)	94 12,93 0,1	96 14,55 0,12	CRFOP/GUS	wzrostowy	wzrost wartości trzech wskaźników oznacza zmiany pozytywne
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody dla: Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (szt./km^2/% powierzchni województwa)	28 49,93 0,4	28 51,56 0,42	CRFOP/GUS	wzrostowy	Wzrost wartości dwóch wskaźników oznacza zmianę pozytywną
Liczba, rodzaj i powierzchnia obiektów objętych ochroną przyrody dla: Stanowiska dokumentacyjne (szt./km^2/% powierzchni województwa)	12 0,3 0,002	16 0,35 0,003	CRFOP/GUS	wzrostowy	Wzrost wartości trzech wskaźników oznacza zmiana pozytywną
Liczba obiektów przyrody nieożywionej	13	13	Lista geostanowisk European Network GEOSITES/	brak	wartość wskaźnika

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Geosites objętych ochroną prawną (szt.)			CRFOP		pozostaje bez zmian
Powierzchnia obiektów przyrody nieożywionej Geosites objętych ochroną prawną (km^2)	13,5	13,5	Lista geostanowisk European Network GEOSITES/CRFOP	brak	wartość wskaźnika pozostaje bez zmian
Powierzchnia gruntów rolnych przeznaczonych na inne cele (ha)	292	255	GUS	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Powierzchnia gruntów leśnych przeznaczonych na inne cele (ha)	290	37	GUS	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba, rodzaj i powierzchnia korytarzy ekologicznych objętych ochroną prawną w stosunku do ogółu wyznaczonych korytarzy: Teriologiczne (łącznie obszary węzłowe i korytarze migracyjne) (szt./% ogółu/ km^2/ % powierzchni korytarzy)	34 85 1 942,53 44,99	34 85 1 942,53 44,99	Dane wektorowe korytarzy ekologicznych/CRFOP	wzrostowy	wartości czterech wskaźników pozostają bez zmian
Liczba, rodzaj i powierzchnia	27 81,82	27 81,82	Dane wektorowe korytarzy	wzrostowy	wartości czterech

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
korytarzy ekologicznych objętych ochroną prawną w stosunku do ogółu wyznaczonych korytarzy: Ornitologiczne (łącznie przystanki pośrednie i korytarze migracyjne) (szt./% ogółu/ km^2/ % powierzchni korytarzy)	1 564,54 26,87	1 564,54 26,87	ekologicznych/CRFOP		wskaźników pozostają bez zmian
Liczba, rodzaj i powierzchnia korytarzy ekologicznych objętych ochroną prawną w stosunku do ogółu wyznaczonych korytarzy: Ichtiologiczne (szt./% ogółu/ km^2/ % długości korytarzy)	18 78,26 314,72 18,6	18 78,26 314,72 18,6	Dane wektorowe korytarzy ekologicznych/CRFOP	wzrostowy	wartości czterech wskaźników pozostają bez zmian
Liczba i powierzchnia obiektów chronionych zlikwidowanych	53	45	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego	spadkowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział terenów zieleni publicznej w powierzchni gminy	1,4	1,4	GUS	wzrostowy	wartość wskaźnika pozostaje bez zmian
Liczba zagrożonych	366	366	Baza BIOGEO	brak	wartości dwóch

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
regionalnie gatunków roślin nieobjętych ochroną (szt./ %)	72,62	72,62			wskaźników pozostają bez zmian
Liczba zagrożonych regionalnie gatunków zwierząt nieobjętych ochroną (szt./ %)	20 16,13	20 16,13	Baza BIOGEO	brak	wartości dwóch wskaźników pozostają bez zmian

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Analiza wybranych wskaźników służących monitorowaniu realizacji **Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030** wykazuje, że w większości przypadków obserwowane są pozytywne tendencje rozwojowe lub stabilizacja wartości na oczekiwanym poziomie.

Większość analizowanych wskaźników wykazuje pozytywne tendencje, zgodne z założeniami Strategii, szczególnie w obszarze rozwoju form ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej. Stabilność części wskaźników może świadczyć o utrzymaniu dotychczasowego poziomu ochrony przyrody, co należy ocenić pozytywnie.

4.9. Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030

Realizacja monitoringu **Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030** wiąże się z pewnymi założeniami metodologicznymi. Część badanych danych odnosi się do okresu od 01.01.2020 r. do 30.09.2022 r. lub do 31.12.2022 roku, a także według stanu na dzień 31.12.2023 lub 31.12.2024 roku, co zostało wyraźnie wskazane w tabeli. W procesie analizy i oceny wskaźników należy mieć na uwadze, iż podmioty objęte monitoringiem nie są zobligowane do udziału w badaniu ankietowym, co zostało odpowiednio oznaczone w tabeli za pomocą symbolu gwiazdki.

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Miejsca w żłobkach na 1 000 dzieci w wieku 0-3 lat	111	236 (dotyczy miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3)	GUS	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w tym wieku	890	963 (dotyczy dzieci w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na 1tys. dzieci w wieku 3-5 lat)	GUS	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	0,81	0,72 (z uwagi na brak liczbę dzieci w wieku 3-5 lat odniesiono do liczby dzieci	GUS	poniżej 1,00	wartość wskaźnika w równowadze, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
		objętych wychowaniem przedszkolnym, do którego wlicza się: przedszkola, przedszkola specjalne, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego oraz punkty przedszkolne)			
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	4 983 (2019 r.)	4 986 (Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny narastająco od początku roku. Każda rodzina korzystająca z pomocy asystenta rodziny wykazywana jest tylko jeden raz)	Sprawozdanie WRiSPZ-G	Wzrostowa lub w równowadze	wartość wskaźnika w równowadze, zmiana pozytywna
Liczba wzmocnionych placówek wsparcia dziennego, w szczególności w	16 (2017 r.)	13	ROPS	10 rocznie	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
gminach wiejskich i miejsko-wiejskich					
Liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze regionalnym na rzecz rodziny i/lub integracji pokoleń, w tym konferencji, seminariów i spotkań	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	zmiana pozytywna
Liczba zorganizowanych konkursów z obszaru polityki prorodzinnej	nie dotyczy	1	ROPS	2 rocznie	zmiana negatywna
Liczba dobrych praktyk upowszechnionych na stronach internetowych	nie dotyczy	5	ROPS	8 rocznie	zmiana negatywna
Liczba partnerów Programu „Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny" – pozyskanych	nie dotyczy	2	ROPS	co najmniej 10 rocznie	zmiana negatywna
Liczba partnerów Programu „Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny"	91	131	ROPS	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Zasięg ubóstwa skrajnego w Polsce w gospodarstwach domowych z co najmniej 3 dzieci w wieku 0-17 lat	9,7%	8,3	GUS	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba dzieci zakwalifikowanych do adopcji przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz	nie dotyczy	1 137 (01.01.2020-31.12.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	761 (do 2022 r.)	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
niepubliczne ośrodki adopcyjne					
Liczba dzieci przysposobionych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne w przysposobieniu krajowym	nie dotyczy	1 180 (01.01.2020-31.12.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	830 (do 2022 r.)	zmiana pozytywna
Liczba rodzin zakwalifikowanych do szkolenia dla kandydatów na rodziców adopcyjnych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne	nie dotyczy	521 (01.01.2020-31.12.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	605 (do 2022 r.)	zmiana negatywna
Liczba kandydatów na rodziców adopcyjnych przeszkolonych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne	nie dotyczy	951 (01.01.2020-31.12.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	1 163 (do 2022 r.)	zmiana negatywna
Liczba ponadstandardowych szkoleń, warsztatów oraz innych form wsparcia dla kandydatów na rodziców adopcyjnych zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.	nie dotyczy	22 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	10 (do 2021 r.)	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba kandydatów na rodziców adopcyjnych objętych ponadstandardowym wsparciem realizowanym w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL	nie dotyczy	177 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.3	150 (do 2021 r.)	zmiana pozytywna
Liczba posiedzeń w sprawie okresowej oceny sytuacji dziecka zorganizowanych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne	nie dotyczy	916 (01.01.2020-31.12.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	3 539 (do 2022 r.)	zmiana negatywna
Liczba ponadstandardowych szkoleń, warsztatów oraz innych form wsparcia dla rodziców adopcyjnych zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.	nie dotyczy	73 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	25 (do 2021 r.)	zmiana pozytywna
Liczba rodziców adopcyjnych objętych ponadstandardowym wsparciem realizowanym w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług	nie dotyczy	501 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	250 (do 2021 r.)	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
adopcyjnych" RPO WSL 9.2.					
Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług świadczonych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne	nie dotyczy	5 194 (01.01.2020-31.12.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	4 280 (do 2022 r.)	zmiana pozytywna
Liczba porad udzielonych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne w ramach specjalistycznego wsparcia w postępowaniu postadopcyjnym	nie dotyczy	1 347 (01.01.2020-31.12.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	1 620 (do 2022 r.)	zmiana negatywna
Liczba przeprowadzonych kampanii / akcji i spotkań promujących ideę adopcji zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	nie dotyczy	14 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	10 (do 2021 r.)	zmiana pozytywna
Liczba publikacji / informatorów skierowanych do otoczenia instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego ośrodków adopcyjnych wydanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie	nie dotyczy	2 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	1 (do 2021 r.)	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.					
Liczba godzin terapii dla dzieci zgłoszonych do przysposobienia i przysposobionych zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.	nie dotyczy	11 393 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	6 000 (do 2021 r.)	zmiana pozytywna
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	nie dotyczy	827 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2	350 (do 2021 r.)	zmiana pozytywna
Liczba opracowanych i wysłanych newsletterów ze stron internetowych dotyczących problematyki rodziny	nie dotyczy	0	ROPS	4 rocznie	zmiana negatywna
Liczba zorganizowanych posiedzeń Śląskiej Rady ds. Seniorów	nie dotyczy	4	ROPS	2 rocznie	zmiana pozytywna
Liczba przeprowadzonych badań / opracowanych analiz	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
dotyczących sytuacji osób starszych w województwie śląskim					
Liczba gmin posiadających program lub dokument strategiczny o tematyce związanej ze wspieraniem osób starszych lub polityką senioralną (za wyjątkiem strategii rozwiązywania problemów społecznych lub strategii rozwoju gminy) np. strategia rozwoju polityki senioralnej, program deinstytucjonalizacji	9	15* (2024)	gminy	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba gminnych rad seniorów na terenie województwa	21	28* (2024)	gminy	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba osób objęta usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania realizowanymi w ramach zadań własnych gmin	11 879	11 956	CAS	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba opracowywanych i wdrożonych modelowych rozwiązań z zakresu koordynacji systemów wsparcia	nie dotyczy	0	ROPS	co najmniej 1	zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
osób niesamodzielnych					
Liczba gmin, w których wprowadzone zostaną modelowe rozwiązania z zakresu koordynacji systemów wsparcia osób niesamodzielnych	nie dotyczy	2	ROPS	co najmniej 2	zmiana pozytywna
Liczba osób, które skorzystały z Programu „Śląskie dla Seniora - Śląska Karta Seniora”	89 754	86 434	ROPS	wzrostowa	Spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba partnerów Programu „Śląskie dla Seniora - Śląska Karta Seniora”	116	144	ROPS	wzrostowa	Wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. w ogóle mieszkańców województwa śląskiego w wieku 50-64 lata (w %, z dokładnością do jednego miejsca po przecinku	2,5%	2,1	WUP w Katowicach	spadkowa	Spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba zrealizowanych programów grantowych wspierających inicjatywy środowisk senioralnych	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	zmiana pozytywna
Liczba zorganizowanych wydarzeń	nie dotyczy	0	ROPS	co najmniej 1 rocznie	zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
integrujących organizacje seniorskie (np. Konwent Rad Seniorów)					
Liczba organizacji seniorskich, które w danym roku skorzystały z programów grantowych	nie dotyczy	38	ROPS	przeciętnie 30 rocznie	zmiana pozytywna
Liczba szkoleń dla kadry ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej zorganizowanych w ramach projektów: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8	nie dotyczy	153 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekty: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8	114	zmiana pozytywna
Liczba uczestników szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej zorganizowanych w ramach projektów:	nie dotyczy	1 546 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekty: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy	1 060	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
„W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8			zastępczej" PO WER 2.8		
Liczba zrealizowanych godzin superwizji, w tym dla pracowników ośrodków adopcyjnych zorganizowanych w ramach projektów: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8	nie dotyczy	200 (01.01.2020-31.12.2022)	Projekty: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8	550	zmiana negatywna
Liczba szkoleń zorganizowanych dla kadry ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7	nie dotyczy	49 (1.1.2020-31.12.2022) 5 (2023)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7	24	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba uczestników szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej zorganizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7	nie dotyczy	472 (1.1.2020-31.12.2022) 148 (2023)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7	384	zmiana pozytywna
Liczba zrealizowanych godzin superwizji, w tym dla pracowników ośrodków adopcyjnych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7	nie dotyczy	120 (1.1.2020-31.12.2022) 67 (2023)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7	150	zmiana pozytywna
Liczba wspólnych spotkań, szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7	nie dotyczy	10 (1.1.2020-31.12.2022) 3 (2023)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych" RPO WSL 9.2.7	3	zmiana pozytywna
Liczba szkoleń zorganizowanych dla kadry ośrodków adopcyjnych oraz	nie dotyczy	104 (01.01.2020 - 30.09.2022)	Projekt „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr	90	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8			systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8		
Liczba uczestników szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej organizowanych w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8	nie dotyczy	1 074 (01.01.2020 - 30.09.2022)	Projekt „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8	676	zmiana pozytywna
Liczba zrealizowanych godzin superwizji, w tym dla pracowników ośrodków adopcyjnych w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy	nie dotyczy	80 (01.01.2020 - 30.09.2022)	Projekt „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej" PO WER 2.8	400	zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
zastępczej" PO WER 2.8					
Liczba osób niesamodzielnych objętych usługami społecznymi w ramach dzielnicowego centrum usług społecznościowych dla osób starszych w ramach projektu „Dom pomocy społecznej jako dzielnicowe centrum usług społecznościowych dla osób starszych" RPO WSL 9.2 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	0 (projekt nie był realizowany)	Projekt „Dom pomocy społecznej jako dzielnicowe centrum usług społecznościowych dla osób starszych" RPO WSL 9.2	50	zmiana negatywna
Liczba pracowników kluczowych pomocy społecznej uczestniczących w szkoleniach w ramach projektu „Doskonalenie zawodowe kluczowych pracowników systemu pomocy społecznej na terenie makroregionu II" PO WER 2.5	nie dotyczy	628 (01.01.2020 - 30.09.2022)	Projekt „Doskonalenie zawodowe kluczowych pracowników systemu pomocy społecznej na terenie makroregionu II" PO WER 2.5	880	zmiana negatywna
Liczba placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej prowadzonych w województwie śląskim	nie dotyczy	4	ROPS	4 (do 2023 r.)	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba dostępnych miejsc w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych	nie dotyczy	126	ROPS	133 (do 2023 r.)	zmiana negatywna
Liczba skierowań wystawionych do regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych	nie dotyczy	195 (1.1.2020-31.12.2022) 38 (2023)	ROPS	117 (do 2023 r.)	zmiana pozytywna
Liczba dzieci z regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych umieszczonych w rodzinach naturalnych oraz w rodzinnej pieczy zastępczej	nie dotyczy	26 (01.01.2020 - 31.12.2023)	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez samorząd województwa zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	33 (do 2023 r.)	zmiana negatywna
Liczba dzieci z regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych przysposobionych w przysposobieniu krajowym	nie dotyczy	51 (01.01.2020 - 31.12.2023)	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez samorząd województwa zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	59 (do 2023 r.)	zmiana negatywna
Wskaźnik zatrudnienia ogółem (w IV kwartał)	50,8%	55,1%	WUP Katowice	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Współczynnik aktywności	52,3%	56,5%	WUP Katowice	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika,

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
zawodowej (w IV kwartał)					zmiana pozytywna
Wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w wieku 16-64 lata (w IV kwartał)	22,0%	38,7%	WUP Katowice	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Osoby długotrwale bezrobotne jako odsetek ogółu bezrobotnych	48,8%	42,4%	WUP Katowice	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział osób poniżej 30 r.ż. w liczbie osób bezrobotnych ogółem	23,0%	21,6%	WUP Katowice	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba osób z niepełnosprawnościami, które w wyniku wsparcia uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje	nie dotyczy	715 (1.1.2020-31.12.2022) 715 (2023)	Dane monitoringowe Departamentu EFS UM WŚL (działania 9.1.3, 9.1.5 i 9.1.6 RPO 2014-2020 razem)	411	zmiana pozytywna
Liczba osób z niepełnosprawnościami poszukujących pracy po uzyskaniu wsparcia	nie dotyczy	2 273 (1.1.2020-31.12.2022) 335 (2023)	Dane monitoringowe Departamentu EFS UM WŚL (działania 9.1.3, 9.1.5 i 9.1.6 RPO 2014-2020 razem)	235	zmiana pozytywna
Liczba osób z niepełnosprawnościami pracujących po uzyskaniu wsparcia	nie dotyczy	1 125 (1.1.2020-31.12.2022) 210 (2023)	Dane monitoringowe Departamentu EFS UM WŚL (działania 9.1.3, 9.1.5 i 9.1.6 RPO 2014-2020 razem)	394	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej	1 939	807	ROPS (OZPS)	utrzymująca się	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dziennym domu pomocy	120	83	ROPS (OZPS)	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w środowiskowym domu samopomocy	215	209	ROPS (OZPS)	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	38	66	ROPS (OZPS)	utrzymująca się	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba analiz związanych z rozpoznawaniem przyczyn ubóstwa	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	zmiana pozytywna
Liczba raportów monitoringowych z wdrażania regionalnych programów pomocy społecznej wspierających samorządy lokalne w działaniach na rzecz ograniczania zjawiska ubóstwa	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	zmiana pozytywna
Liczba raportów związanych z diagnozowaniem i monitorowaniem wybranych problemów	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
społecznych w regionie					
Liczba raportów „Ocena zasobów pomocy społecznej. Województwo śląskie”	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	zmiana pozytywna
Liczba raportów monitorujących sektor ekonomii społecznej	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	zmiana pozytywna
Liczba przedsiębiorstw społecznych	nie dotyczy	65 (2024)	OWES	82	zmiana negatywna
Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą utworzonych w wyniku działalności OWES	nie dotyczy	72 (1.1.2020-31.12.2022) 9 (2023)	OWES	140	zmiana negatywna
Procent wzrostu obrotów przedsiębiorstw społecznych objętych wsparciem OWES – poziom wskaźnika planowany do osiągnięcia: 5% w co najmniej 30% przedsiębiorstw społecznych	nie dotyczy	5% (1.1.2020-31.12.2022) 5% (2023)	OWES	5%	zmiana pozytywna
Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	nie dotyczy	635 (1.1.2020-31.12.2022) 24 (2023)	OWES	1 596	zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty utworzonych w wyniku działalności OWES we wspartych przedsiębiorstwach społecznych	nie dotyczy	95 (1.1.2020-31.12.2022) 3 (2023)	OWES	196	zmiana negatywna
Liczba przedsiębiorstw społecznych współpracujących z sektorem biznesu	nie dotyczy	10*	**strona internetowa śląskiej ekonomii społecznej**	41	zmiana negatywna
Liczba przedsiębiorstw społecznych zrzeszonych w sieciach współpracy (np. klastrach, franczyzach, konsorcjach	nie dotyczy	3*	**strona internetowa śląskiej ekonomii społecznej**	16	zmiana negatywna
Liczba akredytowanych OWES	nie dotyczy	6	ROPS	6	zmiana pozytywna
Liczba spotkań sieciujących OWES	nie dotyczy	10	ROPS	48	zmiana negatywna
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem	nie dotyczy	1 531 (1.1.2020-31.12.2022) 221 (2023)	OWES	5 534	zmiana negatywna
Liczba PES objętych wsparciem w okresie	nie dotyczy	495 (1.1.2020-31.12.2022) 482 (2023)	OWES	1 399	zmiana negatywna
Liczba grup inicjatywnych, które w wyniku	nie dotyczy	14	OWES	72	zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
działalności OWES wypracowały założenia co do utworzenia PES					
Liczba JST współpracujących z OWES	nie dotyczy	34*	OWES	84	zmiana negatywna
Liczba inicjatyw podejmowanych wspólnie przez instytucje wsparcia	nie dotyczy	67 (1.1.2020-31.12.2022) 25 (2023)	ROPS / OWES	18	zmiana pozytywna
Liczba JST, które skorzystały z doradztwa ROPS / OWES z zakresu narzędzi ES	nie dotyczy	51 (1.1.2020-31.12.2022) 13 (2023)	ROPS / OWES	84	zmiana negatywna
Liczba JST będących założycielami podmiotu ekonomii społecznej	nie dotyczy	6* (01.01.2020-31.12.2023)	JST	10	zmiana negatywna
Liczba PES, które uzyskały certyfikaty potwierdzające wysoką jakość dóbr / usług	nie dotyczy	6 (01.01.2020-31.12.2023)	ROPS	12	zmiana negatywna
Liczba PES, które wzięły udział w wydarzeniach o charakterze targowym	nie dotyczy	0 (01.01.2020-31.12.2023)	ROPS	120	zmiana negatywna
Liczba aktywnych jednostek reintegracyjnych	nie dotyczy	125*	JST	145	zmiana negatywna
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	nie dotyczy	6 722	JST	7 000 rocznie	zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
społecznym objętych wsparciem w jednostkach reintegracyjnych					
Liczba JST stosujących klauzule społeczne	nie dotyczy	45* (01.01.2020-31.12.2023)	JST	65	zmiana negatywna
Kwota na zadania publiczne zlecane PES przez JST w trybie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie (w zł)	nie dotyczy	561 927 127 (1.1.2020-31.12.2022) 242 703 335 (2023)	JST	200 mln zł	zmiana pozytywna
Liczba szkół, w których działały spółdzielnie uczniowskie	nie dotyczy	36	Kuratorium Oświaty w Katowicach	200	zmiana negatywna
Liczba szkół, w których zrealizowano zajęcia edukacyjne lub konkursy z zakresu ekonomii społecznej	nie dotyczy	360 (01.01.2020-31.12.2023)	Kuratorium Oświaty w Katowicach	90	zmiana pozytywna
Liczba szkoleń, konferencji, seminariów dla przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi zorganizowanych	nie dotyczy	23 (1.1.2020-31.12.2022) 7 (2023)	ROPS	80	zmiana negatywna
Liczba uczestników szkoleń lub/i konferencji w zakresie przeciwdziałania narkomanii i	nie dotyczy	1 178 (1.1.2020-31.12.2022) 907 (2023)	ROPS	4 000	zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
alkoholizmowi zorganizowanych					
Liczba przedsięwzięć na rzecz upowszechnienia informacji, dotyczących dostępności do oferty pomocowej dla osób zagrożonych lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych, zorganizowanych	nie dotyczy	12 (1.1.2020-31.12.2022) 1 (2023)	ROPS	20	zmiana negatywna
Kwota dofinansowania wspartych przedsięwzięć, promujących trzeźwość oraz upowszechniających wiedzę na temat szkód powodowanych piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków (w zł)	nie dotyczy	450 780 (1.1.2020-31.12.2022) 183 056 (2023)	ROPS	1 500 000,00	zmiana negatywna
Liczba wspartych przedsięwzięć, promujących trzeźwość oraz upowszechniających wiedzę na temat szkód powodowanych piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków	nie dotyczy	11 (1.1.2020-31.12.2022) 3 (2023)	ROPS	50	zmiana negatywna
Kwota dotacji z budżetu Województwa Śląskiego, na działalność	nie dotyczy	153 618 (1.1.2020-31.12.2022) 93 443	ROPS	200 000,00	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
pozaleczniczą wojewódzkiego ośrodka terapii uzależnienia i współuzależnienia (zł)		(2023)			
Kwota dofinansowanych zadań - w zakresie modernizacji bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej podmiotów wykonujących działalność leczniczą, realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (zł)	nie dotyczy	7 403 225 (1.1.2020-31.12.2022) 3 109 553 (2023)	ROPS	12 000 000, 00	zmiana negatywna
Liczba dofinansowanych zadań - w zakresie modernizacji bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej podmiotów wykonujących działalność leczniczą, realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	nie dotyczy	40 (1.1.2020-31.12.2022) 29 (2023)	ROPS	60	zmiana pozytywna
Liczba wspartych / dofinansowanych projektów, służących rehabilitacji lub/i	nie dotyczy	31 (1.1.2020-31.12.2022) 14 (2023)	ROPS	20	zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
reintegracji, m.in. osób uzależnionych					
Liczba beneficjentów wspartych lub dofinansowanych projektów, służących rehabilitacji lub/i reintegracji, m.in. osób uzależnionych	nie dotyczy	1 857 (1.1.2020-31.12.2022) 744 (2023)	ROPS	500	zmiana pozytywna
Liczba projektów mających na celu wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin w procesie leczenia, rehabilitacji i reintegracji zrealizowanych	nie dotyczy	45 (1.1.2020-31.12.2022) 45 (2023)	ROPS	70	zmiana pozytywna
Liczba badań / analiz przeprowadzonych lub zleconych	nie dotyczy	9 (1.1.2020-31.12.2022) 3 (2023)	ROPS	4	zmiana pozytywna
Liczba opracowań dotyczących problemów uzależnień udostępnionych	nie dotyczy	22 (1.1.2020-31.12.2022) 1 (2023)	ROPS	12	zmiana pozytywna
Liczba projektów na rzecz wzmocnienia lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie wspartych	nie dotyczy	16 (1.1.2020-31.12.2022) 8 (2023)	ROPS	6	zmiana pozytywna
Liczba uczestników szkoleń lub / i konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy organizowanych	nie dotyczy	374 (1.1.2020-31.12.2022) 98 (2023)	ROPS	600	zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba przedsięwzięć na rzecz kształtowania świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy zrealizowanych w rodzinie	nie dotyczy	6 (1.1.2020-31.12.2022) 6 (2023)	ROPS	6	zmiana pozytywna
Liczba opracowań / analiz w zakresie monitorowania problemów związanych z przemocą w rodzinie opracowanych	nie dotyczy	4 (1.1.2020-31.12.2022) 3 (2023)	ROPS	2	zmiana pozytywna
Wyniki ewaluacji szkoleń / konferencji – średnie oceny w skali 0-5	4,68	4,84	ROPS	utrzymująca się lub wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 dysponuje najbardziej rozbudowanym system monitorowania, obejmującym 116 wskaźników, które odnoszą się do szerokiego zakresu zagadnień społecznych, między innymi polityki adopcyjnej i prorodzinnej, ubóstwa i wykluczenia społecznego, polityki senioralnej i wsparcia osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami, rynku pracy i aktywizacji zawodowej, ekonomii społecznej, przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Analiza realizacji wskaźników wskazuje, że dla zdecydowanej większości z nich (dla 71 wskaźników) cele zostały osiągnięte zgodnie z przyjętymi założeniami. Zakłada się, że prowadzenie systematycznych działań pozwoli osiągnąć wszystkie zakładane rezultaty. Warto przy tym zauważyć, że wśród wskaźników, kilka z nich ma charakter zewnętrzny, a co za tym idzie Samorząd Województwa Śląskiego nie ma bezpośredniego wpływu na poziom ich realizacji.

Termin osiągnięcia wartości docelowej wskaźników został wyznaczony na rok 2030 zgodnie z długoterminową perspektywą strategiczną regionu. Jednak dla 20 wskaźników ostateczny termin realizacji przypadał na lata 2021, 2022 lub 2023, z

czego dla 7 z nich nie udało się osiągnąć zakładanych wartości docelowych – mimo, że wyniki były bardzo zbliżone do oczekiwanych.

Spośród wszystkich analizowanych zagadnień społecznych monitorowanych w ramach Strategii, szczególnego wzmocnienia wymagają działania w obszarze ekonomii społecznej – zwłaszcza w zakresie funkcjonowania Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz Podmiotów Ekonomii Społecznej, oraz w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Zintensyfikowanie aktywności w tym zakresie jest kluczowe dla pełnej realizacji założonych celów strategicznych.

4.10. Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2012	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	PROGNOZA 2030	OCENA
Gęstość autostrad i dróg ekspresowych [km/100km2]	2,31	3,11	GUS BDL	5,95	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Długość dróg krajowych [km]	1 206	1 278	GUS BDL	1 950	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Czas podróży pasażerów transportu zbiorowego pomiędzy głównymi ośrodkami w województwie [jednostka: minuty] – wartością bazową jest pierwszy poniedziałek grudnia – dotyczy odcinka: Katowice – Częstochowa	89	101 (2024)	www.pkp.pl	65	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Czas podróży pasażerów transportu zbiorowego pomiędzy głównymi ośrodkami w województwie [jednostka: minuty] – wartością bazową jest pierwszy poniedziałek grudnia – dotyczy	72	82 (2024)	www.pkp.pl	55	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2012	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	PROGNOZA 2030	OCENA
odcinka: Katowice – Bielsko-Biała					
Czas podróży pasażerów transportu zbiorowego pomiędzy głównymi ośrodkami w województwie [jednostka: minuty] – wartością bazową jest pierwszy poniedziałek grudnia – dotyczy odcinka: Katowice – Rybnik	63	59 (2024)	www.pkp.pl	45	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba połączeń kolejowych na dobę w dniu roboczym z Katowic – wartością bazową jest pierwszy poniedziałek grudnia	79	338 (2024)	www.pkp.pl	110	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba połączeń kolejowych na dobę w dniu roboczym z Częstochowy – wartością bazową jest pierwszy poniedziałek grudnia	69	95 (2024)	www.pkp.pl	95	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba połączeń kolejowych na dobę w dniu roboczym z Rybnika – wartością bazową jest pierwszy poniedziałek grudnia	39	84 (2024)	www.pkp.pl	55	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2012	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	PROGNOZA 2030	OCENA
Liczba połączeń kolejowych na dobę w dniu roboczym z Bielska-Białej – wartością bazową jest pierwszy poniedziałek grudnia	51	67 (2024)	www.pkp.pl	70	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba pasażerów obsłużonych w portach lotniczych (MPL "Katowice" w Pyrzowicach) [mln. os.]	2,5	5,6	GUS BDL	4,8	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Wielkość przeładunków w MPL "Katowice" w Pyrzowicach [tys. t]	9,6	27,9	GUS BDL	74	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba lotnisk użytku publicznego o ograniczonej certyfikacji w woj. śląskim	0	2	ULC	5	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział pojazdów taboru komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie taboru	41,1	80,0	„Transport - wyniki działalności” GUS	90	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba pasażerów komunikacji miejskiej [mln os.]	585,6	347,2	„Transport - wyniki działalności” GUS	615	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Długość dróg dla rowerów (ścieżek rowerowych) [km]	624,7	1 479,4	GUS BDL	1 600	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2012	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	PROGNOZA 2030	OCENA
Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych [os.]	336	126	GUS BDL	100	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba wypadków drogowych [szt.]	4 683	1 888	GUS BDL	2 000	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba osób rannych w wypadkach drogowych [os.]	5 717	2 194	GUS BDL	2 200	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba wprowadzonych rozwiązań innowacyjnych (szt.)	brak danych	brak danych	Badanie ankietowe	brak danych	brak oceny

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wartości wskaźników monitorowanych w ramach realizacji zapisów **Strategii Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego** wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian.

W zakresie infrastruktury drogowej obserwuje się korzystne zmiany, takie jak zwiększenie gęstości dróg ekspresowych i autostrad, co niewątpliwie wpłynęło na poprawę dostępności transportowej regionu jako całości. Dodatkowo, wydłużenie sieci dróg krajowych sprzyja lepszej integracji przestrzennej oraz wspiera rozwój gospodarczy obszarów peryferyjnych. W transporcie kolejowym odnotowano wzrost liczby połączeń regionalnych, jednak długość czasu przejazdu wciąż pozostaje wyzwaniem wymagającym dalszych usprawnień. W przypadku transportu publicznego zauważa się poprawę taboru, szczególnie w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Jednakże równocześnie spada liczba pasażerów komunikacji miejskiej, co może wskazywać na potrzebę lepszego dostosowania tras do potrzeb mieszkańców oraz działań promujących transport zbiorowy jako atrakcyjną alternatywę dla samochodu. Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach odnotował wyraźny wzrost liczby pasażerów od 2022 roku, co jest efektem zniesienia restrykcji pandemicznych oraz stopniowego odbudowywania ruchu lotniczego. Lotnisko to też charakteryzuje się także znacznym rozwojem w

zakresie transportu towarowego, co wzmacnia jego pozycję jako ważnego węzła logistycznego w regionie.

Bardzo pozytywnym trendem jest intensywny rozwój ścieżek rowerowych, który sprzyja zrównoważonemu transportowi, poprawia jakość życia mieszkańców oraz zachęca do aktywności fizycznej i ekologicznego stylu życia. Jednym z istotnych pozytywnych trendów w zakresie infrastruktury drogowej jest wzrost poziomu bezpieczeństwa, przejawiający się między innymi w zmniejszeniu liczby zdarzeń drogowych, redukcji liczby poszkodowanych oraz spadku śmiertelności w wypadkach drogowych.

4.11. Regionalna Polityka Rowerowa wraz z planem sieci regionalnych tras rowerowych

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ 01.10.2025	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND
Ilość wniosków, które otrzymały wsparcie w ramach działań zaplanowanych w programie FESL 2021-27	34	ankiety zebrane od subregionów	wzrostowy
Ilość km nowej infrastruktury rowerowej wybranej do realizacji [km] w ramach działań zaplanowanych w programie FESL 2021-27	201,45	ankiety zebrane od subregionów	wzrostowy
Długość oddanych do użytku nowych regionalnych tras rowerowych [km]	24,52	ankiety zebrane od subregionów	wzrostowy
Długość budowanych obecnie nowych regionalnych tras rowerowych [km]	60,71	ankiety zebrane od subregionów	wzrostowy
Długość projektowanych nowych regionalnych tras rowerowych [km]	251,6	ankiety zebrane od subregionów	wzrostowy
Długość nowych lub odnowionych szlaków rowerowych [km]	289,65	ankiety zebrane od subregionów	wzrostowy
Liczba nowych punktów obsługi rowerzystów (MOR)	44	ankiety zebrane od subregionów	wzrostowy
Liczba imprez rowerowych wspieranych przez WSL	287	ankiety zebrane od subregionów	wzrostowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

W ramach dokumentu wskazano przykładowe wskaźniki bezpośrednie do monitorowania, jednak bez określenia ich wartości bazowej, co uniemożliwia przeprowadzenie pełnej analizy. Dokument zawiera również wskaźniki rezultatu, które pozwalają na dokonanie szerszej oceny efektów realizowanej polityki. Są to: zwiększenie mobilności rowerowej wśród mieszkańców województwa śląskiego, zwiększenie liczby turystów rowerowych odwiedzających województwo śląskie, zmniejszenie liczby wypadków komunikacyjnych z udziałem rowerzystów w okresie 2022-2024 oraz zmniejszenie zatorów komunikacyjnych w miastach województwa śląskiego. Choć dwa pierwsze wskaźniki charakteryzują się korzystnym trendem, (między innymi uruchomienie przez Metropolię GZM systemu roweru miejskiego na obszarze 31 gmin oraz wprowadzenie usługi Metrobiletu umożliwiającej bezpłatne wypożyczenie roweru miejskiego na 1 godzinę w ramach posiadanego biletu okresowego, czy zakup 10 nowych pociągów przez Koleje Śląskie z powiększoną przestrzenią na rowery), realizacja wskaźnika odnoszącego się do zmniejszenia liczby wypadków drogowych z udziałem rowerzystów pozostaje słaba. Zgodnie z raportem Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji, w okresie 2022-2024 wzrosły wypadki drogowe z udziałem rowerzysty o 6,8%. Najczęstszymi przypadkami wypadków drogowych było nieprawidłowe przejeżdżanie przez przejazd dla rowerów oraz nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu. Pozytywnym aspektem jest jednak spadek liczby ofiar śmiertelnych wśród rowerzystów o 17,6%. Natomiast brak dostępnych danych na temat płynności ruchu w miastach województwa śląskiego uniemożliwia analizę wskaźnika dotyczącego natężenia zatorów komunikacyjnych w regionie.

4.12. Polityka Rozwoju Turystyki Województwa Śląskiego do 2030 roku

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ ROK 2024	POŻĄDANY TREND	OCENA
stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	28,6	36,5	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
liczba turystycznych obiektów noclegowych	614	610	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
liczba obiektów z zapleczem konferencyjnym – salą konferencyjną	285 (2017)	brak danych	wzrostowy	brak oceny

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ ROK 2024	POŻĄDANY TREND	OCENA
liczba obiektów z zapleczem konferencyjnym – liczba miejsc konferencyjnych	45 081 (2017)	brak danych	wzrostowy	brak oceny
liczba placówek gastronomicznych w turystycznych obiektach noclegowych	520	543	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
turystyczne obiekty noclegowe ogółem na 10 tys. ludności	1,4	1,4	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: boisko do siatkówki lub koszykówki	93	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: boisko do piłki nożnej	52	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: kort tenisowy	49	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: basen kryty	49	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: basen otwarty	35	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: siłownia	92	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: sauna	146	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: solarium	14	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: zabiegi SPA	60	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: zabiegi rehabilitacyjne (masaże, fizykoterapia itp.)	60	brak danych	wzrostowy	brak oceny

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ ROK 2024	POŻĄDANY TREND	OCENA
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: zajęcia prowadzone przez instruktora (np.fitness, joga, aerobik, gimnastyka)	34	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: stół do bilardu z wyposażeniem	78	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: stół do tenisa stołowego z wyposażeniem	95	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: kręgle	19	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: mini golf	3	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: wypożyczalnia sprzętu pływającego	16	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: wypożyczalnia sprzętu turystycznego (np. rowery, nordic walking, narty, łyżwy, rolki)	83	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: pokój zabaw dla dzieci	91	brak danych	wzrostowy	brak oceny
obiekty posiadające zaplecze sportowo-rekreacyjne: hipodrom/stadnina koni w obiekcie	1	brak danych	wzrostowy	brak oceny
miejsca noclegowe na 1 000 ludności	10,57	11,24	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
udzielone noclegi na 1 000 ludności	916,48	1 430,48	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika,

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ ROK 2024	POŻĄDANY TREND	OCENA
				zmiana pozytywna
turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności	378,97	630,15	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
wielkość zatrudnienia w sekcji I (zakwaterowanie i usługi gastronomiczne) i w sekcji R (kultura, rozrywka i rekreacja)	17 696 16 135	20 638 (2023) 15 849 (2023)	wzrostowy	dla pierwszego wskaźnika wzrost wartości oznacza zmianę pozytywną, dla drugiego spadek wartości oznacza zmianę negatywną
udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców	947	1 857	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
natężenie krajowego ruchu turystycznego mieszkańców polski w wieku 15 lat lub więcej według województw – ogółem, podróże krótkoterminowe/długoterminowe	2 046 tys. 1 277,6 tys. 768,5 tys.	3 008,6 tys. 1 901,5 tys. 1 099,7 tys.	wzrostowy	wszystkie trzy wartości wskaźnika oznaczają zmianę pozytywną
przekroczenia granicy z krajami spoza strefy Schengen przez obywateli polski i cudzoziemców	706 tys.	3 139,3 tys.	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
liczba atrakcji, pokazów koncertów orgaznizowanych w ramach promocji marek terytorialnych: Juromania	301	521	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
liczba atrakcji, pokazów koncertów orgaznizowanych w	100	108	wzrostowy	wzrost wartości

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ ROK 2024	POŻĄDANY TREND	OCENA
ramach promocji marek terytorialnych: Festiwal Górnej Odry				wskaźnika, zmiana pozytywna
liczba atrakcji, pokazów koncertów orgaznizowanych w ramach promocji marek terytorialnych: Festiwal 9sil	80 (2023)	70	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
liczba uczestników wydarzeń w ramach atrakcji, koncertów w ramach promocji marek terytorialnych: Juromania (tys. os.)	24,8	39,683	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
liczba uczestników wydarzeń w ramach atrakcji, koncertów w ramach promocji marek terytorialnych: Festiwal Górnej Odry (tys. os.)	72,6	137,00	wzrostowy	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
liczba uczestników wydarzeń w ramach atrakcji, koncertów w ramach promocji marek terytorialnych: Festiwal 9sił (tys. os.)	41,678 (2023)	36,686	wzrostowy	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Wyniki analizy wskaźników monitorujących realizację **Polityki Rozwoju Turystyki Województwa Śląskiego do 2030** roku potwierdzają dominację pozytywnych kierunków zmian, co świadczy o skuteczności podejmowanych działań w obszarze rozwoju turystyki w regionie.

Wskaźniki monitorujące atrakcyjność infrastruktury turystycznej województwa śląskiego nie w pełni odzwierciedlają rzeczywisty stan, głównie z uwagi na ograniczoną dostępność danych. Niemniej jednak, na podstawie dostępnych informacji można stwierdzić niewielki spadek liczby turystycznych obiektów noclegowych, przy jednoczesnym wzroście stopnia wykorzystania miejsc noclegowych oraz liczby placówek gastronomicznych w turystycznych obiektach.

Drugą istotną negatywną tendencją jest niewielki spadek zatrudnienia w sekcji R — obejmującej działalność związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją. Aby przeciwdziałać temu zjawisku, konieczne jest np. intensyfikowanie działań wspierających rozwój sektora kreatywnego.

W 2023 roku do analizy wprowadzono nowy wskaźnik „Festiwal Dziewięćsił”, który rozszerza zakres monitorowania liczby atrakcji, pokazów i koncertów organizowanych w ramach promocji marek terytorialnych, w tym liczbę uczestników tych wydarzeń. Ponieważ Festiwal Dziewięćsił został zainicjowany dopiero w 2023 roku, ocena nowo wprowadzonego wskaźnika jest na tym etapie ograniczona i mało miarodajna. Wymaga on dalszego monitorowania w kolejnych latach, aby możliwe było wyciągnięcie bardziej trafnych wniosków dotyczących jego wpływu na promocję marek terytorialnych oraz aktywizację społeczności lokalnych w województwie śląskim.

4.13. Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną na 1000 mieszkańców	30,9	22,6	ROPS, sprawozdanie MPiPS 03	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Uczestnicy imprez organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice na 1 000 ludności	1 056,1	962,9	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu w wieku 25-64 lata	5%	9,5% (2024)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej	18,2	20,6 (2024)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Aktywne organizacje i stowarzyszenia na 10 tys. mieszkańców	17 (2018)	20 (2022)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci	2,5%	2,5%	GUS BDL	brak wzrostu	stabilna wartość wskaźnika, zmiana pozytywna
Pustostany na 100 mieszkań w zasobie gminnym	6,3 (2018)	9,3 (2022)	GUS BDL	spadkowa	wzrost wartości wskaźnika,

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
					zmiana negatywna
Mieszkania, do których doprowadzono nowe instalacje (podwyższenie standardu mieszkania)	1 207 (2018)	3 332 (2022)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Wskaźnik W - podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca województwa przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej	160,9	473,23 (2024)	Ministerstwo Finansów	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Saldo rejestracji przedsiębiorstw wg. rejestru REGON na 1000 przedsiębiorstw – sektor prywatny	11,9	14,0 (2024)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Saldo miejsc pracy	41,8	26,1 (2024)	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem	0,4%	0,4% (2024)	GUS BDL	spadkowa	stabilna wartość wskaźnika, zmiana pozytywna
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej na 10 tys. mieszkańców (ha/10 tys. mieszkańców)	19,8	21,3	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na 1 km^2 powierzchni	0,45	0,25 (2024)	GUS BDL	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Nakłady inwestycyjne na wykonanie obiektów małej retencji wodnej (tys. zł)	348 (2016)	16 873 (2024)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Sadzenie drzew i krzewów (szt.)	173 799	65 461 (2024)	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Powierzchnia dzikich wysypisk na 100 km^2 powierzchni	3 679 m^2	4 390 m^2	GUS BDL	spadkowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana negatywna

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wartości wskaźników monitorowanych w ramach realizacji zapisów **Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego** wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian.

Szczególnie widoczna jest poprawa sytuacji środowiskowej w województwie śląskim, czego dowodzi wzrost nakładów inwestycyjnych na realizację obiektów małej retencji wodnej, wzrost powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 10 tysięcy mieszkańców, oraz spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na 1 km^2 powierzchni. Również większość wskaźników dotyczących zagadnień społecznych wykazują korzystne tendencje, co świadczy o pozytywnych zmianach w tym obszarze.

Tendencje negatywne odnoszą się do 5 wskaźników, co wskazuje na potrzebę zwiększenia inwestycji społecznych i środowiskowych w obszarach takich jak: ograniczenie powierzchni dzikich wysypisk, zwiększenie liczby sadzonych drzew i krzewów, redukcja liczby pustostanów, wzrost uczestnictwa w wydarzeniach

kulturowych organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice, a także poprawa salda miejsc pracy.

Wartości wskaźników, które utrzymują się na stałym poziomie mogą być interpretowane jako oznaka stagnacji, braku reakcji na potrzeby społeczne lub środowiskowe, lub jako utrzymanie status quo, co w zależności od kontekstu może być pozytywne lub niepokojące. Z powyższej tabeli wynika, że wartości wskaźników nie uległy zmianom w dwóch przypadkach: udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według płci (co może oznaczać o stabilności rynku pracy), oraz: udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem (co może być sygnałem niewystraczających postępów w działaniach środowiskowych).

4.14. Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2021	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Wskaźnik aktywności zawodowej	55,8	55,9 (2024)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Długotrwale bezrobotni	33,4 tys.	18,8 tys.	GUS BDL	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Poziom bezrobocia osób w przedziale wieku 25-34 lat w gminach województwa śląskiego	3,4%	2,8%	WUP	spadkowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Odsetek studentów cudzoziemców	4,8%	5,7%	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba nauczycieli przypadające na 10 tys. uczniów szkoły podstawowej	807	801	GUS BDL	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty – język polski	60,75% (2022)	58,04% (2024)	OKE Jaworzno	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty – matematyka	56,46% (2022)	49,54% (2024)	OKE Jaworzno	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Średni wynik z egzaminu	67,67% (2022)	66,49% (2024)	OKE Jaworzno	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika,

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2021	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
ósmoklasisty – język angielski					zmiana negatywna
Zdawalność egzaminu maturalnego	77,7% (2022)	91,1%* (2024)	OKE Jaworzno	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średni wynik z egzaminu maturalnego – język polski (zakres podstawowy)	55,9% (2022)	63,11%* (2024)	OKE Jaworzno	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Średni wynik z egzaminu maturalnego – język angielski (zakres podstawowy)	77,31% (2022)	79,39%* (2024)	OKE Jaworzno	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba studentów na 10 tys. mieszkańców	264	268	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Udział nauczycieli dyplomowanych	48,54% (2021/2022)	56,8% (2022/2023)	GUS Publikacja	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba nauczycieli akademickich	8 301,2	8 464,4	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba studentów studiów podyplomowych na 10 tys. mieszkańców	24,4	24,6	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba studentów studiów doktoranckich na 10 tys. mieszkańców	3,0	0,6*	GUS BDL	brak wartości	brak oceny

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2021	WARTOŚĆ ROK 2023	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba studentów studiów doktorskich na 10 tys. ludności	2,9	3,8	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu w wieku 25-64 lata (udział w odpowiedniej grupie wiekowej)	4,6 %	9,5 % (2024)	GUS BDL	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

*zmiana metodologii, wskaźnik z tego względu pozostaje bez interpretacji.

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wartości wskaźników monitorowanych w ramach realizacji zapisów **Regionalnej Polityki Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego** wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian.

Zaobserwowane zmiany na rynku pracy można ocenić jako pozytywne. Niewielki wzrost wskaźnika aktywności zawodowej, wyraźny spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia w grupie wiekowej 25-34 lat świadczą o poprawie sytuacji zatrudnieniowej i większej skuteczności działań aktywizacyjnych.

Silna i zróżnicowana oferta edukacyjna kształtowana przez wiodący ośrodek akademicki przyczynia się do korzystnych zmian w monitorowanych wskaźnikach. Wśród nich warto wymienić wzrost liczby studentów na 10 tysięcy mieszkańców (w tym studentów zagranicznych), zwiększenie liczby kadry akademickiej oraz intensywny rozwój kształcenia podyplomowego. Z kolei rosnący odsetek osób w wieku 25-64 lata uczestniczących w procesach kształcenia lub szkolenia, wskazuje na wzrost świadomości potrzeby rozwijania kompetencji oraz znaczenie edukacji przez całe życie.

Z analizowanych wskaźników pięć charakteryzuje się niekorzystnymi trendami, a jeden zmienił się wskutek modyfikacji metodologii, co zostanie opisane w dalszej części opracowania. Pogorszeniu uległy średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, angielskiego i matematyki, co może świadczyć o obniżeniu poziomu przygotowania uczniów, być może jest to w dalszym ciągu skutek pandemii Covid-19 i wprowadzonego w tym czasie zdalnego nauczania. Dodatkowo

odnotowano niewielki spadek liczby nauczycieli w przeliczeniu na 10 tysięcy uczniów szkół podstawowych.

Natomiast spadek liczby studentów doktoranckich na 10 tysięcy mieszkańców wynika ze zmiany metodologii, gdzie tradycyjne studia doktoranckie zostały zastąpione szkołami doktorskimi. W rzeczywistości w 2023 roku liczba uczniów szkół doktorskich na 10 000 mieszkańców wyniosła 3,8, co jednocześnie wskazuje, że szkoły doktorskie stają się kluczową ścieżką rozwoju naukowego.

4.15. Strategia Rozwoju Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w Województwie Śląskim

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba obiektów infrastruktury sportowej w województwie śląskim ujęte na liście obiektów przyjaznych dla sportu osób z niepełnosprawnościami	447	770	zapytanie do 184 gmin oraz powiatów	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba wspartych programów masowego wsparcia aktywności fizycznej np. Program partner szkolny osób z niepełnospranosciami na WF, program edukacyjny monitorowania aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami	1	1	**strona internetowa Samorządu Województwa Śląskiego - program współpracy z organizacjami pozarządowymi**	wzrostowa	stabilna wartość wskaźnika, zmiana pozytywna
Wartość środków przeznaczonych przez Samorząd Województwa na wsparcie realizacji zadań publicznych realizowanych przez kluby sportu osób z niepełnosprawnościami (zł)	863 900	2 785 595	**strona internetowa Samorządu Województwa Śląskiego strona internetowa WITKAC** dokumentacja źródłowa Departamentu	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba przyznanych nagród sportowcom z niepełnosprawnościami przez Samorząd Województwa Śląskiego	3	7	**strona internetowa Samorządu Województwa Śląskiego**	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba współorganizowanych lub wspartych przez Samorząd Województwa konferencji naukowych, sympozjów, wymian wiedzy, ukierunkowanych na podnoszenie wiedzy oraz kształtowanie rozwiązań sprzyjających rozwojowi sportu osób z niepełnosprawnościami	1	5	**strona internetowa Samorządu Województwa Śląskiego** dokumentacja źródłowa Departamentu	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba wspartych przez Samorząd Województwa zawodów sportowych z udziałem sportowców z niepełnosprawnościami	239	147	**strona internetowa Samorządu Województwa Śląskiego** **strona internetowa WITKAC** dokumentacja źródłowa Departamentu	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba wspartych stowarzyszeń i klubów sportu osób niepełnosprawnych	16	91	www.slaskie.pl **strona internetowa WITKAC** dokumentacja źródłowa Departamentu	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba osób biorąca udział w wydarzeniach sportu osób z niepełnosprawnościami i organizowanych lub wspartych przez Samorząd	3 624	3 719	dokumentacja źródłowa Departamentu, **strona internetowa WITKAC** informacja: jednostka	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Województwa Śląskiego			budżetowa "Stadion Śląski" w Chorzowie		
Liczba paraolimpijczyków pochodzących z województwa śląskiego	7	4	Polski Komitet Paraolimpijski w Warszawie, **strona internetowa Samorządu Województwa Śląskiego**	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba członków klubów sportowych sportu osób z niepełnosprawnościami	825	1 163	Polski Komitet Paraolimpijski w Warszawie, Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Śląskie w Rybniku, WSSIRN Start Katowice	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna
Liczba trenerów sportowych, instruktorów sportowych, innych osób prowadzących zajęcia sportowe osób z niepełnosprawnościami	141	128	Polski Komitet Paraolimpijski w Warszawie, WSSIRN Start Katowice, Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Śląskie w Rybniku	wzrostowa	spadek wartości wskaźnika, zmiana negatywna
Liczba ćwiczących w klubach sportowych sportu osób z niepełnosprawnościami	1 467	1 667	Polski Komitet Paraolimpijski w Warszawie, WSSIRN Start Katowice, Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne	wzrostowa	wzrost wartości wskaźnika, zmiana pozytywna

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2022	WARTOŚĆ ROK 2024	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
			Polska – Śląskie w Rybniku		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Promocji, Gospodarki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Analiza wartości wskaźników monitorowanych w ramach realizacji zapisów **Strategii Rozwoju Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w Województwie Śląskim** wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian.

Znaczący wzrost liczby obiektów infrastruktury sportowej dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie nakładów finansowych ze strony Samorządu Województwa na realizację zadań publicznych przez kluby sportowe, a także rosnąca liczba wspartych organizacji oraz ich członków, świadczą o intensyfikacji działań na rzecz rozwoju sportu osób z niepełnosprawnościami w województwie śląskim. Pozytywnym kierunkiem rozwoju jest również zwiększenie liczby nagród przyznawanych sportowcom z niepełnosprawnościami przez Samorząd Województwa Śląskiego, wzrost liczby uczestników wydarzeń sportowych oraz rosnąca liczba osób ćwiczących w klubach sportowych. Wskazuje to na rosnące zainteresowanie sportem osób z niepełnosprawnościami oraz jego coraz silniejszą obecność w życiu społecznym regionu.

Mimo ogólnego pozytywnego trendu, w analizowanym okresie odnotowano również niepokojące zjawiska, takie jak ograniczenie liczby wspieranych zawodów sportowych z udziałem osób z niepełnosprawnościami, spadek liczby paraolimpijczyków wywodzących się z regionu oraz zmniejszenie liczby kadry prowadzącej zajęcia sportowe dla osób z niepełnosprawnościami. Zjawiska te wymagają dalszej obserwacji i podjęcia działań naprawczych.

Wnioski z monitoringu dokumentów branżowych:

1. Postęp w kluczowych obszarach:

- **Innowacyjność i gospodarka:** wzrost nakładów B plus R, większy udział firm innowacyjnych; PKB per capita rośnie, co wzmacnia konkurencyjność regionu.
- **Cyfryzacja:** dynamiczny rozwój e-usług publicznych i kompetencji cyfrowych mieszkańców, co sprzyja modernizacji administracji i przedsiębiorczości.
- **Środowisko i energia:** poprawa jakości powietrza, wzrost udziału OZE w produkcji energii, redukcja emisji – istotne w kontekście transformacji energetycznej regionu

- **Infrastruktura i mobilność:** rozwój transportu publicznego, sieci rowerowej i inwestycji drogowych, co wspiera spójność terytorialną.
- **Zdrowie i edukacja:** stabilizacja liczby lekarzy i studentów kierunków

2. Wyzwania:

- **Demografia:** starzenie się społeczeństwa (wzrost wskaźnika osób 65+), ujemne saldo migracji – wpływ na rynek pracy i system opieki.
- **Kultura:** spadek uczestnictwa w kulturze,
- **Ekologia:** spadek liczby gospodarstw ekologicznych, pogorszenie wskaźników ochrony przyrody.

4.16. Branżowe dokumenty strategiczne planowane do ujęcia w kolejnym raporcie monitoringowym

W Raporcie o stanie województwa, co rok, przedstawiane jest zestawienie dokumentów strategicznych przyjętych i realizowanych przez samorząd województwa. Zestawienie przygotowywane jest w podziale na obszary korelujące z celami strategicznymi wyznaczonymi w **Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”**. Wykaz zawiera informację o zadaniach realizowanych w ramach dokumentu strategicznego oraz określa jego status, tj. czy dokument jest aktualny lub czy wymaga aktualizacji.

Poniższa tabela stanowi uzupełnienie o informację o dokumentach, nad którymi prace były i będą sfinalizowane odpowiednio w 2024 oraz w 2025 roku i docelowo uzupełnią system monitorowania **Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”**.

Tabela 16. Wykaz dokumentów strategicznych planowanych do ujęcia w ramach systemu monitorowania.

Tytuł dokumentu	Departament odpowiedzialny za przygotowanie	Realizacja celu strategicznego Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”	Planowane zakończenie prac
Regionalny Plan Transportowy dla Województwa Śląskiego	Departament Rozwoju i Transformacji Regionu	Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura	Dokument przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 209/484/VI/2024 r. z dnia 30 stycznia 2024 r.
Polityka Rozwoju Kultury w województwie śląskim do 2035 roku	Departament Kultury i Dziedzictwa Kulturowego	Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec	Projekt dokumentu został przygotowany przez Regionalny Instytut Kultury im. Wojciecha Korfantego i poddany zostanie konsultacjom z wojewódzkimi instytucjami kultury w IV kwartale 2025 r.
Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla	Departament Projektów Regionalnych	Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska	Uchwała nr 2178/116/VII/2025 Zarządu Województwa

Tytuł dokumentu	Departament odpowiedzialny za przygotowanie	Realizacja celu strategicznego Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”	Planowane zakończenie prac
Województwa Śląskiego		C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostawanie do zmian klimatu	Śląskiego z dnia 02.10.2025 r.

Źródło: opracowanie własne.

5. Podsumowanie

Raport monitoringowy stanowi kompleksowe źródło informacji o stanie realizacji celów strategicznych, przedsięwzięć oraz polityk branżowych w województwie śląskim. Dokument opiera się na analizie wskaźników społeczno-gospodarczych, finansowych oraz przestrzennych, a także na ocenie postępów w realizacji zadań w układzie celów strategicznych.

1. **Ogólna ocena trendów i skuteczności działań w zakresie konkurencyjności regionu**

Analiza danych z lat 2018–2023 wskazuje na przewagę pozytywnych trendów w większości obszarów strategicznych. Wskaźniki makroekonomiczne, takie jak wartość PKB per capita względem średniej UE (wzrost z 43% do 54%) oraz względem średniej krajowej (z 103,6% do 104,7%), potwierdzają rosnącą konkurencyjność regionu. Wydajność pracy utrzymuje się na wysokim poziomie, a nakłady na działalność badawczo-rozwojową wzrosły do 1% PKB województwa, co świadczy o postępie w innowacyjności. Wskaźniki przedsiębiorczości lokalnej, w tym liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców, również wykazują tendencję wzrostową.

2. **Jakość życia i kapitał społeczny**

Znaczne wysiłki samorządu województwa koncentrują się na poprawie jakości usług społecznych, w tym zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalnych. Wskaźniki społeczne, takie jak średnie dalsze trwanie życia, wskaźniki zatrudnienia w różnych grupach wiekowych oraz dostęp do usług administracji online, wykazują pozytywne zmiany. Wzrost liczby lekarzy na 10 tys. mieszkańców oraz rosnący udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym mogą świadczyć o poprawie dostępności usług publicznych. Niemniej jednak wzrost liczby zgonów z powodu nowotworów pozostaje wyzwaniem wymagającym dalszych działań.

3. **Środowisko i infrastruktura**

Raport wskazuje na poprawę jakości środowiska, w tym spadek stężenia pyłów PM10 i PM2,5 oraz wzrost udziału energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej (z 3,2% do 11,8%). Wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej również wykazują pozytywne zmiany. Jednak zmniejszenie powierzchni obszarów chronionych oraz utrzymujący się udział terenów zdegradowanych wymagają dalszej obserwacji i działań naprawczych.

4. **Realizacja przedsięwzięć**

W latach 2022–2024 zauważalna jest silna koncentracja działań w obszarach „Zdrowe Śląskie” oraz „Mobilne Śląskie”. Pierwszy z nich charakteryzuje się największą liczbą realizowanych projektów, natomiast drugi – najwyższym udziałem finansowym, głównie w zakresie modernizacji infrastruktury transportowej i zakupu nowego taboru kolejowego. Wysoka absorpcja środków zewnętrznych w sektorze zdrowia i edukacji potwierdza ich strategiczne znaczenie dla regionu.

Całościowa analiza potwierdza skuteczność realizowanych polityk rozwojowych i ich zgodność z założeniami Strategii „Śląskie 2030”. Region odnotowuje postęp w kluczowych obszarach gospodarki, innowacji, infrastruktury i jakości życia mieszkańców. Jednocześnie raport pełni funkcję narzędzia diagnostycznego, wskazując na konieczność dalszej obserwacji i korekty działań w obszarach wymagających poprawy.

Spis tabel

Tabela 1 Ranking powiatów województwa śląskiego w zakresie Wskaźnika Rozwoju Terytorialnego za rok 2023. 15
Tabela 3. Stopień natężenia niedostosowania społecznego w powiatach województwa śląskiego mierzony za pomocą INS w 2023 r. 20
Tabela 4. Stopień natężenia aktywności społecznej w powiatach województwa śląskiego mierzony za pomocą IAS w 2023 r. 25
Tabela 5. Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (wymiary i komponenty) w 2024 roku – pozycja województwa śląskiego na tle kraju i Unii Europejskiej..... 28
Tabela 6. Wydatki budżetu Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa i źródła finansowania w 2022 (mln zł). 31
Tabela 7. Wydatki budżetu Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa i źródła finansowania w 2023 (mln zł). 31
Tabela 8. Wydatki budżetu Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa i źródła finansowania w 2024 (mln zł). 31
Tabela 9. Wskaźniki generalne realizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. 35
Tabela 10 Wskaźnik realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” dla Celu Strategicznego A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej. 36
Tabela 11 Wskaźnik realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” dla Celu Strategicznego B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca. 38
Tabela 12 Wskaźnik realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” dla Celu Strategicznego C Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości środowiska i przestrzeni. 39
Tabela 13 Wskaźnik realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” dla Celu Strategicznego D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym. 42
Tabela 14 Podjęte przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz podległe jednostki zadania/aktywności oraz realizowane projekty w latach 2022-2024 w podziale na przedsięwzięcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” w 2022 roku. 46
Tabela 15 Podjęte przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz podległe jednostki zadania/aktywności oraz realizowane projekty w latach 2022-2024 w podziale na przedsięwzięcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” w 2023 roku. 47
Tabela 16 Podjęte przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz podległe jednostki zadania/aktywności oraz realizowane projekty w latach 2022-2024 w podziale na przedsięwzięcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” w 2024 roku. 48
Tabela 17. Wykaz dokumentów strategicznych planowanych do ujęcia w ramach systemu monitorowania. 163

Spis map

Mapa 1. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego ogólny w 2023 r. dla powiatów województwa śląskiego według pozycji powiatu. 10
Mapa 2. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego cząstkowy w powiatach województwa śląskiego w 2023 roku dla obszaru: Gospodarka według pozycji powiatu. 12
Mapa 3. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego cząstkowy w powiatach województwa śląskiego w 2023 roku dla obszaru: Mieszkaniec według pozycji powiatu. 13
Mapa 4. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego cząstkowy w powiatach województwa śląskiego w 2023 dla obszaru: Przestrzeń według pozycji powiatu. 14
Mapa 5. Indeks niedostosowania społecznego w powiatach województwa śląskiego w 2023 r. 19
Mapa 6. Indeks aktywności społecznej w powiatach województwa śląskiego w 2023 r. 24
Mapa 7. Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (EU-SPI) w 2024 roku. 29

Spis wykresów

Wykres 1. Wydatki budżetowe Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa w latach 2022, 2023 i 2024 roku (%). 33
Wykres 2. Wydatki budżetowe Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na źródła finansowania w latach 2022, 2023 i 2024 roku (%). 34
Wykres 3. Udział wydatków poniesionych w latach 2022-2024 na zadania własne oraz projekty w ramach realizacji przedsięwzięć Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. 50

Spis rysunków

Rysunek 1. Układ logiczny monitorowania Strategii Rozwoju Województwa i sytuacji społeczno-gospodarczej. 6
Rysunek 2. Elementy składowe Raportu monitoringowego strategii rozwoju województwa. 7